

Ta-Bolofei-Mala-Suluguadi-O Kedia Dabai Degele I

Tawale Ta

Kuguo koꝑume o Lukha nalai. Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia dabai degele i kaha ta ke nalai. E kuguo tane kou nalai. Kuguo keme Yesuha degei kaha ta, di *Ta Uwo Bolofei Lukha Nalaiyodele* ili.

Kuguo koꝑume e nalama, o Tiofiluskou nei. O keme Juda o mei. Kuguo ke nalama nei kahage dine o kedia dabai gehe gehe degele idi ke tawamabadomou kuhe nalama nei dala.

Kuguo koꝑumaha ta sibigebe kou gue: Duo Bolofeiha neleya kenou ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia sa sa o sasai kediamokou Yesuha ta hehegiemou suluguei.

Ta hiye 1 ile 12 keme Pitaha dabai degei kaha ta. Ta Hiye 13 ile 28 keme Polha dabai degei kaha ta. Sawisie i lo kelegebe Luk e Polha sulu sesele siei.

Luk eme medigo dabai degedi o sa degei. Kolosi 4:14 kokou duguma.

*Dabai kuguo koꝑumaha ta sibige tanou tanou
olou feibe kuhe:*

Ta Hiye 1:1-8:3

Sa Jerusalemkōu ge, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia Yesuha degei kaha ta ke hehegile i.

Ta Hiye 8:4-12:25

Sa Judiabou, sa Samariabou keleya ke, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia Yesuha degei kaha ta ke hehegiemou suluguei.

Ta Hiye 13:1-21:14

Polha sa sa sudo keleya ke Yesuha degei kaha ta ke hehegiemou siei.

Ta Hiye 21:15-26:32

Sa Judiakou ge, o kedia Pol e didio dege-mamou, ta sa i.

Ta Hiye 27-28

Ami o kedia Pol sa Romkou tolou yai.

Sa Jerusalemkou ge, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia Yesuha degei kaha ta ke hehegile i

(Ta Hiye 1:1-8:3)

Yesuha Duo Bolofei tobou ba hagualeyodema makai

¹ Mogo Tiofilus, ta dagado a namokou nalama nei kokou be, Yesuha degegai kebou, ta e hehegiei kebou olou fei nalai.

² Yesuha dabai degega haguabe demou, Godiha e hebenitou mala felei keme a kou nalai. Godiha e mala ili mei kelege, Yesuha e ta-bolofei-mala-suluguadi-o, e kou makagai kediamokou tama

degemōu, Duo Bolofeiḥa neleya ke diāmokōu egei tobou.

³ E tolo ilemōu haguḥa geḥe dege dalali, diāmokōu tamā degemōu, ɛme geḥe dege dalay-odemamōu hehegiemōu siei. Sawisiei olōu fei 40 kege diābōu de dalali, Godiḥa o sasai wolōu dalaleyode tobolōu delei.

⁴ Sawisiei ta, Yesuḥa diābōu de nale nala duwoli, egei kōu gue tobou, ni sa Jerusalem tōu fogōu dama. A nimokōu ma Ayeha bi ta neleyodeiyode tobōu mōu du ke dia dalama.

⁵ Jonḥage huejlikōu fafeleya degedi. Kenōu si sawisiei hiyefei tieli mei, nime Duo Bolofeiḥa fafeleya degeleyode tobou.

⁶ Kegemōu, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia kefeguomōu, ɛmokōu yodulo i, Hiye O, ifi na di sa Israel hiyedo degemaba, di hiye o taḥa di sa haba de wolōu dalale?

⁷ E sima tobou, keme ni bi mei. Sawisiei keme Aye Godi yoḥunōu makaiyode tobou.

⁸ Kenōu si habage, Duo Bolofeiḥa migileba, nimokōu nele hiyedo neiba, ni ma ta sa Jerusalembōu, sa Judiabōu, sa Samariabōu olōu fei kokōu hehegiemaba, habage sa sa olōu fei kene tefele hehegiemōu sulugualeyode tobou.

*Yesu hebenitōu fogōu i
(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)*

9 Yesuhā tā kē tobou mei degeimōu, o kediā dugube, Godihā neleye ē malā foulugi, mabi tahā ē gogomōu, diā ē dugulo ili mei.

10 Fogōu imōu, diā agudiletōu baha tafalaguamōu, o bolou ta toto tamā degemōu, diābou de tefeleguei. O bolou kedilie yukueibe fō degele i dugulo i.

11 Dilie tobou, Galili o diama, nī kageimōu agudiletōu baha tafalagua? Ifi Yesube nī tōu fogōu mōu, Godihā hebenitōu malā i. Habagesi, nī ē imōu dugu sagaī kenōu tefele bohōu mā hagualeyode tobolōu i.

O kediā Judashā timōu molōu o ta makai

12 Kegemōu, ta-bolofei-malā-suluguadi-o kediā bitou Oliv tōu fogōu, sa Jerusalemkōu bohōu mā yai. Ahu mei, hafeido.

13 Sa Jerusalemkōu fologamōu, fōu gou mosō diōu duwoguadi kotōu fologai. O kediā, die hūbe olōu feī kuhē, Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Bartolomyu, Matyu, Alfiushā dihi Jems, Saimon ē hū tabe Selot, Jemshā dihi Judas.

14 O kediame fī tanōu dege kefegu duwoguali, dihō bagā tobolōu idi. Sasaī ilo kelebōu, Yesuhā ē adioū Mariabōu, ē malā diābou olōu feine, o kediābou de duwoguali dihō bagā tobolōu idi.

15 Kelegebe, damaleyodei o sasaī olōu feibe 120 sagaī kege delei. Kegemōu, Pitahā duo kile haguā tafalali tobou,

16 mogo diama, Judasha degei kaha ta, o Devitha Duo Bolofeiha neleya ke kou tobou keme Godiha kuguokou nalai dala.* Kegemou, Judasha Yesu o kediamokou sesegumou kuhe tolou ma ta sa i kaha degemou, ta Devitha toboube damaledo tama degei kehe.

17 Judas eme eibou de kou dalali, dabai tanou degediyode tobou.

18 Kegemou, Judasha midihou kasagai milou kaha hebe ke sele malamou, asou kolo ta mamou. Asou kolo ke mamou kokou ge eme mihikou fiyamou, gua olou fei tigile mugumou, e tolo i.

19 Sa Jerusalem o kedia e degei ta ke dulomou, die tae asou kolo kaha hube Akeldamayodele idi. Hu kamaha e sibigebe Kafeibou Sa.

20 Kegemou, Pitaha haba tobou, ke degei keme Die Fedi Kuguokou be kou gue nalai dala, Sa e tiadi keme yo[u] mou kege dalale. Kelebe o ta daladayedei. *Buk Song 69:25*

Tabé kou gue,
O taha e timou ke mo[]ubane bolou. *Buk Song 109:8*

21 Kegei kaha degemou, di o ta makame. Hiye O Yesuha dibou de sumou, o ilo dibou de suluguei o kele ta makame.

22 Jonha Yesu e fafeleya degei kelege haguabe demou, Godiha e hebenitou mala imou dugu o kele ta makame. O kegei kamaha dibou de

* 1:16 1:16 Buk Song 41:9

dabai degeleba, Yesube tolo ilemōu hagua gehe degeiyode tobōu mōu sialeyode tobou.

²³ Kegemōu, o kedia o bolou ta maka degele i. O ta e hube Josep, e hu tabe Barsabasyodele idi. E hunou tabe Jastus. O tabe e hube Matias.

²⁴ O kedia o bolou kege maka degemamou, diho baga tobolou i, Hiye O, o fi olou feidobe na tewe. Na o koyo maka degeiya, na eimokou hegiyedele i.

²⁵ Judas eme di dabai ke tou fogou, sa youtu dalale sagai kokou fogou i. O koyoha e timou ke malaba, ta-bolofei-mala-siadi-o degele ke eimokou hegiyedema diho baga tobolou i.

²⁶ Diho baga tobou mamou, igi yale iligi, Matiasha e hu tama degeimou duguomou, eme ta-bolofei-mala-siadi-o ta degemamou, o kegele i 11 kege kediamokou geleguomou, olou feibe 12 kege degei.

2

Duo Bolofeiha migi

¹ Misiholo duwodi sawisie Pentikos* tou mou, damaleyodei o sasai kedia kefeguo duwei.

² Duwoguali, agudiletou ge uwo ta toto degeimou dulo i. Uwo keme wi hiyedo uwo sa degei kaha moso dia duwogua kodu olou fei tefei.

* **2:1 2:1** 'Ista' sawisie mei degeimou, sawisie olou fei 50 kege mei degeimou be, *Pentikos* sawisie ke kuhe tou di. *Pentikos* sawisie dagado kelege, Kelesuha Duo Bolofei tobou mou migi.

3 Uwo ke dulomou dugube haba dou i sagai kegei kaha o olou fei tolou hobogou dalamou dugulo i.

4 Dou i sagai ke dugumou, Duo Bolofeiha dia tolou hobogou mou, kelege dia ta daga daga taenou yoma tobolou i. Keme Duo Bolofeiha degeiyenou dia ta daga daga ke kuhe tobolou hobogou.

5 Kelegebe, sa sa tie o sasai sudo sa Jerusalemkou kou haguasie felega deleguei. O sasai kediamie die hutibe Juda, egei dudi o.

6 Uwo ke hagumou dulomou, sa sa o sasai kedia kesigiemou kefegulo i. Yobe, Yesukou damaleyodele i o sasai kedia die Galili ta tobolou ili mei, kenou si sa sa o sasai dio[u] die taenou tobolou imou dulo i.

7 Kege dulo kesigiemou tobolou i, ta ko[u] tobolou ili o olou fei kediamie Galili o sasainou.

8 Kageiye ta dia tobolou ilibe, di diyou di taenou tobolou imou dulo iya?

9 Di ko[u] hagua kefeguo dalagua o sasai di sa sa hu olou feibe Partia, Midia, Elam, Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus, Esia,

10 Frigia, Pamfilia, Isip. Di ilo kelege sa Libia tie o, sa Sairini hafei dege dalaguadi o. Di o ilo kelege sa Rom tie o.

11 Di o ilo kelege damaledo Juda o. Di o ilo kelege Juda o kedia egei dudi o. To tibi sa Krit obou, sa Arebia obou, di olou feibe Godiha dabai neledo dege degedi kaha ta ke diyou di taenou

tobolou imou dulo ili kuheyode tobolou i.

12 Dia dioou die tae tobolou imou dulo ke-sigiemou, fi hiyedo ma imamou, dioounou tugulo tobolou i, kofume kejyedo tama degeiya?

13 Kenou si o ilo kelege susuga tobou mou iligi, o kedia tigi kolo huej gofouudo ke naj kaha degemou, fi totou degele iyode tobolou i.

Pitaha egei tobou

14 Kegemou, Pitaha ta-bolofei-mala-suluguadi-o 11 kege kediabou de dogou guo tafalali, o sasai kediamokou ta neledo dege kou gue tobou, ma mogo diama, huti Juda o nibou, sa Jerusalem tie o nibou olou fei, ta a kou tobou lamou degeli kofume ni olou fei defeido duma. Ni kou dugulu kaha sibige keme ni tawayadomou a tobou ladi kuhe.

15 Nige wa, o kofudiamе tigi kolo huej gofouudo ke nama fi totou degele iliyade tawale ili. Kege meido. Kou bou gebe gusugudo dala. Gusugu kou bou ge obege tigi kolo huej gofouudo nama fi totou degele idiyo mei.

16 Kou degelibe, o Joelha kou tobou sagai kenou tefele degeli. O habage-degele-duguo-tobou di-o kaha tobou keme kuguokou nalai dala kuhe,

17 Godiha kou gue tobou, uwage sawisieie kelege, a ma Duo Bolofei tobou ba mulo, o sasai olou fei tou ba, ni o sisigobou ni sasai sisigobou kedia ma ta, habage tama degele kaha ta

ke hehegie tobolou ile. O gisiai kedia diho boholou maba, tawale hobogolou. Odo kedia tieimi dugulone, damaledo kenou dugulo ile.

18 Damaledo, sawisie kelegebe, a ma Duo Bolofei tobou ba mulu, ma dabai degele idi obou, ma dabai degele idi sasibou kedia tou ba, dia habage tama degele ke tobolou ile.

19 A degeiye, agudiletou ge midihogehe gehe ke tama degegouba oe duguoba hiyedo kesigile ile. Haba asou be koune a midihogehe gehe hehegile. Kafeibou, doubou, dou dahibou de hiyedo tama degeleyode tobou.

20 Asone huliga degele, oguone duhido kafei sagai degele. Kegeibabe, Hiye Oha haguale sawisieibe hafei degeli kehe. Sawisiei keme Hiye Oha e nelebou e hohobou ke hegile sawisie.

21 Kegeba, o koyoha Hiye Oha huya ke a dogou guyedema diho baga tobou babe, o keme Godiha mamolou. *Joel 2:28-32*

22 Israel o diama, ni ma ta duma. Sa Nasaret o Yesu eme Godiha tobou mou hagua, niou ni dihile kokou midihogehe gehe ke milou gamou sumou ni duguomou hiyedo kesigile i keme ni olou fei kou tewe. Godiha nige o keme yoou tobou mou hagueidade tawamabadomou e kuhe degei.

23 Godihā Yesube n̄imokōū seseguloyodema fogou, habage degele ke e kōū tewe. Kegemōū, habage, Godihā Yesube n̄imokōū sesegumōū, n̄ige Godihā tā dudiyo mei o kediamokōū sesegumōū, hebe fufuguomaikōū ikoke degele imōū, kuhe tolo i.

24 Kenōū si Godihā Yesu e todi kaha do degeli ke mōū duguo fogōū li mei, haguagimōū gehē degei dala. Yobe, todi kahaḡe eme ta tolōū dalale sagai mei.

25 Afu Devithane e degei ke kōū gue tobou, Hiye Ohā a hafei dege dalamōū dugudi. E ma dobogoūu delekōū duwo kaha degemōū, ame neḡedo dege dala kuhe. Gue ta degediyo mei.

26 Kegei degemōū, ma fiḡe bolofeido, hohōnōū. A tā tobolōū ne, hohō dege tobolōū. Ame Godihā amokōū midihō bolōdo degele ke dia dala.

27 Nage a ta tōū fogōū ba, tofigiei sa kokōū dalale mei. Na noūu ne biyodema makai o bolōdo keme widaimikōū be ta tabale mei.

28 Na amokōū tofousogo tofousogo tofolōū kaha midihō ke kōū hegi. A naḡōū de dalaba, na degeiye a hohō hiyedo degeleyode tobou.

Buk Song 16:8-11

29 Mogo diama, a n̄imokōū damaleḡedo tobolōū kuhe, di kōū guai o Devit eme kege nalāmamōū tolo imōū, oe e wida i. Widai keme ifi kōū bōū gene dibōū de dala.

30 Kenōu si Devit ɛme habage-degele-duguo-tobōu di-o kaha degemōu, Godiha yoŋu ɛ huya kenōu makamamōu kōu gue tobou keme ɛ kōu tewe,

Habage a ne huti o ta makamba, ɛ hiye o dege nebe noŋu na sagai kege dalaleyode tobou.

Buk Song 132:11

31 Devitha ke toboube, ɛ Godiha habage degele ke kōu duguomōu, Godiha makai o Kelesube* hagua gehe degeleyodei. Godiha ɛme o tofigiei sa kokōu ta dalaba duguo fogolōu mei. Widaimikōu ne ta tabale meiyode tobou.

32 O keme Yesu. O Yesu ɛme Godiha haguagimōu, gehe degei dala. Ei olōu fei ɛme kōu dugulo i. Kegemōu, eige ei dugulo i kaha ta ke tobolōu idi.

33 ɛme hagua gehe degeimōu, Godiha tobōu mōu hebenitōu folomōu, ɛ Godiha dobogoŋu delekōu duwoli, Duo Bolofei ɛ Ayeha neleyode tobou ke moŋu. ɛ Duo Bolofei malamōu tobōu mōu migimōu, ni Duo Bolofeha dabai degeli ke duguomōu dulo ili kuhe.

34 Devit ɛ Yesuha hebenitōu felei sagai kenōu tefele feli mei, kenōu si ɛ kōu gue tobou,

Hiye Oha ma Hiye Okōu kōu gue tobou, na ma dobogoŋu delekōu duwoba ibe deba,

35 a ne ho o kedia moŋumaba, ne abogoŋu hayedu kefeguloyodei. *Buk Song 110:1*

* **2:31 2:31**Kelesube Godiha di mamōuyadomōu makai o.

³⁶ Israel o diama, kegei degemou, ni defeido tawama. Yesu, ni hebe fufuguomaitou ikoke degele i keme Kelesu, Godiha makoumou, eme Hiye O degei, o sasai olou fei mamolo uyodei.

O sasai sudo fi bohoulou mou, fafeleya tofolou i

³⁷ O sasai kedia Pitaha ta ke dulomou kesigie gue degemou, Pitabou e mogo diamokou bou de yodulo i, mogo diama, eibe kagele?

³⁸ Kegemou, Pitaha diamokou tobou, ni olou feido fi bohoulou ba, Yesu Kelesuha huya ke fafeleya tofolou ibasi, midihogasagai, ni milou ga idi ke Godiha gebe meiyodemaba, e Duo Bolofeine nimokou nele.

³⁹ Godiha Duo Bolofei neleyode tobou keme ni sisigo diamokou bou, o sasai olou fei, ahuya dalagua kediamokou bou de nele. Damaledo, o sasai, di Hiye O Godiha yolumakou haguamabadomou haguislamou degeli, o sasai kediamokou be Godiha e Duo Bolofei neleyode tobou.

⁴⁰ Pitaha egei ilo kele tobou mou iligi, ta neledo dege kou gue tobou, niou tawaibou, nime o midihogasagai milou ga idi kediabou de makeiye.

⁴¹ Ta ke tobou mou, o sasai sudo dulomou fafeleya tofolou i. Sawisieie kelegebe, o sasai 3,000 sagai kege kedia Yesukou kou damaleyodei kediabou de geleguo sudo degei.

Damaleyodei o sasai kedia fi tanou dege delei

⁴² Damaleyodei o sasai kedia ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia hehegili ke dulomou, dio[usie yogo dogou gumou dogou gumou dele idi. Haba kefeguomou be, nale nalamou, diho бага tobolou idi.

⁴³ Godihanou degeiye, e ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia midihogehegehe ke milou ga idibe, o sasai kedia dihile kokou milou goumou duguomou kesigie gue degele idi.

⁴⁴ Damaleyodei o sasai olou fei kediage fi tanou dege kefeguomou, dio[unou bimai neimou neimou dele idi.

⁴⁵ Dia die asou kolobou, die bimabou olou fei ke tiga nemamou be, sele ke mo[umamou, o bi mei obou, nale mei obou kediamokou file idi.

⁴⁶ Sawisiei olou feibe, dia Godiha moso kekaimidu fologa kefegulo idi. Haba die moso tanou tanou yane nale nalamou suluguadi. Fimai tanou dege, hiyedo hohobolou nale nala idi.

⁴⁷ Dia Godiha hunou hebele fogulo imou be, o sasai damaleyodili mei kediane diamokou hoho degele idi. Sawisiei olou feibe Hiye Oha o sasai ilo kele mamou[umou be, o ebukou damaleyodei kedibou de geleguo sudo degedi.

3

O ta ibigidio tofigiei ke bolog degei

¹ Sawisiei olou fei, Juda o kedia diho бага tobou dibe, habi 3 klok kelege tobou di. Sawisiei

ta Pitabou Jonbou diliene diho baga tobou lamou, Godiha mosokou yai.

² Dilie fologoumou, o ilo kelege o ta, e ibigidio tofigiei ke hebele haguasiei. O keme e ibigidiobe e adiou ha tofigiei kegei kuhe mala felei. Sawisiei olou feibe, o kedia o ke hebema haguasiemou, Godiha moso kaha kekai adi ta kokou dogogulo idi. Adi kaha hu be Nebou do Adiyodele idi. O sasa Godiha moso kekaimidu fologoumou be, e sele hawaga duwodi.

³ E Pitabou Jonbou dilie Godiha mosokou fologoumou duguomou, e diliemokou sele ta neyadomou hawai.

⁴ Pita dilie Jon dilie emokou hiligedo mase-mamou, Pitaha tobou, na elemokou dugu.

⁵ Dilie emokou sele ta neleyademou e diliemokou masele duwei.

⁶ Kenou si Pitaha tobou, ame selebou mei. Bi a dala keme namokou nelamou. Nasaret o Yesu Kelesuha huya ke na haguama iyede tobou.

⁷ Kege tobou mamou, Pitaha o kaha dobogou delekou tolou haguagimou, kelegenou ibigidio tofigiei o ke bolu degei.

⁸ E foguo folo fiya tofogu mou tofou tofou i. Dio ufei Godiha moso kekaimidu fologai. E hobou ga sulugi, Godiha hunou hebele foguo, hohobolou mou hobou ga siei.

⁹ O sasa kedia dugube, eme sulugi, Godiha hu hebele fogumou dugulo i.

¹⁰ Dia e midihuguo tawale i, eme Nebou do

Adi kokou duwoli, sele hawagadi odadele i. Eme bolu degei duguomou, dia kesigie, fi mei degele i.

Pitaha Godiha mosodu egei tobou

¹¹ Sa ke tie o sasa kediage ke degei ke dulomou, kesigie, Godiha mosokou fokua ya, kefegudi moso, dia Solomonha mosoyodele idi kokou fologa dugube, hawagadi o kaha Pitabou Jonbou dilie tolou ma tafalamou dugu.

¹² Pitaha dia haguasieimou duguomou, diamokou tobou, Israel o diama, kageimou ni kou dugu kesigile iya? Kageimou, ni elemokou masele iya? Ni tawalibe, ele neleyenou degeiye o kou kou gue haguama sulu, he, elebe Godiha dihile bologuado daladi kaha o kou kuhe haguama suluyode tawale ili? Kege mei.

¹³ Keme Godiha neleya kenou Yesuha degei. Di kou guai o Abrahambou Aisakbou Jekopbou die Godihanou si e dabai degedi o Yesukou be hu hiyedo kou nei. O kenou be ni ho o kediamokou seseguomou, Pailatkou woyede tobolou i. Kenou si Pailathage tou fogou ba youtu ileyodeiye, haba nige kegelebe dafamou, tou fogou dayede tobolou i.

¹⁴ Eme Godihale, Midiho Doudo kenou Degedi O. Kenou si, nige eme dafamou, Pailatkou o wodi o ta ke tou fogou ba, nimokou haguayede tobolou i.

15 O fī nēdi o ẹme nī wala imōu tolo i. Kenōu si Godihā ẹme widaikōu haguagimōu, haguā gehe degeimōu ele duguomōu kuhe tobolōu ili.

16 Yesukōu damaleyodei kahanōu, o kasagai, nī kōu dugudi tewe kaha ibigidio ke kuhe nele degei dala. Nī o keme Yesuhā huya ke damaleyodema, bolō degeimōu dugulo ili kuheyode tobou.

17 Mogo diama, a tawali, nī Yesu woumōu tolo ibe, nī defei ta tawale ili mei. Nebe, nī hiye o kediane kenōu tefei.

18 Kenōu si habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia Godihā o makai Kelesube do duguloyode tobolōu ibe, dia nī degele i ke tobolōu i. Kegemōu, die ta keme olōu fei damaledo tama degeiyodei.

19 Kegei kaha degemōu, nī fī bohōu ba, Godikōu damaleyodema. Kegeibasi, Godihā nī midihō kasagai milōu di kaha hebe keme togule mugulo.

20 Damaledo, nī fī bohōu babe, Hiye Ohā degeiye nī misiholo duwolo. Kegeibasi, Godihā yoŋu makai o Kelesu tobōu ba hagua nī dogōu gulo. O a tobolōu keme Yesu.

21 Ifibe, ẹme hebenitōu dalali, Godihā bimai olōu fei gehe degeleyode tobou ke dia dala. Godihā afudo ta keme yoŋu ẹ habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia mokōu kōu tobōu mōu dulomōu tobolōu iyode tobou.

22 Moseshane kōu gue kōu tobou,

Ni Hiye O Godiha o ta makalebe, e ni o habage haguale ta makale. O keme nebe anou tefei, habage-degele-duguo-tobou di-o degele. Ta e tobou babe, nige defeido duloba sesegama.

²³ Habage-degele-duguo-tobou di-o ke haguba, o koyoha e ta ke ta du ho fogou babe, o keme Godiha sosou o kediabou de ta tofousogo dalale meiyode tobou. *Lo 18:15, 18-19*

²⁴ Habage-degele-duguo-tobou di-o olou fei kedia koou tama degei keme kou tobolou i. Yomogoube, o Samuelha tobou mou haguabe demou, o ilo kele tanou tanou tobou mou haguasiebe demou, ifine kuheyode tobou.

²⁵ Nime habage-degele-duguo-tobou di-o kedia sosou degei. Afudo, Godihage ni kou guai o kediamokou ebou de mogo degedi midihou ke e milolou yodema hegibe, e Abrahamkou kou gue tobou,

Ne habage haguale o kaha degeiyege, Godiha sa sa o sasai olou fei kediamokou midihou bolofei hehegileyode tobou. *Stat 22:18*

²⁶ Damaledo, Godiha e dabai degedi o ke haguagie tobou mou, nimokou bukou hagua felei, midihou bolofei ke hehegieiba, ni tanou tanou midihou kasagai ke tou fofou guemabadomou.

4

Hiye o kedia Pitabou Jonbou didio mugulo i

¹ Pita dilie Jon dilie o sasai kediamokou ta tobolou imou, mogou du dalaguadi o kediabou, Godiha moso dia daladi hiye obou, Sadyusi* o kediabou de haguasiei.

² O kedia gofou degele i, dilie o sasai kediamokou tobou mou iligi, Yesu e tolo ilemou hagua gehe degei kaha degemou, tofigile i o sasai kediane hagua gehe degele ileyode tobou mou dulomou dia gofou degele i.

³ Dia dilie tolou mou, ta salamou degei, sa nugumou, idiba kege ta saleyodemamou, didionou mugulo i.

⁴ Kenou si, o sasai sudo egei ke dulomou, damaleyodele i. Ebele damaleyodeibou, ebukou damaleyodeibou geleguo olou feibe folodo, 5,000 sagai kege.

Hiye o kedia Pitabou Jonbou kansole o kedia dihile kokou ta sa i

⁵ Sabiyomou, Juda hiye o kediabou, haba odo odobou, Mosesha kuolou yo dulo i obou kedia sa Jerusalemkou kefegulo i.

⁶ Mogou du daladi hiye o Anasbou, o Kaiafasbou, o Jonbou, o Aleksanderbou, haba mogou du dalaguadi hiye o ilo kediabou de kefegulo i. Mogou du daladi hiye o kediamе sosou tanou fei.

* **4:1 4:1** Sadyusibe sa hu mei, egei hu ta sa degei. Sadyusi o kediage o tofigiei kediamе ta hagua gehe degele meiyade tawale idi.

7 O kediā kefeguomou, dilie tefegiemou, koū gue yodulo i, nele dabai kou degeibe, o koyohā neleya ke degelou? Koyohā huya ke degelou de yodulo i?

8 Kegemoū, Pita e Duo Bolofeiha toū moū, o kediamokoū tobou, Israel hiye o diama, odo odo diama,

9 ele o ibigidio kasagaī ke dogoū gu kahā degemoū, ni ele kuhe tā solu. Ni o ke kage degeiye bolou degei domoū tawalamoū degele ili.

10 Kegei kahā degemoū, niboū Israel oboū, ni oloū fei kounou tawama, sa Nasaret o Yesu Kelesu, ni hebe fufuguomaikoū ikoke degeimoū, Godihā haguagimoū gehe degei o kahā, e huya kenoū o ibigidio kasagaī ke kuhe bolou dege tafalamoū ni dugulo ili kuhe.

11 Yesuhā degei keme o tahā Godihā kuguokoū koū gue nalai,

Mouti, mosoū togodi o ni dugube kasagaī degeimoū igile fileī keme e haba meleya mouti fogou. *Buk Song 118:22*

12 O tahā di mamolou sagaī ta dala mei. Yesuhā huya kenoū si o sasaī di bolofeī dege dalale. Enoū si Godihā di mamouyadomoū makaiyode tobou.

13 Pitahā tā toboū moū be, hiye o kediage fī hiyedo mā i. Diā koū tewe, Pita dilie Jon diliebe sokoū loū hiyedo duwegueli mei, moū youwa o. Kenoū si diā dugube diliebe gue degeiyo mei, tā

dilie tobolou be neledo. Kegeimou, diage diliebe Yesubou de kou deleiyode tawale i.

14 O e ibigidio bolofei degei keme diliebou de tafalamou duguomou, diliemokou ta ta sima tobou li mei.

15 Kegemou, hiye o kedia diliemokou kansole kedia moso ke tou fogou mugua, mihikou tafalaguamabeedemou, dilie muguoumou, dioounou tugulo tobolou i.

16 Di o bolou keme kage degele? Midiho gehe, dilie milou keme sa Jerusalem tie o sasaj olou fei kou tawale i. Dige ta gale sagaj mei.

17 Kegei kaha degemou, di o bolou kediliemokou be o kaha huya ke hobou ta ta tobou damabeedeme. Kegeligi, ta kou sa sa o sasaj olou fei tefele duye.

18 Hiye o kedia dioounou tugulo tobou ma mei degemou, dilie haguismou, felegoumou, nele Yesuha huya ke hobou ta tobolou ba hehegiadamabeede tobolou i.

19 Kenou si Pita dilie Jon dilie die ta simamou, kou gue tobolou i, Godiha dihile kokou be, midiho kage degeibasi doudo? Elege ni ta sesele, ha, Godiha ta sesele ke doudo? Niou nou file duguma.

20 Kenou si ele ta kou tobolou be ta fogolou mei. Ele dihoje dugu kebou kihiyoye du kebou de ele hehegielamou yode tobolou i.

21 Kegemou, kansole kedia diliemokou

tā neleḁo dege tobolōu ima, diliebe fogōu imabeedele i. Yobe, o sasai olōu fei kedia ke degei ke kōu duguomōu, Godiha hu hebele fogulo i kaha degemōu, hiye o kedia diliemokōu hebe kasagai nelebe gue degele i.

²² Yobe, midihō gehe ke milouye bologuomōu bolō degei o kaha e sadebe olōu feibe 40 kege gabama i.

Damaleyodei o sasai kedia egei tobou di kaha nele ke molo uyodema diho baga tobolou i

²³ Kansole o kedia Pitabōu Jonbōu dilie tōu fogōu mōu, dilie boholōu ma, dilie mogo diamokōu fogōu yai. Ya fologamōu, tā olōu fei mogōu du dalaguadi hiye obōu, odo odobōu kedia diliemokōu tobolōu i ke, diliene dilie mogo diamokōu tobolōu i.

²⁴ Dilie mogo dia tā ke dulomōu, fi tanōu dege, Godikōu kōu gue diho baga tobolōu i, ei Wolōu Daladi Hiye O, name agudiobōu mihibōu to dawalabōu, bimai olōu fei du dala ko u milōu gai o.

²⁵ Afudo, na kōu tobōu mōu Duo Bolofeiha neleya ke, ei kōu guai o, ne dabai degedi o Devitha kōu gue tobou,

Kagemōu sa sa o olōu fei gofo u degele iya?

Kagemōu o sasai kedia midihō kasagai milōu lamōu tugulo tobolōu iya?

²⁶ Sa sa olōu fei dia daladi o kedia biyalamōu doususulo ili. Hiye o kedia kefeguomōu,

Hiye O Godibōu, e makai o Kelesubōu de huyafei degemebeede tobolōu ili. *Buk Song 2:1-2*

²⁷ Damaledo, ei sa kuokōu be, Herotbōu, Pontius Pailatbōu, haba sa ta o ilo kelebōu, Israel o kediaōu de kefeguomōu, ne dabai degedi o Yesu, noŋu ne dabai degeyadomōu makai ke huyafei degele ileyodema tugulo tobolōu i.

²⁸ O kedia ke degeibe, ne neleyenōu na kōu degeleyode tobou sagai kenōu kuhe degele i.*

²⁹ Hiye O, na dugu, o kedia eimokōu tae biyamōu tobolōu ili. Kenōu si na ne dabai degedi o ei dogōu guba, ei ne ta kuhe tobōu mōu suluguale, ei ta guē degele ile mei.

³⁰ Na do o kedia mokōu ne dobogoŋu dogoguoba bologua. Haba o sasai kedia dihile kokōu be, ne dabai degedi o Yesuha huya ke midihō gehe gehe ke milōu ba, dia olōu fei duguoba kesigile ileyodema dihō бага tobolōu i.

³¹ Damaleyodei o sasai kedia dihō бага tobōu ma mei degeimōu, moso duwo ke fifigimōu dugulo i. Moso duwo ke fifigile dalamōu, Duo Bolofeiha dia tolōu hobogōu mōu, dia Godiha ta yomogōu tobolōu i. Dia ta guē degele ili mei, hiligedo egei tobolōu i.

Damaleyodei o sasai olōu fei kedia dioŋusie yogo dogōu gumōu dogōu gumōu dele idi

* **4:28 4:28** Kenōu si o kedia dioŋunōu tawaga degele iliyade tawale i.

³² Yesukou damaleyodei o sasai olou fei kedia mogo tanou degemou, die fimaine tanou fei degele i. Die bimaiibe ma bidoyodele idiyo mei, dio usie yogokou neimou neimou dele idi.

³³ Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia egei neledo dege tobou mou sulugualibe, ei Hiye O Yesube tolo ilemou hagua gehe degeimou duguomou, ei kuhe hehegiemou suluguayode tobolou idi. Hehegiemou suluguamou, Godiha damaleyodei o sasai olou fei kedia habaguguei.

³⁴ Dia nalebou, bimai bou ta mei degediyo mei. Yobe, die o taha asou kolo sagai, moso sagai kegei ta dalamou be, o kaha ke tiga sele malamou ile,

³⁵ ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediamokou neimou, o kediage damaleyodei o bibou nalebou mei kediamokou file idi.

³⁶ Kegeimou, o ta delei, e hube Josep. Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia e hu ta tibe Barn-abasyodei. Hu kaha sibigebe Dedei Sagidi O. O keme e hutibe Livai. E sabe to tibi sa Saiprus.

³⁷ O kaha e asou kolo ta tiga sele mala ile, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediamokou nei.

5

Ananias dilie Safaira dilie Godi ogou galamou degele i

¹ O ta delei, e hube Ananias. E sasaiha hube Safaira. Diliene dilie asou kolo ta tiga sele mala i.

² Sele ke malāmōu, ilo kele Ananaiasha yoŋu e bi degeleyodema, mogogōu dogogu. E sasaihage ke degeibe kōu tewe. Sele ilo kele mogogōu dogoguomōu, ilo kenōu mala ile, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediaṃokōu folo nei.

³ Kegeimōu, Pitaha tobou, Ananias, na kageimōu Tamaha ne duledu dabai degeiya? Na ne asōu kolo tigei sele ilo kelebe noŋu mogogōu dogoguo fogōu mōu, name Duo Bolofei ogōu galamōu degeli.

⁴ Ne asōu kolobe tiga sele mōu li mei kelegebe, noŋu ne asōu kolo. Asōu kolo dowo sele ke ne noŋu ne sele. Kageimōu na sele ilo ke mogogōu mōu, eimokōu sele olōu fei neliyode tobou ya? Na o einōu ogōu gouyo mei, na Godine ogōu goluyode tobou.

⁵ Ananias e ta ke dulomōu, tolo fiyei. O sasai kedia ta uwo ke dulomōu, gue hiyedo degele i.

⁶ Kegemōu, o gisiai kedia haguasiemōu, e tou ke yukueiye tigama, hebema yamōu wida i.

⁷ Aso diho kamadia sagai kege mei degeimōu, kelege Ananaiasha e sasai hagua felei. E maha tolo i keme e ta tawali mei.

⁸ Pitaha emokōu tobou, na dugu, nele asōu kolo dowo sele mōube koŋunōu fei? Sasai kaha tobou, damaledo, na tobolōu be doṃdoyode tobou.

⁹ Pitaha haba tobou, kageimōu, nele Hiye Oha Duo Bolofei ogōu gamebeedema ogōu ga ilou? Na du, ne ma wida i o kediaṃe haguasie, adikōu

felegaladido. Haba nane hebema yaleyode to-
bou.

¹⁰ Pitaha ta ke tobolou kelegenou ene Pitaha abogou hafei dege kele tolo fiyei. Tolo imou, o gisiai kedia haguasie felegamou dugu, sasai kene tei tilamou duguomou, e tou kene hebema yamou, e ma widai hafei kele wida i.

¹¹ Kegemou, damaleyodei o sasai kediabou, haba o sasai ilo, ta uwo ke dulo i kediabou olou fei gue hiyedo degele i.

Midiho gehe gehe tama degeimou dugulo i

¹² Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia o sasai kedia dihile kokou midiho gehe gehe ke milou goumou duguomou hiyedo kesigile i. Damaleyodele i kediane mogo tanou degemou, kefegudi moso, Solomonha mosoyodele idi kokou fologamou kefegulo idi.

¹³ O sasai damaleyodili mei kediage damaleyodei o sasai kediakokou hohobolou idiye, kenou si diabou de kefegulo idiyo mei, dia gue degele idi.

¹⁴ Kenou si o sasai sudo Hiye Okou damaleyodemamou o ebukou damaleyodei kediabou de geleguomou, olou fei sudo degei.

¹⁵ Kegei kaha degemou, o sasai kedia do o mouma haguasiemou, a Pitaha ilya kaha feya ke fafai tageya dogogule i. Yobe, Pitaha haguba, e taye kaha do o ilo kediakokou diou guyadomou degele i.

16 O sasai, sa Jerusalem hafei dege tie kediane do o sasabou, duo kasagaiye tolou i o sasabou de mouma haguasie dogogueimou, olou fei bologuomou bolu degele i.

Esol o kaha ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia dogou gumou, didio moso ke tou fogou fogou yai

17 Kegemou, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia dabai degeimou, mogou du daladi hiye obou, e mogo Sadyusi o kediabou de duguomou, gofou degemou, kona degele i.

18 Gofou degemou, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediamé tou gama, didio degeimou, midihou kasagai degele idi o kediabou de deleigui.

19 Kenou si huiame Hiye Oha esol o taha hagua, didio moso a sougou mou, dioufeitamakou muguamou tobou,

20 ni ya, Godiha moso kekaimidu fologaba, o sasai kediamokou fi gehe koumahá midihou kou dugulu kou olou fei hehegie tobou mabeede tobou.

21 Esol o kaha kege tobou mou, dia dulo i. Sabiyomou dia ya, Godiha moso kekaimidu fologa, o sasai kediamokou yomogou hehegie tobolou i.

Kegemou, mogou du daladi hiye oha e mogo diabou de haguasie kefegulo i. Kefeguomou, hiye o kediage kansole o kediabou, Israel odo odo kediabou olou fei haguismou, haguasie kefegulo i. Olou fei kefeguomou, die dabai degedi o kedia

toboū moū, didiō mosokoū yai, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediā woū ma haguasiemabadomoū.

²² Kenoū si dabai degedi o kediā didiō mosokoū fologamoū dugube, diame didiō mosodu mei dugu. Mei duguomoū, boholoū ma haguasiemoū, hiye o kediamokoū koū gue tobou,

²³ ei dugube, didiō moso a tefeibe hiligedo tefegu dugu. Adi dia dalaguadi one koū tafalaguamoū dugu. Kenoū si ei a tefei soloꞑumoū dugube, didiō o oloū feibe mei duguyode toboloū i.

²⁴ Godihā moso dia daladi hiye oboū, mogoū du dalaguadi hiye oboū kediā ta ke dulomoū, fi hiyedo ma imamoū tobou, o kediamē kage kama fosigelou?

²⁵ Fimā imoū, o tahā hagua, hiye o kediamokoū koū gue tobou, duma, o ni didiō masai kediamē koū boū gebe Godihā moso kekaimidu tafalaguali, Godihā ta o sasaī kediamokoū hehegie toboloū iliyode tobou.

²⁶ Ta ke dulomoū, Godihā moso dia daladi hiye oboū, e dabai degele idi oboū kediā yamoū, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediā woū ma haguasiei. Kenoū si hiye o kediamē dia ta makolo ili mei. Yobe, dia o sasaī kediamokoū gue degele i, o sasaī kediā dia igiye wala iye domoū.

Ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediā kansole kediamokoū ta toboloū be ta gue degele ili mei

27 Godihā moso dia dalaguadi o kedia tā-bolofej-malā-suluguadi-o kedia wōu ma haguasie, kansole kedia dihile kokōu tofōu giesama fogōu mōu, mogōu du daladi hiye oha diāmokōu kōu gue tobou,

28 eige nīmokōu o kaha huya hobōu hehegie tobōu damabeedema kōu kuolōu mā i. Kenōu si nī ta dulo ili mei, sa Jerusalem kōu lebe nī tā keme olōu fej kōu tefei. Nī eimokōu o ke woumōu tolo i kaha hebe kasagai ke nelamōu degeli kuhe.

29 Kenōu si Pitabōu diā sima kōu gue tobou, eige Godihā tā kenōu sesele, o taha tā ta sesele meiyode tobou.

30 Nige Yesube hebe fufuguomaikōu ikoke degeimōu kōu tolo iye, kenōu si di kōu guai o kedia Godihā e haguagimōu hagua gehe degei.

31 Eme Godihā malā hebenitōu folomōu, Godihā dobogoū delekōu dogogumōu duwo. Yobe, eme Hiye Oha Dihi, e dimokōu a hegieba, di mamōu lamōu. E Israel o di dogōu guo dala, di fi bohōu ba, midihō kasagai, di milōu ga idi ke Godihā gebe meiyodeyadomōu.

32 Eige Godihā degeli olōu fej ke kōu duguomōu kuhe tobolōu ili. Duo Bolofej, Godihā e tā dulo idi o sasaj kediaāmokōu nej, ene ke kōu duguomōu tobolōu dalayode tobou.

Kansole o Gamalielha tā-bolofej-malā-suluguadi-o kediaāmokōu hebe kasagai ta

neḏamebeede tobou

³³ Kansole o kediā Pitahā tā kē dulomōu gofōu degemōu, tā-bolofei-malā-suluguadi-o kediāme wouba tofigileyode tobolōu i.

³⁴ Keṅōu si kansole o ta, ēme Farisi* o, ē hūbe Gamaliel, Moseshā kuolōu yo du o. O sasaī olōu feī ē hū hebele fogulo idi. O kahā haguamōu tobou, didiō o kediā mosō toū fogoū mulō, mihikōu baha tafalamabeede tobou.

³⁵ Mihikōu muguoumōu, Gamalielhā kansole o ilo kediāmokōu kōu gue tobou, Israel o diama, nī o kediāmokōu hebe kasagaī nelababe, nī defeido fimamaba hobōu yode tobou.

³⁶ Nī tewe, sadebe sudō mei degeli mei, kelege o Teudas ē hagua, amē hiye o, anōū be hubōu yode tobou. Kege tobōu mōu, o 400 sagaī kege kediā emokōu damaleyodele i. Keṅōu si o tae ē woumōu tolo i. Tolo imōu, o emokōu damaleyodele i kediāne kama fosigei. Dabai ē degelamōu degeibe, mōu mei degei.

³⁷ Habage kelege, gamani o kediā o sasaī hū solōu imōu, Galili o Judas ē haguā tobōu mōu, o sasaī kediā ē tā dulo sesele i. Diā ē sesele ya biyama, gamani o kediā igile mugulamōu degele i. Keṅōu si o kēne o tae woumōu tolo i. O emokōu damaleyodele i o kediāne kama fosigei.

³⁸ Kegei kahā degemōu, ā ifī nimokōu to-

* **5:34 5:34** *Farisi hūbe sa hū mei, egei hū ta sā degei. Farisi o kediā tawaibe, o tofigiei kediāme haguā, gehē degele iledade tawale i.*

boloū kuhe, nī o kōudiamē toū fogoū ba fogoū imabeedili. Yobe, diā dabaī kē degelibē diōū diē fiyenoū degeibabe, dabaī kemē ile kasagaī degele.

³⁹ Kenoū si dabaī kemē Godi yōū toboū moū degeli debabe, nigē diamē ta akogulo sagaī mei. Kegeligi, nī Godikoū biyā iye.

Gamalielhā tā kē toboū moū, kansole o kediā kē dulomoū,

⁴⁰ tā-bolofeī-malā-suluguadi-o kediā haguismoū, haguasieimoū, dofoū ye walā i. Dofoū ye walā imamoū, kuoloū mā i, nī Yesuhā huyā kē hehegiē toboū damabeedema, toū fofoū gueimoū, diā fogoū yai.

⁴¹ Tā-bolofeī-malā-suluguadi-o kediā kansole kediā mosō kē toū fogoū fogoū yamoū hohō degele i. Yobe, Godihagē koū tawai, diamē Yesuhā dowoyē hagī malāba, neledō dege tafalagualebe tefeidadei.

⁴² Sawisiēi oloū feī, diā Godihā tā hehegilē idibe, Godihā mosō kekaimidū fologā hehegilē idi. Habā ya, o sasaī kediā mosō tanoū tanoū yanē tā uwō bolofeī kē toboū moū suluguadi. Diā hehegilē idi tā fogoū lē ilī mei, Yesū emē Godihā makaī o Kelesuyodē toboloū moū hehegilē idi.

6

Damaleyodei o kediā o oloū feī diyosi kegē makā degei, tā-bolofeī-malā-suluguadi-o kediā dogoū gumabadomoū

¹ Kelegebe, Yesuha dabai degedi o kediamē sudo degei. Diā olōu feibe o hutī Juda oye, kenōu si o ilo kelegebe Grik t̄ae tobolōu idi, haba ilo kelegebe Hibru t̄ae* tobolōu idi. Kegemōu, o Grik t̄ae tobolōu idi o kediamē o Hibru t̄ae tobolōu idi o kediamokōu be dafamōu kōu gue tobolōu i, n̄ige nale mei o kediamē kōu dogōu gulo idiye, kenōu si ei kuei sobōu kediamē n̄ige ta dogōu gulo idiyo mei.

² Kegei kaha degemōu, t̄a-bolofei-mala-suluguadi-o olōu fei 12 kege kedia Yesuha dabai degedi o olōu fei haguismōu, haguasieimōu, diamokōu tobou, eibe Godiha t̄a hehegedi ke fogōu ba, nale fidi dabai ke degeibabe, d̄oudo mei.

³ Mogo diama, n̄i o dioyosi kege n̄i dala duo kile kama. O koyobe o sasaj̄ dih̄ile kokōu d̄oudo o, Duo Bolofeiha e tōu mōu, e tawagai d̄oudo dala, o kegele i kedianōu nale fidi dabai ke degemabeedema maka degema.

⁴ Eiyōu ge sawisie i olōu fei diho бага tobolōu ba, Godiha t̄a hehegielamōu yode tobou.

⁵ Damaleyodei o sasaj̄ kedia t̄a ke dulomōu, hohobolōu i. O dioyosi kege makamaibe, diā o Stivenbukōu makamaj̄. Eme nelede dege damaleyodei o, Duo Bolofeiha e tou dala. Tabe o Filipbōu, o Prokorusbōu, o Nikanorbōu, o Timonbōu, o Parmenasbōu, o Nikolasbōu. O

* **6:1 6:1** T̄a Hibru sagaj̄, t̄a Aram sagaj̄ kegei tobolōu idi.

Nikolas ẹ sabe Antiok. O keme Juda o meiyе, kenou si ẹme Juda o kedia egei dudi o.

⁶ O kediame damaleyodei o sasai kedia ta-bolofei-mala-suluguadi-o kediāmokou wou ma youmou, dia die widiletou dobogou dogogoumou, diho бага tobolou i, o kediame nale file dabai ke degemabodomou.

⁷ Kegemou, Godiha tabe sa Jerusalem kilebe olou fei tefei. Sa ke tie o sasai sudo Yesuha dabai degedi o degele hobogou mou, olou fei sudo degei. Mogou du daladi o sudo kediāne Godiha ta dulomou, damaleyodele i.

Juda o kedia o Stiven ta sa i

⁸ O Stiven ẹme Godiha habagugueguo, nele neimou, o sasai dihile kokou midihogehe gehe ke milou goumou duguo kesigile i.

⁹ Kenou si o ilo kedia haguasiemou, emokou taе biya i. O kediame afu fisimou dabai degedi ke tou fogou mou, bologuado dalaguali, diounou diesofei egei gehe dudi. O kediame Juda oye, kenou si die sa hiyedobe sa Sairinibou sa Aleksandriabou. Haba ilo kelebe sa Silisia duo kile sa sabou, haba sa Esia duo kile sa sabou kele tie o.

¹⁰ O kedia Stivenkou taе biya imou, Duo Bolofeiha degeiye, Stiven ẹ tawagai doudo kaha degeimou, o kedia ẹme gabali mei.

¹¹ Kegemou, dia o ilo kediāmokou amafei womogou mou, nige kou gue tobou mabeedei, eige Stivenhage Mosesbou Godibou dilie huyafei

degelamōu tobōu mōu dulo iyodemabeede to-
bolōu i.

¹² O ilo kediā tā kē dulomōu, Stivenhā degeli
mei kē o sasaī kediāmokōu ogōu ga tobolōu i.
Haba odo odobōu, Moseshā kuolōu yo dulo i
obōu kediāne ogōu gai tā kē dulomōu, gofōu
degemōu, ẹ tolōu māmōu, kansole o kediāmokōu
tolōu ya fologai.

¹³ Ẹ tolōu fologamōu, diā o ilo kele
makamāmōu, tā sai kokōu ge ẹ degeli mei kē tāe
ogōu ganōu tobōu mabeedele i. Tā kē dulomōu, o
kediā kōu gue tobou, sawisiēi olōu fēi ei dudibe,
o kahage Godihā mosobōu, Moseshā kuolōu
tabōu kokōu bōu basia tobōu mōu dulo idiyode
tobolōu i.

¹⁴ Damalēdo, eige ẹ sa Nasaret o Yesuhage
Godihā mosō kōu makomaba, haba Moseshā
kuolōu tā dimokōu nēi kenē igile muguoba, tā
gehē kē hehegileyode tobōu mōu dulo i.

¹⁵ Ogōu gai tā kē tobōu mōu, kansole o olōu fēi
kele duwogua kediā emokōu masele iligi dugube,
ẹ midihobe hohō hiyedo, ẹsol o midihō sagaī
degeimōu dugulo i.

7

Stivenhā kansole o kediāmokōu egei tobou

¹ Kegemōu, mogōu du daladi hiye ohā
Stivenkōu yodu, o kediā tā kōu tobolōu ilibe de
damalē, ha gulokou?

² Stivenhã tobou,* mogo diãma, aye diãma, nĩ duma. Afu kelege, di kōu guai o Abraham ẽ sa Mesopotemiakōu duwei, sa Harankōu ili mei, you kelegebe, Godi, ẽ hohobōu ẽ nelebōu hiyedo, ẽ hagua tamã degemamōu,

³ Abrahamkōu kōu gue tobou, Nã ne sabōu ne hutibōu de tōu fogōu ba, sa a namokōu hegile kokōu fogōu iyede tobou.

Stat 12:1

⁴ Kegemōu, Abrahamhã sa Kaldia* o sasãj kedia tōu fogōu mōu, ẽ aye dilie sa Harankōu fogōu yai. Fologa dalaguali, ẽ aye tolo imōu, Godihã haguayede tobōu mōu, ẽ hagua, sa nĩ dalagua kuokōu felej.

⁵ Felejimōu, Godihã emokōu asōu kolo ta ka nelĩ mei, ẽme asōu kolo meido. Kenōu si Godihã sa koꞑume olōu feido emokōu neleyodema makamamōu kōu gue tobou,

A sa koꞑume nabōu, ne sosōu bōu, ne habage hagua ilebōu nimokōu nejiba, nĩ sa kuokōu haguasie tofolōu ileyode tobou. *Stat 17:8*

Abraham ẽme dihi mei kelege, Godihã ta ke kuhe tobou.

⁶ Godihã Abrahamkōu be kōu gue tobou, Ne sosōu, ne habage hagua ile kedia me asōu sabekōu ya dalaguali, fisiba dabai degele ile. Fisiba dabai degele iba, sa obōu kedia

* **7:2 7:2** Ta sasado (7:2-53) Stivenhã koꞑu tobou keme 'Stat' kuguobōu, 'Kisim Bek' kuguobōu kele dagado nalagai dala.

* **7:4 7:4** Sa kahã hu tabe 'Mesopotemia'.

diā makomōu iligi, sadebe olōu fei 400 kege mei degele.

⁷ Kenōu si nī fisiba dabai degele kaha hebe kasagai keme a sa obōu kediamokōu neleyode tobou. Kegeiba, ne habage haguā ile kedīame asōu sa ke tōu fogōu haguasie felegaba, sa kuokōu mā dabai degele ileyode tobou. *Stat 15:13-14*

⁸ Kegemōu, Godihā Abrahamkōu mogo degedi midihō ta hegieba, nī o sisigō olōu fei kolo diafigima, diame mayoū mā biyodema kege makamamabeede tobou. Abrahamhā ke du-lomōu, e sasaihā dihi Aisak mala feleimōu, sawisie olōu fei dimayosi kege mei degeimōu, Abrahamhā dihi Aisakhā kolo diafou. Kolo diafōu mōu, habagedo, Aisakhā sasai kaha dihi Jekop mala felei. Mala feleimōu, habage Jekophā sasai diāne dihi olōu fei 12 kege moūuma felegai. O kedīame di hūti yodo.

⁹ Kegemōu, di kōu guai o kediā die mala Josepkōu kona degemōu, o ilo kediamokōu sesegu, fisiba dabai degeyadomōu. Sese gumōu, o kediā Josep wolōu, sa Isipkōu yai. Kenōu si Godihā Josep dogōu guo delei.

¹⁰ Godihā dogōu gumōu, Josep e hagi olōu fei mei degei. Godihā emokōu tewe hiyedo neimōu, e Isip kediā hiye o kebōu de tā kōumōu, o kaha emokōu hohō degemōu, makamomōu, e gamani dabai degeligi, sa Isip kile bimai olōu fei ke dia daladi.

11 Kegemōu, sa Isipbōu sa Kenanbōu kile hegie hiyedo hagua kogumōu, o sasai hagi hiyedo degele i. Di kōu guai o kediane nale olou fei mei degele i.

12 Kenōu si o Jekop e sa Isipkōu nale dalayode tobolou imou dulomōu, e di kōu guai o kediamokōu tobou mou, dagado yamōu, nale mouma haguasiei.

13 Haba tage ya fologoumōu, Josephā e eye diamokōu ame Josepyode tobou. Isip o sasai kedia hiye o kahane Josephā e sosou diame dalayodele imou dulo tawai.

14 Ke dulomōu, Josephā e aye Jekopbōu, e sosou ilo kelebou olou fei 75 kege kedia haguamabeedemamōu ta tobou ma dogogu.

15 Kegemōu, Jekop e sa Isipkōu ile dalali tolo i. E sisigo, di kōu guai o kediane olou fei tofigile hobogou.

16 Tofigile hobogou mou, habagedo, di kōu guai o ilo kele tofigiei olou fei mouma haguasiemōu, sa Sekemkōu wida i. Widai sa keme, afudo Abrahamā o Hamor huti kedia sa ke e seleye kōu tiga mou.

17 Ta Godihā Abrahamkōu kōu tobou keme damaledo tama degele hafei degeimōu, kelege di Israel o sasaine sa Isipkōu sudo degei.

18 Di Israel o sasai sudo degeimōu, sa Isip hiye o ta hagua tofou. Hiye o kahage Josepbe ta tewe mei.

19 Sa Isip hiye o kaha di kou guai o kedia ogou gama, o sasai makolamou, dihi diefei tofigieyadomou, aye adiou kediamokou dihi die moouma hebesemabeeede tobou.

20 Kelegebe, Mosesha adiou ha dihi Moses mala felei. Godiha dugube, dihi keme bolofeido. Mala feleimou, e aye dilie dihi ke hebele fileli mei, dilou dilie mosokou fofolou dalali, ogo kamadia kege mei degei.

21 Ogo kamadia kege mei degeimou, dilie dihi ke aikou dogogu dalamou, sa Isip hiye o kaha sasai dihi kaha sulugi dihi ke duguomou, e mosokou mala ile, fofolou gi, hiye degei.

22 Moses eme sokou lou duwoli, Isip o kedia tawagai ke e olou fei mou. Eme ta neledo dege tobou di o, dabaine neledo dege degedi.

23 Kege dalali, Mosesha e sadebe olou fei 40 kege mei degeimou, e youtu e o Israel o kediamokou ileyodema i.

24 E ilemou dugube, Isip o taha Israel o ta woumou duguomou, e yogoha dowoye Isip o ke woumou tolo i.

25 E tawaiibe, e mogo diage Godiha degeiye e dia dogou guloyode tawale iliyade tawaiye, kenou si dia ta tawale ili mei.

26 Tiei sabiyoumou, e iligi dugube, Israel o bolou ta biya imou dugu. Duguomou, biyolu ke akogulamou tobou, nelebe eye mala. Kagemou nele nolou sie makolo iya? de yodu.

27 Kenōu si o e yogo walamōu degeli kaha
Moses ka filamōu tobou,
Name o koyoha makaiye, hiye o degemamōu, ei
ta souya?

28 Na i Isip o wei sagai kenōu tefele, na ane kege
walamōu degeli? *Kisim Bek 2:14*

29 Mosesha ta ke dulomōu, kama folo ile, sa ta o
Midiankou delei. Dalali, e sasai hulomōu, o dihi
bolou kege mou.

30 Kegemōu, Moses e dalali, sadebe 40 kege
mei degeimōu, ilemōu, sa hebe mei mihinōu sa,
bitou Sainai hafei dege dala kokou ge, esol o
taha emokou tama degeimōu dugu. E tafalali
dugube, hebe huyadefei taha goya ke olou fei dou
wobolou imou, esol o kaha dou i kaha duo kile
tafalamōu dugu.

31 E ke degeli ke duguomōu, fi hiyedo mai. E
ile, hafei dege dugulamōu degeimōu, Hiye Oha
kou gue tobou mou du,

32 Ame ne kou guai o kedia Godi. Damaledo, ame
Abrahamha Godi, Aisakha Godi, Jekopha
Godi. *Kisim Bek 3:6*

Mosesha ta ke dulomōu, gue degemōu dio
koulugi kokou ta maseli mei.

33 Kegemōu, Hiye Oha emokou haba tobou,
Na ne tamaka tigiga. Yobe, sa na tafala koume
ma sanou.

34 A dugulube, Isip o kediage ma Israel o sasai
makolo imou dugulu. A ma o sasai kedia gosolo
uwo dulu kaha degemōu, a dia dogou gulamōu

migile dala kuhe. Kegei degemou, na sa Isipkou iyede tobou. *Kisim Bek 3:5, 7-8, 10*

³⁵ O keme Moses. Afu e mogo dia eme tobekou muguomou kou gue yodulo i,

Name o koyoha makaiye, hiye o degemamou, ei ta souya? *Kisim Bek 2:14a*

Moses eme Godiha hiye o degeba, Israel o kedia mamouyede tobou. Esol o hebe douye wobolou kodu tama degeimou dugu kelege Godiha emokou kege tobou.

³⁶ Kege tobou mou, e fogou hagua, Israel o sasai sosogou, sa Isip tou fogou fogou haguasiei. E o sasai kedia dihle kokou midihoge hehe hehe ke milou goumou duguomou kesigile ibe, e sa Isipbou, dawala Wei Degeibou,* haba hebe mei mihinou sabou kokou e midihoge hehe hehe milou gamou sulugi, sadebe olou fei 40 kege mei degei.

³⁷ O keme Moses. E Israel o kedia mokou kou gue tobou,

Godiha o ta makalebe, e ni o habage haguale ta makale. O keme nebe anou tefei, habage-degele-duguo-tobou di-o degeleyodei. *Lo 18:15*

³⁸ Di kou guai o kedia hebe mei mihinou sa kokou dalaguali, Mosesh bitou Sainaikou felei. Foloumou, esol o ta kaha Godiha ta emokou hehegie tobou. Ta kenou be e di kou guai o kedia mokou ne hehegie tobou. Haba dimokou

* **7:36 7:36** To dawala kaha hu tabe Fefe Su.

ne tobolou dala kuhe. Ta keme ta mei degele mei, yo[u] kegenou dalale.

³⁹ Kenou si di kou guai o kediage Mosesha tabe ta dulo ili mei. Dia e tobekou muguomou, sa Isipkou bohoulou ma ile sagai degele i.

⁴⁰ Dia o Aronkou * kou gue tobolou i, O Moses, sa Isipkou ge di wou ma haguei keme kagelou? Eige ta tawaiyo mei. Kegei kaha, na ei godi ilo kele milou gamaba, ei sosogou ba iyede tobolou i. *Kisim Bek 32:1*

⁴¹ Kelege, dia ogou gai godi ta wai bulumakou dihi sa dege igiye milou mamou, gali sile nelemou, die ogou gai godi kaha hu hebele foguo, hohobolou i.

⁴² Kenou si, Godiha dia tobekou mugumou, diage asobou oguobou kuidihobou kokou nou diho baga tobolou mou, die dabai kenou degele idi. Habage-degele-duguo-tobou di-o kedia ke tobolou idi ke die kuguo kokou kou gue nalai dala,

Israel o diama, nime hebe mei mihinou sa kokou sulugualibe, sadebe olou feibe 40 kege kelege, ni wai sipsipbou, gali ilo kelebou de woma sidibe, ni amokou sima nele idi? Kegeli mei, ni amokou sima nele idiyo mei.

⁴³ Ni ogou gai godi Molekha falai moso ke hebema suluguadi. Ogou gai godi Refanha kuidiho figisa kene ni hebema suluguadi.

* **7:40 7:40** Aronbe Mosesha e eye.

Damaledo, ni ogou gai godi figisa ke milou gamamou, yubu sugulo fiamou, diho baga tobolou idi. Kegei kaha degemou, a ni igiseiba, ni niou ni sa tou fogou fogou ile, asou sa Babilon figi ilokou dalaleyode tobou. *Amos 5:25-27*

⁴⁴ Afudo, di kou guai o kedia hebe mei mihinou sa kokou deleibe, dia Godiha falai moso keme diabou de delei. Falai moso keme Godiha kuolou ta dala kaha moso. O kedia moso ke togolo ibe, Godiha Moseskou tobou mou du sagai kenou tefelemou togolo i. Damaledo, Godiha Moseskou hegimou dugu sagai kenou tefele togolo i.

⁴⁵ Dia Godiha falai moso ke togoma, die sisigo diamokou nemou haguasiligi, o Josuaha di kou guai o kedia sosogou mou, dia falai moso ke hebema haguasiei. Godiha ho o kou le afu deleigui ke igiseimou, dia sa kou malamou, falai moso kebou de mala haguasie felegai. Felegoumou, falai moso ke kou le kegenou dalali, Devitha hagua hiye o degei.

⁴⁶ Devitbe Godiha habaguguegu dala. E Jekoha Godiha moso ta togoloyodema diho baga tobou.

⁴⁷ Kenou si Devit e Godiha moso ke ta tegeli mei, e dihi Solomonha tegei.

⁴⁸ Kenou si Damaledo Godi eme moso oe tegei kodu daladiyo mei. Kegei keme habage-degele-duguo-tobou di-o kahage kou gue tobou,

⁴⁹ Hiye Oha kou gue tobou, hebenibe a duwodi sa. A kuokou duwoli, ni wolou daladi.

Sa sibigeḱōu be ą abogoḱu muguo tofogu duwo. Kegei kaha niḱe ma moso kagei ke tagalamou? Ame kilija misiholo duwolo?

⁵⁰ Bi olou fei keme ą mayoḱunou milou gaiyode tobou. *Aisaia 66:1-2*

⁵¹ Stivenha kansole o kediamokou haba tobou, nime dulo idiyo mei o. Nime asou sa o sa degei, ni kihiyobe tefegai dala. Nime Godikou damaleyodele ili mei o sa degei, ni fine totou degele inou. Nime niou ni kou guai o kedia degedi sagai kenou tefeli, Duo Bolofeiha ta dulo idiyo mei.

⁵² Ni kou guai o kediage habage-degele-duguo-tobou di-o olou fei kediam makolo idi. Damaledo, Midiho Doudo kenou Degedi O hagua-leyodele imou, ni kou guai o kedia dia wala imou tofigile idi. Habage, e hagamou ne, niḱe eme ho o kediamokou sesegumou, wala imou tolo i.

⁵³ Godiha kuolou ta keme esol o kedia nimokou kou neiyē, kenou si niḱe ta keme ta dulo sesele idiyo meiyode tobou.

O kedia Stiven igiye wala imou tolo i

⁵⁴ Kansole o kedia Stivenha ta ke dulomou, gofoḱu hiyedo degemou, me tiliga i.

⁵⁵ Kenou si Stiven e Duo Bolofeiha tou mou, agudiletou daladugube, Godiha hoho hebenitou dalamou dugu. E dugube, Yesube Godiha dobogoḱu delekou tafalamou dugu.

⁵⁶ E ke duguomou tobou, ni duguma. Hebeni a soougou dalamou, O Kedia Dihi eme Godiha dobogou delekou tafalamou a duguluyode tobou.

⁵⁷ O kediage Stivenha ta ke tobou mou dulomou, hiligedo tige fuamou, die kihiyou tefele ima, emokou foukua yamou, e tolou ma i.

⁵⁸ Dia e tolou mou wolou, sa kaha figikou yamou, igiye wala i. E ta sai o kedia die yukuei sasado ke digima, o gisiai ta, e hube Sol, dia Solha tafala hafei kokou yukuei ke dogogule i.

⁵⁹ Igiye wala imou, e kou gue diho бага tobou, Hiye O Yesu, nage ma fi mouyedei.

⁶⁰ E yubu sugulo fiya duwoli, nelede dege tobou, Hiye O, midihou kasagai kou milolou ili kaha hebe keme, nage diamokou hobou nedayede tobou mamou, e kuhe tolo i.

8

¹ O Solha Stiven wala ibe doudayode tawai.

Sol eme damaleyodei o sasai makodi o

Sawisie, o kedia Stiven wala i kelegebe, sa Jerusalem tie o kedia damaleyodele i o sasai kedia yomogou makomou i. Makomou imou, damaleyodele i kedia kama fosige ya, sa Judi-abou sa Samariabou keleya ke ya deleigui. O tabolofei-mala-suluguadi-o kedianou si fosigili mei, sa Jerusalemkou kile deleigui.

² Hagi ke duguomou, egei dudi o ilo kedia Stiven tei widamamou, e sihou hiyedo gosolo i.

³ Kenōu si Solhane damaleyodei o sasai makolamōu ile, die moso tanōu tanōu folo gisigima ile, didiq degedi.

**Sa Judiabōu, sa Samariabōu
keleya ke,
ta-bolofei-mala-suluguadi-o
kediā Yesuhā degei kaha tā ke
hehegiemōu suluguei**

(Ta Hiye 8:4-12:25)

*O kediā tā uwo bolofei ke Samariakōu tobolōu
i*

⁴ O sasai kama fosigei kediā sa sa olōu fei yai. Yamōu, tā uwo bolofei ke o sasai kediamokōu tobōu mōu suluguei.

⁵ O Filip ene sa Samariakōu ilemōu, sa kaha duo kile sa ta ile felei. Folomōu, e Godihā makai o Kelesuhā degei ke hehegiemōu siei.

⁶ Hehegiemōu sulugi, midihō gehe gehe kene milōu gōmōu, o sasai kediā duguomōu, e tā tobōu mōu be diage kihyoū dogoguo, defeido dulo idi.

⁷ Yobe, Filipahā duo kasagajye tolōu i o sudone duo kasagai igiseimōu, gōu guama fosigeimōu dugulo idi. O sudo abogōubōu dobogōubōu kasagai degele i kene bologuomōu, bolō degele imōu dugulo idi.

⁸ Sa ke tie o kediā kegei ke duguomōu, hohō hiyedo degele i.

9 Sa kelege o ta delei, e hube Saimon. Eme hou milou gadi o. Afudo kege milou gamou iligi, kegenou delei. Sa Samaria o sasai kedia ke duguomou be, fi hiyedo ma idi. E yo[usie hiye degemou,

10 hou kege milou goumou, o hubou obou, o hubou mei obou kedia e ta dulomou tobou mou iligi, Godiha nele, di Nele Hiyedoyodele idi keme o ko[ubou de dala kuheyode tobolou i.

11 Damaledo, o kedia e ta defeido dulo idi. Yobe, afudo hou kegenou milou goumou duguo kesigile idi kaha degeimou.

12 Kenou si Filipha haguamou, ta uwo bolofei ke tobou mou, o sasai kedia e ta kenou dulo i. Filipha Godiha dia wolou dalaleyodema, Yesu Kelesuha huya ke tobou mou, o kediabou haba sasai kediabou de damaleyodele imamou, fafeleya tofolou i.

13 Saimon ene damaleyodemamou, fafeleya tofou. E Filipbou de sulugi, Filipha midihogehe gehe sudo milou goumou duguomou e fi hiyedo mai.

14 Kegemou, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia sa Jerusalemkou dalaguali dube, sa Samaria o sasai kediamme Godiha ta dulomou damaleyodele iliyodeimou dulomou, Pitabou Jonbou tobou mou, dilie o sasai kediamokou yai.

15 Dilie ya fologamou, Godiha Duo Bolofeiha sa Samaria o sasai kedia tou yadomou dihogehe

tobolou i.

16 Yobe, Duo Bolofeihaḡe o sasai kediamē ta tou li mei delei kaha. Dia fafeleya tofolou ibe, Hiye O Yesuha huya kenou fafeleya tofolou i.

17 Kegemou, Pitabou Jonbou dilie diho baga tobou mamou, o sasai kediamokou dobogou dogogumou, Duo Bolofeiha dia tou mou i.

18 Kegemou, Saimonha dilie dobogou dogogumou, Duo Bolofeiha o sasai olou fei tolou hobogou mou duguomou, e sele ta diliemokou mala haguamou tobou,

19 nele dedei ke amokou ne nema. Kegeiba, ane o takou dobogou dogoguba, o kene Duo Bolofeiha tolou yode tobou.

20 Kenou si Pitaha kou gue tobou, name ne selebou de makoloyodei. Nage Godiha solou do nedi keme seleye mamou udiyade tawai, kenou si keme seleye mou udi bi meido.

21 Godiha dihile kokou be ne fiḡbe doudo mei kaha degemou, ele dabai kou degelibe, nabou degele mei.

22 Na fi boholou ba, ne midihou kasagai ke tou fogou ba, Hiye Okou diho baga tobou basi, e ne fimai kasagai ke gebe meiyodele sagai.

23 A kege tobolou kaha yobe age name kona degeimou duguluyodei. Ne midihou kasagai kahaḡe name didiḡ degei sagai kenou tefei dalamou duguluyode tobou.

24 Saimonh̄a tobou, nele Hiye Oh̄a a habagugueguyadeba dih̄o baḡa tobōu ma, nele tobou kah̄age amokōu hagua koguye domōu.

25 Kegemōu, dilie egei tobolōu iligi, Hiye Oh̄a degeimōu dugu k̄e hehegie tobolōu i. Tobolōu imamōu, sa Jerusalemkōu boholōu mā haguasiei. Haguasiligi, t̄a uwo bolofei k̄e sa Samaria duo kileya k̄e tobōu mōu haguasiei.

Filiph̄a t̄a uwo bolofei k̄e sa Itiopia o ta kokōu hehegie tobou

26 Kegemōu, Hiye Oh̄a esol o tah̄a Filipkōu kōu gue tobou, n̄a kōu le tōu fogōu ba dolōu gi, sa Gasakōu yadi a, sa Jerusalemkōu ge hebe mei mih̄inōu sa duoya k̄e idi kokōu folo.

27 Filiph̄a t̄a k̄e dulomōu iligi, ali duo kelege sa Itiopia o ta gelegu. O k̄eme gamani o, sa Itiopia dia daladi sas̄ai Kandasih̄a gamani hiye o, gamani sele olōu fei k̄e dia daladi. O k̄eme sa Jerusalemkōu hagua, dih̄o baḡa tobōu mamōu, boholōu mā imōu dugu.

28 Sa Itiopia o kah̄a e sabekōu boholōu mā ibe, kalōu wai hosye gisigama idiya k̄e i. E tagetōu duwoli, kuguo habage-degele-duguo-tobōu di-o Aisaiah̄a nal̄ai k̄e husoloŋ̄u duwei.

29 O k̄e imōu duguomōu Duo Bolofeiha Filipkōu tobou, n̄a ileba, kalōu k̄e hafei dege iyedei.

30 Filiph̄a t̄a k̄e dulomōu, foukua ile hafei degemōu dube, o k̄eme habage-degele-duguo-tobōu di-o Aisaiah̄a kuguo nal̄ai k̄e husoŋ̄umōu

dulomōu, e kōu gue yodu, ta na husoloŋu kaha sibigebe na de tawali?

³¹ O kaha tobou, o tae amokou tobou ho fogou babe, sibigebe a ta tawale meiyodei. Filipkou haba tobou, na kalou tagetou fele duwoba da imebeede tobou.

³² Kuguo o kaha husoloŋu keme kou gue nalai dala,

Eme wai sipsip walamou mala imou degedi sagai kenou tefei, e ta tali mei. Haba wai sipsip dihi, oe e towe kagimou ne, e ta tadiyo mei ke sagainou tefei.

³³ O kedia e mabou sagai dege ta sa ibe, ta doudo ta sali mei. Haba eme e sosou bou mei o kaha degemou, oe e sosou dia degele idi kaha ta ta susulo tobolou sagai mei, oe e wala imou tolo i. Eme sa sibige kuokou be ta dala mei. *Aisaia 53:7-8*

³⁴ Kegemou, kuguo nalai ke husoumamou, hiye o kahage Filipkou yodu, mogoya, habage-degele-duguo-tobou di-o kahage koyoha degei ke tobolou mou nalai? Haba, e yofu degei ke nalai, ha o tae degei ke nalai? de yodu.

³⁵ Kege yodumou, Filipha emokou kuguo kaha ta kokou ge yomogou hehegie tobou mou iligi, Yesuha degei ta uwo bolofei ke olou fei tobou.

³⁶⁻³⁷ O bolou kedilie kalou ya ke iligi, to ta duguomou, sa Itiopia o kahage Filipkou tobou, to kofu dugu. Na a de fafeleya degele? de yodu.

38 Kegemōu, e kalōu malā siadi o kokōu kalōu dogoguyede tobou. Dogogumōu, dilie talekōu mulomōu, Filipḥa eme fafeleya degei.

39 To ke tōu fogōu fologoumōu, kelegenōu Hiye Ohā e Duo Bolofeiḥa Filip malā fogōu imōu, ege Filip haba ta duguli mei. E hohō degemōu, kalōu ya ke fogōu i.

40 Filip yoḥu dugube, eme sa Asdotkōu tafalamōu dugu. Ile, sa sa olōu fei keleya ke sieibe, e tā uwo bolofei Yesuhā degei kahā tā ke tobōu mōu iligi, sa Sisariakōu felei.

9

Solḥa fī bohōu

(Dabai 22:4-16, 26:9-18)

1 Kelegebe, o Solḥa gofoḥudo degemōu, Hiye Ohā dabai degedi o sasai olōu fei woma mei degeleyode tobōu di. Kegei kahā degemōu, e o mogōu du daladi hiye okōu ilemōu,

2 kōu gue tobou, a sa Damaskuskōu ile, sa ke tie o sasai, midihō geḥe ke sesele ili ke dugubabe, didiḡ tōu ma haguaba, sa Jerusalem kuokōu ge tā saleyodei. Nā tawale tā kahā kuguo ilo kele nalagama, amokōu neiba, a moḥuma ile, Juda o, egei mosō dia dalaguadi o kediaḡmokōu neiba, diāne a degele ke tawale ile.

3 Solḥa kuguo olōu fei ke moḥuma, sa Jerusalem tōu fogōu, sa Damaskuskōu fogōu

i. Iligi, sa Damaskus hafej degeimōu, hohō ta agudiletōu ge toto migilemōu, e silemaj.

⁴ Silēmōumōu, e mihikōu fiyamōu tilali, tā uwo ta kōu gue tobōu mōu du, Sol, Sol, nā kageimōu a makouya?

⁵ E yodu, Hiye O, nāme koyo? Kege yodumōu, Hiye Ohā, ame Yesu, nā anōu makodiyode tobou.

⁶ Kenōu si nā haguāba, sa Damaskuskōu folouba, o tahā nā degele ke tobolōu yode tobou.

⁷ O Solbōu de yolu kedia kesigiemōu, ta talī mei. Tā uwo ke kōu dulo iye, kenōu si o ke tolu kahā tōu be ta dugulo ili mei.

⁸ Talī mei tafalaguamōu, Sol e haguā, diho kusiamōu dugube, dugulo sagaj kegei duguli mei. Kegeimōu, e mogo dia e dobogoūu tolōu, sa Damaskuskōu fologai.

⁹ Dihō du dege deleibe, sawisiei kamadia kege delei. E nale nali mei, haba huejne ta nali mei.

¹⁰ O ta, Hiye Ohā dabai degedi o, e hube Ananias, eme sa Damaskus tie o. E diho boholōu mamōu dube, Hiye Ohā e hu Ananias de soloūu hagnosisomōu du. Dulomōu e tobou, Hiye O, ame dala kuhe.

¹¹ Hiye Ohā emokōu tobou, nā haguāma ileba, a e hube A Doudo ke ile, o Judashā mosqkōu foloba, nā o kedia mokōu be sa Tarsus o Solbe kōu le de dala? de yodu. O keme kōu bōu gebe diho bagā tobolōu dala.

¹² O kahā e diho du degei ke kegenōu dalali, diho boholōu mamōu dugube, o ta, e hube

Ananaias hagua feleimōu dugu. O Ananaiasha emokōu haguamōu, e haba duguyadomōu e dihokōu dobogoŋu dogogumōu dugu.

¹³ Kegemōu, Ananaiasha sima tobou, Hiye O, a o sudo kedia Solha ne o sasai sa Jerusalem tie kediamokōu midihō kasagai milou gamōu hiyedo makodi ke tobolou imou du.

¹⁴ Eme mogou du dalaguadi hiye o kedia tobou mou hagua, o sasai ne hu hebele fogudi kedia olou fei tou ma ile, didio masaleyode tobou.

¹⁵ Kenou si Hiye Ohā Ananaiaskou be na iyede tobou. Age Solbe ma dabai degeyadomou kou makai. E ileba, sa ta o sasibou, die hiye o olou feibou, Israel o sasibou kediamokou ma huya ke egei tobou mou siale.

¹⁶ Ma dowoye e hagi gehe gehe ke dugulo ke age emokou kou hehegie tobolou yodei.

¹⁷ Kegemou, Ananaiasha ile, moso Solha duwo kokou folomou, e dobogoŋu Solkou dogoguomou tobou, ma mogo Sol, Hiye O Yesu, na alikou gelegu kaha tobou mou a kuhe hagulu, ne diho haba bolō degeiba duguba, Duo Bolofeiha na tou yadomou yode tobou.

¹⁸ Kege tobou mou, kelegenou miye gebe sagai kaha dogoma deleigui ke gugusoumou, Sol e diho bologuomou bolō degeimou, e haguama ile, fafeleya tofou.

¹⁹ Fafeleya tofou mei degemou, e nale nama nele degei.

Solḥa sa Damaskuskōu tā uwo bolofei ke hehegie tobou

Kegemōu, Sol e sa Damaskuskōu huyadefei deleibe, Hiye Ohā dabai degedi o kediaḇōu de delei.

²⁰ E kele dalali, Juda o kedia egei moso tanōu tanōu ya Yesube Godihā Dihiyode tobōu mōu siei.

²¹ Sa ke tie o sasai kedia e tā ke dulo kesigiemōu, dioḇunōu kōu gue tobolōu i, o koḇume Yesuhā hū hebele fogulo idi o sasai makodi oyodele i. Sa Jerusalemkōu kōu kegema fogōu hagua, haba kōu le o sasai kegele i kediaḇe didio tōu ma sa Jerusalemkōu ile, mogōu du dalaguadi hiye o kediaḇmōkōu seseguba, tā salamōu degeli sagaiyode tobolōu i.

²² Kenōu si Sol e nelebe hiye degeligi, Yesu eme Godihā makai o Kelesuyodema tamādo hehegie tobōu mōu, Juda o, sa Damaskus tie kedia dulo kesigiemōu, ta tā ili mei.

Juda o kedia gofoḇu degele imōu, Sol e kama fou

²³ Sol eme sa Damaskuskōu hiyedo dalali kelege, Juda o kedia kefeguomōu, e wouba tolo ileyodema doḇususulo i.

²⁴ Kenōu si Solḥa o kedia degelamōu degele ili ke du. Sa Damaskus kekai adi tanōu tanōu kokōu be, oe agalibōu huliamebōu ama dalaguadiyode tobolōu imōu du.

²⁵ Kenōu si huliame ta kelege, e dabai degedi o kedia e kekai tagetōu wolōu fologamōu, tigi moso

tegei kodu sagiemōu, tinōu tōu fofōu guemōu mulugi, mihikōu mulō kogu.

Sol e sa Jerusalemkōu ile delei

²⁶ Kegemōu, Sol e sa Jerusalemkōu ile folomōu, damaleyodei o sasaj kedia gelegulamōu degeimōu, o sasaj kedia ge wa, eme Yesuha dabai degedi o degeli meiyade tawalemōu, guē degele i.

²⁷ Kenōu si o Barnabasha e wolōu mōu, tabolofei-mala-suluguadi-o kedia mokōu i. O kaha o kedia mokōu susulo toboube, Solbe Hiye O ali duo dugumōu, Hiye Ohā emokōu tobōu mōu, e sa Damaskuskōu felei. Folomōu guē degeli mei, e Yesuha huya ke egei tobōu mōu sieiyode tobou.

²⁸ Kegemōu, Sol e o kedia bōu de dalali, sa Jerusalem keleya ke siei. E ta guē degeli mei, Hiye Ohā huya ke egei tobōu mōu siei.

²⁹ Juda o ilo kelebe Grik taenōu tobolōu idi. E o kedia bōu de taē biyadi, kenōu si o kedia e walamōu degele i.

³⁰ E mogo dia ta ke dulomōu, dia e wolōu mugua, sa Sisariakōu fologa emokōu tobōu mōu, e sa Tarsuskōu fogōu i.

³¹ Kegemōu, damaleyodele i o kedia sa Judiabōu, sa Galilibōu, sa Samariabōu kile bologuado dalaguadi. Oe ta makodiyo mei, die damaleyodei neledo dege dalaguadi. Hiye Ohā hayedu dalaguamōu, Duo Bolofeiha dedei sasagiemōu,

o sasai sũdo ebele damaleyodemamou, olou fei sũdo degei.

Pitaha o Ainias bologuomou bolu degei

³² Pita e sa sa keleya ke sulugi, sa ta Lidakou ne folomou, Godiha o sasai sa kele tie kediabou de delei.

³³ Sa kokou o ta, e hu Ainias, eme dobogo ubou abogo ubou olou fei tofigiei dalamou dugu. O keme haguale sagai mei dalali, sadebe olou feibe dimayosi kege mei degei.

³⁴ Pitaha o kokou tobou, Ainias, name Yesu Kelesuha bologuomou bolu degeli kuhe. Na haguaba, ne tiadi bimai ke bologuayede tobou mou, kelegenou o kaha haguai.

³⁵ Sa Lida o sasibou, imi sa Saron o sasibou kedia o ke bolu degeimou duguomou, fi bohoulou mou, Hiye Okou damaleyodele i.

Pitaha sasai Tabita kou tolo i ke haguagimou gehe degei

³⁶ Sa Jopakou Yesuha dabai degedi sasai ta delei, e hu be Tabita, Grik taenge Dorkasyodele idi. Sasai kahage o sasai kediamokou midihou bolofei kenou milou gamou, haba bi mei o sasai kediane dogou gudi.

³⁷ Sawisie i ta kelege, e do duguomou, tolo i. Tolo imou, e mogo dia e tou ke bigimamou, fou gou moso kotou mala fologa dogogulo i.

³⁸ Sa Jopabe sa Lida hafei dege dala kaha degemou, Yesuha dabai degedi o kedia Pitabe sa

Lidakōu dalayodeimōu dulomōu, die o bolou ta tobou mou ya fologamōu, Pitakou na sa Jopakou totodo iyede tobou.

³⁹ Kegemōu, Pita e o bolou kediliebou de i. Yolugi, mosokou fologoumōu, dilie e wolou, fou gou moso kotou fologai. Fologoumōu, kuei sasai kedia kefegu, e silema gosolo i. Sasai kaha gehe dalali, yukuei gofou gai ke mouma, Pitakou hehegiemōu gosolo i.

⁴⁰ Yukuei ke hehegile imou, Pitaha sasai kedia tobou mou, mihikou mugua hobogou mou, e yubu sugulo fiya duwoli, diho бага tobou mou iligi, sasai tei kokou midihō degemōu tobou, Tabita, na haguayede tobou mou, sasai kaha diho kusiamōu, e duguomōu, hagua biyei.

⁴¹ E sasai kaha dobogouu tolou haguagimōu, hagua tefelei. Hagua tafalamōu, e Godiha o sasibou, kuei sasibou olou fei kedia haguismōu, fologoumōu, e Tabita tei gehe degei ke hegimōu dugulo i.

⁴² Pitaha ke degei ta ke sa Jopa tie o sasai olou fei dulo tefemōu, o sasai sudo Hiye Okou damaleyodele i.

⁴³ E sa Jopakou hiyedo deleibe, o gali kolo dabai degedi o, e hu Saimonbou de delei.

10

Esol o taha Korniliuskou tama degemou tobou

¹ Sa Sisaria tie o ta, e hube Kornilius, eme sa Itali ami o kedia dia daladi o.*

² Ebou e sosou bou diame olou fei egei dulomou, Godiha hayedu dalaguadi o sasai. Ege Juda o sasai bibou mei kedia dogou gudi. Godikou ne diho baga tobou di.

³ Sawisieie ta kelege, habi 3 klok sagai kege, e diho bohoulou mamou tamado dugube, Godiha esol o tahā folomou kou gue tobou, Kornilius deimou du.

⁴ E ke dulomou, gue hiyedo degemou yodu, Hiye O, na kageimou amokou tama degeiya?

Kegemou, esol o kaha emokou kou gue tobou, na Godikou diho baga tobou dibou, haba bi mei o kediāmokou bi nedibou keme Godiha ta totou degeli mei, e hohō degediyode tobou.

⁵ Ifi na o ilo kele tobou ba, sa Jopakou ile, o ta, e hube Saimon, e hu tabe Pitayodele idi ke tobou ba, namokou haguayedei.

⁶ Pita eme o ta, e hube Saimonbou de dala, gali kolo dabai degedi o kaha mosokou. Moso keme to dawala ko kokou duwoyode tobou.

⁷ Kegemou, esol o kaha Korniliuskou ta ke tobou ma fogou imou, Korniliusha e dabai degedi o boloubou, haba ami o tabou de haguaisai. Ami o kene egei dudi o, Korniliusbou de daladi.

⁸ O kamadia kedia haguasieimou, e diāmokou e dugu ke olou fei tobou mamou, ni sa Jopakou

* **10:1 10:1** E ami o olou feibe 100 kege dia delei.

imabeede tobou mou, fogou yai.

Pitaha diho bohoulou ma dugu

⁹ O Korniliusha tobou mou yai kedia yolugi ali tiasigei. Sabiyomou yolugi, agali duo sa Jopa hafej degeimou be, Pita eme moso tagetou * diho baga tobou lamou felei.

¹⁰ E duwoli, hegie degemou, nale nale sagai degei. O tae nale you sili kelege, e diho bohoulou ma dugube,

¹¹ agudio a solo umai. Yukuei ye sagai degei ke migimou dugube, ti bolou bolou kaha tolou mou tou fofou gue, mihikou migimou dugu.

¹² Yukuei ye kodu gali sudo dalamou dugu, wai sagai bou, sabi sagai bou, siobou sudo dalaguamou dugu.

¹³ E ke maseligi, ta uwo ta kou gue tobou mou du, Pita, na haguaba, gali kou woma nayedeimou du.

¹⁴ Kenou si Pitaha tobou, Hiye O, a gali kou ume nale meido. Gali kuolou mai dalamou be a ta nadiyo mei. Ne dihle kokou gali kou noubabe kasagaiyode tobou.

¹⁵ Ta uwo kaha emokou haba tage kou gue tobou, gali Godiha nayede tobou keme hobou kasagaiyode tobou dayede tobou mou du.

* **10:9 10:9** Die mosqbe meleyabou mei, mou bo degeinou.

16 Yukuei ye kaha kamadia kege tama dege-mamou, kelegenou bohoulou ma, agudiletou mala foloumou dugu.

17 Kegemou, Pita e yofu dugu kaha sibigebe kage domou fi hiyedo ma duwomou, o Korniliusha tobou mou haguasiei o kedia haguasiligi, omokou Saimonha mosobe kiliya duwo de yodugamou haguasiligi, moso adikou felegai.

18 Felegamou tafalaguali kou gue haguisa tobou, o Saimon, e hu tabe Pita, o keme kou le de dala?

19 Pita e yofu dugu kenou fima duwomou, Duo Bolofeiha emokou tobou, na du, o kamadia kege na ka haguasiliyodei.

20 Na haguama muloba, o kediabou de i. Na hobou fi hiyedo mada. Diame a tobou mou, haguasieiyode tobou.

21 Kegemou, Pitaha mulu, o kedia duguo tobou, o ni dugulamou kolube, a kuhe. Nime kadegeimou haguasieiya?

22 O kedia tobou, eibe ami o kedia dia daladi o Korniliusha tobou mou, haguasili. Eme doudo o, Godiha hayedu daladi. Juda o olou fei kediane eme o bolodoyode tobolou idi. Kegemou, e tobou mou, ei kuhe haguasili. Yobe, Godiha esol o taha name e mosokou ileba, egei tobou ba ege duyede tobou.

23 Pitaha ta ke dulomou tobou, ni kou le tiamabeedei. Tiei sabiyomou, hagua, o kediabou de i. O ilo, damaleyodei o sa Jopa tie o kediane yai.

Pita e ile, Korniliusha mosokou felei

24 Pitabou dia yolugi, ali tanou tiasigemou, sa Sisariakou fologai. Kelegebe, Kornilius eme yoou e sosou bou, e mogodo diabou olou fei kedia kou hagnosisoumou, e mosokou kefeguo baha duwoguamou, Pita kuhe felei.

25 Pitabou dia mosodu falamou degeimou, Korniliusha mulomou, Pitaha e abogoou hafei dege yubu sugulo fiamou duwei.

26 Kenou si Pitaha e dobogoou tolou haguagemou, na haguayedei. Ane sa sibige onou yode tobou.

27 Dilie ta komou mosodu fologamou, Pitaha dugube, o sasai sudo kefeguo duwoguamou dugu.

28 Kegemou, Pitaha o sasai kediamokou tobou, Juda o eibe sa ta obou de geleguo duwolobe kuolou hiyedo keme niou kou tewe. Mosesha eimokou be, ni sa ta o kediam e gelegudamabeedema kuolou dogogu. Kenou si Godiha amokou hegibe, sa ta o kediam e Godiha dihile kokou ta kasagayodema, diabou gelegulo ke ta kuolou dogogudayede tobou.

29 Kegei kaha, ni amokou haguayede toboube, a dulomou hagulu kuhe. A dafali mei. Haba a nimokou yodulube, kageimou ni a haguayede tobolou?

30 Kegemou, Korniliusha tobou, sawisie 4 kege you mei degele dalamou kelege, habi 3 klok nebe

kōu gueimōu, a ma mosokōu duwoli, diho бага tobou. A diho бага tobolōu duwoli dugube, o ta toto haguamōu, amokōu midihō dege tafalamōu dugube, e yukueibe fo degei hohō hiyedo dugu.

³¹ Esol o kaha amokōu kōu gue tobou, Kornilius, Godihage na diho бага tobou dibe kōu du. Haba na o sasai bi mei kediamokōu bibou selebou nedi kene e kōu tewe.

³² Kegemōu, na o ilo kele tobou ba, sa Jopakou ile, o Saimon, e hu tabe Pitayodele idi ke tobou ba, haguayedei. O keme o gali kolo dabai degedi o Saimonha mosokōu dala, moso to dawala ko kokou duwo ke.

³³ Esol o kaha ta ke tobou mou, kelegenou a o ilo kele totodo tobou mou yai, na tobou ba haguayadomou. Ei name haguei kaha bolofeyodili kuhe. Ifibe ei olou fei haguasie, Godiha dihile kuokou kefeguo duwogua kuhe, Hiye Oha namokou tobou ke na eimokou hehegie tobou ba, ei olou fei dulamou.

Pitaha Korniliusha moso kokou ge egei tobou

³⁴ Kegemou, Pitaha kou gue tobou, damaledo, ifibe a tawali, Godiha sa sibige o sasai dibe esofei esofei dei mei, olou fei tefelenou do dugulu.

³⁵ Sa sa o sasai koyoha Godiha hayedu dalali, midihō doudo kenou milou mou be, o keme Godihage tobekou mugudiyo mei, o kokou hohō hiyedo degedi.

36 Ta, Godiha Israel o sasai eimokou nei keme ni kou tewe. Ta uwo bolofei keme kou gue, Yesu Kelesube o sasai olou fei di Hiye O. E degeiye, di Godibou de mogo tanou degei.

37 Sa Israel kokou tama degemou ibe ni kou tewe. Keme sa Galilikou ge yomogoube, Jonha fafeleya tofou mabeedei kelege yomogou.

38 Godiha sa Nasaret o Yesu emokou Duo Bolofeibou, nele hiyedobou de nelemou, ebou de dalamou, e sa sa olou fei sulugi, midihou bolofei milou gamou, o sasai Tamaha tou mou suluguadi kedia olou fei bologuomou, bolou degele i.

39 Eibe e sa Judabou sa Jerusalebou kokou ge e milou ga sumou dugu ke hehegie tobolou idi. Eme o kedia hebe fufuguomaitou dogoguomou, ikeke degele imou tolo i.

40 Kenou si sawisiei kamadia kege mei degeimou, Godiha e haba haguagimou, e gehe dege haguama ilemou, o sasai dihile kokou sumou dugulo i.

41 E tama degeibe, e Juda o olou fei kedia mokou tama degeli mei. E Godiha makai o eimokou nou tama degei. E widaikou ge haguama hagua felemou, eibou de duwoli, nalebou hueibou de nalā duwei.

42 E eimokou be o sasai kedia mokou egei tobolou ba, haba Godiha eme o sasai tofigili meibou tofigieibou olou fei kedia ta sai fidi oyodema makamajiyode tobou mabeede tobou.

⁴³ Habage-degele-duguo-tobou di-o olou fei kedia e habage degele ke kou gue tobolou idi, o sasai olou feibe e huya ke damaleyodeibasi, die midihō kasagai milou gadi keme Godiha gebe meiyodele.

Duo Bolofeha sa ta o kedia tolou hobogou

⁴⁴ Pitaha egei ke tobolou dalamou, o sasai ta ke dulo ili ke Duo Bolofeha tolou hobogou.

⁴⁵ Juda o damaleyodele i, Pitabou de haguasiei kedia ke duguo kesigiemou tobolou i, Godiha e Duo Bolofei tobou mou migimou, sa ta o sasai kediamokou ne solou do neliyode tobolou i.

⁴⁶ Kege tobolou i kaha yobe kou gue, sa ta o sasai kediame ta gehe gehe tae tobolou mou, Godiha hu hebele foguo tobolou imou dulo i kaha degemou. Pitaha ke dulomou, kou gue tobou,

⁴⁷ Godiha eimokou be Duo Bolofei kou nei sagai kenou tefei, ege sa ta kediamokou ne neli kuhe. Kegei kaha degemou, o sasai kedia huejilikou fafeleya tofolou keme obe akogulo sagai meiyode tobou.

⁴⁸ Pitaha haba o sasai kediamokou, ni Yesu Kelesuha huya ke fafeleya tofou mabeede tobou. Fafeleya tofou mamou, dia Pitakou diabou de huyadefei dalayede tobolou i.

11

Pitaha sa Jerusalemkou boholou ma ile folomou, sa ta kokou tama degei kaha ta ke susu

1 Ta-bolofei-mala-suluguadi-obou, damaleyodele i o sa Judiakou dalaguabou olou fei kedia sa ta tie o sasa kedia Godiha ta dulo iliyodeimou dulo i.

2 Kegemou, Pita e sa Jerusalemkou ile foloumou, Juda o damaleyodei o, kolo diafigidi o kediage emokou gofoou dege tobolou i.

3 Gofou dege kou gue tobolou i, name kageimou o kolo diafigidiyo mei o kedia mosokou folo duwoli, o kediabou de nale nadiya?

4 Kegemou, Pitaha midihou emokou tama degei ke olou fei susulo tobolou gi,

5 a sa Jopakou dihou baga tobolou dalali, dihou bohoulou mamou, a yukuei ye sagai degei ke migimou dugube, ti bolou bolou kaha tolou mou tou fofou gue, a dalakou migimou dugu.

6 A defeido tawalamou dugube, yukuei ye kodube gali sudo dalamou dugu. Dabai wai sagai bou, fia wai sagai bou, sabi sagai bou, siobou sudo dalaguamou dugu.

7 A ke masele dalali, ta uwo ta kou gue tobou mou du, Pita, na haguaba gali kou woma nayedeimou du.

8 Kenou si a tobou, Hiye O, a gali kouume nale meido. Gali kuolou maji dalamou be, a ta nadiyo mei. Ne dihle kokou gali kou noubabe kasagaiyode tobou.

9 Ta uwo kaha hebenitou ge haba tage kou gue tobou, gali bolodo Godiha nayede tobou keme

hobou kasagayode tobou dayede tobou mou du.

¹⁰ Yukuei ye kaha kamadia kege tama dege-mamou, haba bimai ke bohoulou ma, agudiletou mala foloumou dugu.

¹¹ Kegemou kelegenou, o kamadia kege ta sa Sisaria o taha tobou mou haguasiei kedia moso a dala kokou felegai.

¹² Felegoumou, Duo Bolofeiha amokou kou gue tobou, na o kediabou de ilebe, fi hiyedo madayedei. Kege tobou mou, a i. Damaleyodei o olou fei walayosi kege koudiane abou de yolugi, o kaha mosokou fologai.

¹³ Fologoumou, o kaha eimokou toboube, esol o taha e mosokou tama degema, emokou kou gue tobou, na o ilo kele tobou ba, sa Jopakou ya, o Saimon, e hu tabe Pitayodele idi ke tobou ba, haguayede tobou ke tobou mou dulo i.

¹⁴ Na o kaha egei tobolou ke dubabe, Godiha nabou ne sosou bou olou fei kege mamolouyode tobou.

¹⁵ E amokou kege tobou ma mei degeimou, a egei tobolou gi, Duo Bolofeiha o kediakomou migimou dugu. Diamokou migine, afu dimokou migi sagai kenou tefele migi.

¹⁶ A ke duguomou, Hiye Oha kou gue kou tobou ke tawai, Jonhage o sasabe huejilikou fafeleya degedi. Kenou si nime Duo Bolofeiha fafeleya degeleyodei ke tawai.

¹⁷ Dibe Hiye O Yesu Kelesukou

damaleyodeimōu, Godihā ẹ Duo Bolofei dimokōu solōu do nei. Nebe kenōu tefei, ẹ o sasai kediamokōu ne solōu do nei. Kegei kaha degemōu, age Godihā dabai keme ta akogulo sagai meiyode tobou.

¹⁸ Juda o damaleyodei kedia Pitaha ta ke dulomōu, tabou meiyode tobolou i. Dia Godihā hunou hebele foguomou tobolou iligi, ifi Godihā sa ta o sasai kediane fi bohoulou ba, fi gehe ke mala iyadomou dogou guluyode tobolou i.

Sa Antiok o sasai kedia Kristen degei

¹⁹ Stiven wala imou tolo i kelege, Yesukou damaleyodei o sasai ilo kediane makolo imou, o ilo kele kama fosigei. Kama fosige ya, ilo kele sa Fonisiakou youmou, ilo kele to tibi sa Saipruskou youmou, ilo kele sa Antiokkou youmou dei. O sasai olou fei kedia Yesuha degei ta keme Juda o kediamokou nou hehegie tobolou i.

²⁰ Kenou si o ilo kelebe, to tibi sa Saiprusbou sa Sairinibou kele tie o kedia sa Antiokkou ya fologa, Hiye O Yesuha degei ta uwo bolofei ke Grik ta tobou di o sasai kediamokou ne tobolou i.

²¹ Hehegie tobolou deleigueibe, Hiye Ohā dedei ke o kediabou de dalamou, o sasai sudo fi bohoulou mou, Hiye Okou damaleyodele i.

²² Damaleyodei o, sa Jerusalem tie kedia sa Antiokkou ge degeli ke dulomou, o Barnabas tobou mou, ẹ sa Antiokkou i.

23 E ile folomou dugube, Godiha habaguguei midihō ke duguomou, e hohō hiyedo degei. E hohō hiyedo degemou diamokou Hiye Oha ta defeido sesemabeedema dedei sasagiei.

24 Barnabas eme o bolodo, Duo Bolofeiha tou dalali, neledo dege damaleyodei o. O sasai sudo kediane Hiye Okou damaleyodema haguasiei.

25 Kegemou, Barnabas e sa Tarsuskou o Sol ka i.

26 E Sol duguomou, sa Antiokkou wolou haguei. Sadebe tanou ta dilie damaleyodei o sasai kedibou de dalali, Hiye Oha ta ke o sasai sudo kediamokou hehegie tobolou i. Hu Kristen keme sa Antiokkou ge yoma hu tile i.

27 Kelege, habage-degele-duguo-tobou di-o ilo kele sa Jerusalem tou fogou mou, sa Antiokkou haguasie felegai.

28 Die o ta e hube Agabus, e Duo Bolofeiha neleya ke tafalali, sa sa olou feibe hegie hiyedo tama degeleyode tobou. Habage, Sisar Klodiusa sa sa dia delei kelege, hegie hiyedo ke damaledo kuhe tama degei.

29 Yesuha dabai degedi o sasai kediage Agabusha ta ke dulomou, ta doususuma, sele dia dala sagai ke kefema, damaleyodele i o sasai, sa Judiakou dalagua kediamokou nelamou degele i.

30 Sele kefema, Barnabasou Solbou diliemokou neimou, dilie mala ya, damaleyodei o sasai wolou daladi o kediamokou nei.

12

Herothā Jems woumōu tolo imōu, haba Pita didiō mugu

¹ Kelege, hiye o Herothā damaleyodei o sasai ilo kele makomōu i.

² E o ilo kele tobōu mōu, aweki me bolou kaha Jems walamōu tolo i. Jemsbe Jonhā e eye.

³ Juda o kedia e ke degei kokou hohō degele imōu duguomōu, e haba Pitane tou, didiō mugulamōu. O mola mei ou sidi sawisie hiye kelege e ke degei.

⁴ E Pita tolou mōu, wolou ile, didiō muguomōu, ami hiye okou e ami o olou fei 16 kege Pita dia dalaguamabeedei, dosou dia dosou dia kegega degemōu ileba, Gabama I Sawisie* tolou kelege, Herothā Pita telemāba, o dihile kokou tā salamou degei.

⁵ Kegemōu, ami o kediage Pitabe didiō mosokou dalamōu dia deleigui. Kenou si damaleyodei o sasai kedia Godihā Pita dogou guyedema hiyedo dihō bagā tobolou i.

Esol o tahā Pita dogou gumōu, didiō moso tou fogou fogou i

* **12:4 12:4** *Gabama I Sawisie*, 'Pasoba' tā kaha sibigebe kou gue: Afu Godihā sa Isip sisigo wolo ke woumōu tofigieimōu, e Israel sisigo kedianou si ta weli mei, mōu gabama i. Kegei degemōu, e tobou, ni *Gabama I Sawisie* kaha dowo ke nale kefema na demabeede tobou. Kege tobou mōu, Israel o kedia sa Isip tou fogou, die sabekou fogou kogolo yai (Kisim Bek 12:1-42).

6 Kegemōu, sawisieī Herothā Pita tā saleyo-dema maka degeibe idiba kege domōu. Huliā kahage ami o ta ilokōu haba ta ilokōu dema, Pita ume mogōu du tiei. ume tigi neledo bolouye tigei, haba ami o ilo kelene adikōu dia deleigui.

7 Kelegenōu, Hiye Ohā esol o tahā didiō mosō kodu totonōu tamā degeimōu, hohō hiyedo hohogu. Pita tilamōu esol o kahā ē figikōu kuguo tiliguomōu, nā toto haguayede tobōu mōu, tigi neledo, ē dobogōu tigei kē kusiamā, mihikōu fiyasigei.

8 Esol o kahā emokōu nē yukueibōu nē tamakabōu kayede tobou. Pita ē kenōu tefele degeimōu, esol o kahā haba tobou, nē yukuei sasado kē kāba, ā sesele haguayedei.

9 Kege tobōu mōu, Pitahā didiō mosō ē tiei kē tōu fogōu, esol o kē sesele i. Kenōu si ege esol o kahā kē degelibe damaledade tawali mei, ege wa, tieimi duguluyade tawai.

10 Dilie ya, ami o bolou adikōu tafalaguamōu dohōu gōu fogōu yamōu, haba ami o ilo kelene dohōu gue yolugi, kekai adi neledo dege tefei kokōu fologai. A kē soloūmā muguamōu be sa hiyekōu yadi. Dilie kodu tafalaguali dugube, a kē yoūnōu soloūmōumōu dilie telema, tamakōu muguai. Aba huyadefei yamōu, kelegenōu esol o kahā Pita toto tōu fogōu fogōu i.

11 Kegemōu, Pitahā ise keme damaledade tawai. Herotbōu Juda obōu kedia ā bōu basia

makolamōu degeimōu, Hiye Ohā ē ̣sol o tobōu mōu hagua, ā kuhe dogōu guludade tawai.

¹² E damaledade tawalemōu, Mariahā mosokōu i. Sasai keme Jonhā ē adiōu. Jon ē hū tabe Mak. O sasai sūdo sasai kahā mosokōu kefeguomōu, dihq bagā tobolōu duweguei.

¹³ Pitahā ile falamōu, moso adikōu koga tafalamōu, dabai degedi sasai ta, ē hū Rodahā a tefei sōu lamōu haguei.

¹⁴ Kenōu si ē Pitahā tā uwo ke dulo tawalemōu, hohō hiyedo degeiye, kenōu si a tefei sōu lī mei, toto bohōlou mā mosodu folomōu, Pitabe hagua fele, adikōu tafalayode tobou.

¹⁵ O sasai kedīage emokōu be, gulokou, nā fī totōu dege tobolōu yode tobolōu i. Kenōu si ē damaledo damale, Pitahā tafalayode tobōu mōu be, haba diage nāme Pitahā ē ̣sol* duguyode tobolōu i.

¹⁶ Kenōu si Pita ē adikōu koganōu dalamōu, diā a tefei solo□umōu dugube, damaledo ē tafalamōu duguo kesigile i.

¹⁷ E dobogo□uyē tadamabadomōu akoguomōu, diāmokōu, Hiye Ohā degeiye, ē didiō degei ke tōu fogou ke susulo tobōu mamōu, nige Jembōu, damaleyodei o sasai ilo diāmokōu bōu, ā nīmokōu tobolōu ke tobōu mabeede tobou. E

* **12:15 12:15** ̣sol keme Godihā ̣sol mei. Afudo Juda o ilo kedīage ̣sol sagai o tanōu tanōu dogōu guo suluguadi kedīa midihōbe o sasai midihō sagajyode tawale idi.

kege tobou mamou, sa ta fogou i.

¹⁸ Sabiyomou, ami o kedia dugube, Pitabe mei degeimou, dia kesigiemou, gue hiyedo degemou, dio usie Pitabe kagelou? de yoduga i.

¹⁹ Pita didio mosokou meiyode tobolou imou dulomou, Herotha e ami o kedia tobou mou ya, Pita ka sulugueiye, kenou si dugulo ili mei kaha degemou, Herotha e ami o, Pita dia deleigui kedia kefemamou yodugoumou, Pitabe dia dugulo ili meiyode tobolou imou, e gofo hiyedo degemou, ami o kedia me wouba tofigileyode tobou. Kege tobou ma, sa Judia tou fogou, sa Sisariakou fogou ile tefelei.

Herot e tolo i

²⁰ Hiye o Herotha sa Tair o sasibou, sa Saidon o sasibou kediamokou gofo hiyedo degeimou, o kedia kefemamou, e dugu yai. Yobe, o sasi kedia me asou kolo mei. E asou kolo kokou nou nale mala idi kaha degemou. Ya fologamou, e tiadi mosodu dabai degedi o Blastusbou ta doususumamou, Herot emokou ya, na ei solou do degeba, gofo degeli ke fogou yede tobolou i.

²¹ Kegemou, sawisie i yo kou makai kelege, Herotha yo e yukuei bolodo ke kama, yo duwodi bolodo kotou duwoli, o kediamokou ta hiyedo tobou.

22 O sasai kedia e ta tobolou ke dulomou, hiligedo kou gue tobolou i, kofume obe tobou yo mei, godi tahā tobolou yode tobolou i.

23 Herotha ta ke dulomou, Godiha hu hebele foguli mei. Kegeimou, kelegenou Hiye Oha esol o tahā e woumou, do hiyedo emokou hagua kogumou, diabeye e duledu nala iligi tolo i.

24 Kenou si Godiha tabe neledo degemou, sa sa olou fei tefele siei.

25 Kegemou, Barnabasbou Solbou dilie sa Jerusalemkou sele ke nele fogou. Dilie sa Antiokkou bohoulou ma yalamou be, o Jon Makbou de wolou yai.

**Polha sa sa sudo keleya ke
Yesuha degei kaha ta ke
hehegiemou siei**

(Ta Hiye 13:1-21:14)

13

*Damaleyodei o kedia Barnabasbou Solbou dilie
Godiha dabai degemabadomou makamai*

1 Sa Antiokkou, damaleyodele ili o sasai kedia dalagua kilebe habage-degele-duguo-tobou di-obou, Godiha ta hehegiedi obou ilo kelene deleigui. O kegei tabe o Barnabas. Tabe o Simeon, e hu tabe Niger.* Tabe o Lusius, o keme sa Sairini tie o. O ta e hu be Manain, o keme

* 13:1 13:1 Niger - O dosogo degeiyodele idi.

gamani hiye o Herothā ē mogo. Haba o ta ume Sol.

² Damaleyodei o kedia Hiye Oha dabai degelemou, nale nala iyo mei kelege, Duo Bolofeiha o kediamokou kou gue tobou, ni Barnabasbou Solbou dilie ma dabai, a dilie degemabeedei ke degele ke maka degemabeede tobou.

³ Ta ke dulomou, o kedia nale nali mei diho baga tobolou iligi, diliemokou dobogou dogoguemamou, nele Godiha ta tolou fogou imabeede tobolou i.

Barnabas dilie Sol dilie ta uwo bolofei ke to tibi sa Saipruskou tobolou i

⁴ Duo Bolofeiha tobou mou, dilie sa Selusiakou yai. Sa Selusia tou fogou mou, mosoleye to tibi sa Saipruskou yai.

⁵ Yolugi, dilie sa Salamiskou fologai. Fologamou, Juda o kedia egei moso tanou tanou ya Godiha ta hehegiemou suluguei. Jon Mak ene dilie dogou guo siei.

⁶ Dilie to tibi sa Saiprus kileya ke olou fei tefele hehegiemou suluguali, sa Pafoskou fologamou, Juda o ta, e hube Barjisas e duwomou dugulo i. Eme hou milou gadi o, ogou gai egei ke tobou di.

⁷ E gamani hiye o tabou de daladi. Hiye o kaha e hube Sergius Paulus, fi gofou degei o. O kaha Barnabasbou Solbou de haguamabeede tobou, Godiha ta dulo sagai degemou.

8 Hōu milōu gadi o, Grik tæge Elimasyodele idi, ege dilie dabai degeli ke akogulamōu degei, gamani hiye o keme Yesukōu damaleyodeiba dugulobe dafamōu.

9 Kenōu si Sol, e hu tabe Pol, eme Duo Bolofeiha tōu mōu, Elimaskōu maselemōu tobou,

10 name Tamaha dihi. Name midihō bolofei ke dafadi o. Ogōu gadi midihōbōu, midihō kasagai bōu olōu fei kegele i keme ne duledu amamaj dala. Na Hiye Oha a dōudo ke gulaj degelamōu degedi midihō keme ta tōu fogolōu sagaj mei?

11 Na du. Ifi Hiye Oha dobogo uye na wouba, ne diho du degele. Sawisie i huyadefei tiamōu ilebe, na aso ta dugulo meiyode tobou. Polha kege tobōu mōu, kelegenōu, mabi hulia degei kaha Elimasha diho gogumōu, e diho du degeimōu e dobogo u tolōu ile o ta ka siei.

12 Gamani hiye o kaha ke degei ke duguomōu e damaleyodei. Yobe, Polbōu Barnabasbōu dilie Hiye O Yesuha degei ta ke hehegie tobōu mōu dulo kesigi kaha degemōu.

Barnabasbōu Polbōu dilie sa Pisidia duo kodu sa hiye Antiokkōu egei tobolōu i

13 Polbōu dia sa Pafos tōu fogōu mōu, mosoleye sa Pamfilia duo kodu sa hiye Pergakōu ya fologai. Kenōu si Jon Makbe dilie tōu fogōu mōu, haba sa Jerusalemkōu boholōu ma i.

14 Dilie sa Perga tōu fogōu mōu, sa Pisidia duo kodu sa hiye Antiokkōu ya fologai. Misiholo duwodi sawisieie kelege dilie Juda kedia egei mosodu fologa duweguei.

15 Dilie duwoguamōu, o ilo kedia Mosesha kuolōu tabōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia tabōu de husoloŋu imōu dulo i. Husoloŋu imamōu, egei moso dia daladi o kedia o ta tobōu mōu, diliemokōu kōu gue tobou, mogo dilie, nele eimokōu dedej sasagile ta ta dalababe, tobōu mabeedei.

16 Kegemōu, Polha haguamōu, dobogoŋuye tadamabadomōu akoguomōu tobou, Israel obōu, haba sa ta o, Godiha hayedu dalaguadi obōu, ni olōu fei duma.

17 Israel o sasai ei Godiha ei kōu guai o kediamē makamōumōu, yoŋu e sosou degei. Dia die sa tōu fogōu mōu, sa Isipkōu fogōu ya dalaguali, Godiha degeiye dia sudo degeimōu, Godiha yoŋu e neleyenōu sosogōu bohōlōu ma haguei.

18 Hebe mei mihinōu sa kokōu suluguamōu be, Godiha die midihō kasagai milolōu ke duguomōu hagi dege deleibe, sadebe olōu fei 40 sagai kege mei degei.

19 Sa Kenankōu be, Godiha tobōu mōu, dia obiyei olōu fei dioyosi kege woma mei dege-mamōu, sa keme Godiha Israel o sasai kediamokōu nei, die sa degeyadomōu.

20 Kegegāmōu iligi, sadebe olōu feibe 450 sagai kege mei degei. Kegemōu, Godiha die ta sai fidi

o tanōu tanōu makamāmōu hagulugi, habage-degele-duguo-tobōu di-o Samuel kuhe haguā to-fou.

²¹ Samuelbe Godihā dabai degedi o dalamōu, diā hiye o ta mōu lamōu yodumōu, Godihā o ta makamaj, e hūbe Sol. O kaha hiye o degema dia deleibe, sadebe olōu fei 40 kege delei. O keme Kishā dihi, Benjaminhā hūti.

²² Kenōu si habage Godihā Sol igile muguomōu, e Devit die hiye o maka degei. Maka degemōu, kōu gue tobou,

A dugube, Jesihā dihi Devit eme mā fimajiya ke dabai degeimōu dugu. Ege a tagali sagai kenōu seseleyode tobou. *1 Samuel 13:14; Buk Song 89:20*

²³ Godihā yo□u kōu tobou sagai kenōu tefelemōu, e Devithā hūti o Yesu Israel o sasai eimokōu nei, ei* mamomuyadomōu.

²⁴ Yesu e dabai yomogōu li mei kelege, Jonhā Israel o eimokōu tobou, ni fi bohōlōu, fafeleya tofōu mabeedei.

²⁵ Jonhā e dabai degedi ke fogōu lamōu kelege, e o kediamokōu kōu gue yodu, nige ame koyoyode tawale iya? Ame o ni baha duwogua ke mei. Kenōu si ni дума, habage o ta haguale. O kaha tamaka kai keme age ta tegile sagai mei, ame o bolō mei kaha degemōu.

²⁶ Mogo diāma, Abrahamhā hūti obōu, sa ta o, Godihā hayedu dalaguadibōu, ni olōu fei дума.

* **13:23 13:23** Nā Dabai 13:26 dugu.

Godihā o sasai mamoloṽuyode tobou ta keme dimokou tobou. Ta keme ifi dibou de dala.

²⁷ Jerusalem o sasai bou, die hiye o olou feibou kediage Yesube defei ta tawale ili mei. Misiholo duwodi sawisie i olou feibe dia Godihā ta kou dulo idiye, kenou si dia ta tawale idiyo mei. Dia Yesube wouba tolo ileyodei kelege, ta habage-degele-duguo-tobou di-o kediamou kou tobolou i sagai kenou tefeledamaleda tama degei.

²⁸ Dia Yesu ta samamou dugube, e midihog kasagai miloube ta dugulo ili meiye, kenou si diage eme wouba tolo ileyodema Pailatkou sesegulo i.

²⁹ Habage-degele-duguo-tobou di-o kediamou oe emokou degele kou tobolou i sagai ke olou fei tefeledagemamou, dia Yesu hebe fufugomaitou delei ke mala migilemou wida i.

³⁰ Kenou si eme Godihā haba haguagimou, gehe degei.

³¹ E gehe dege haguama ilemou, o sasai, sa Galilikou ge e sesele ya sa Jerusalemkou fologai kediamokou sudo tama degegai. Kou bou gebe, o sasai kediamou Juda o eimokou Yesuha haguagehe degei ke hehegiemou suluguadiyode tobou.

³² Godihā ei kou guai o kediamokou tobou keme ta uwo bolofei ele nimokou tobolou kuhe.

³³ Ifi die sisigo ei dihile ta keme damaleda tama degei. Godihā Yesu haguagimou, gehe degei dala. Keme Die Fedi Kuguo ta hiye 2 kokou kou gue nalai dala,

Na^{me} mayo^u ma^u Dihi. Ifibe a^{me} ne^u Aye degei.
Buk Song 2:7

³⁴ Godiha^u Yesu tei haguagimou^u gehe^u degei kaha^u,
 e^u widaikou^u ta tabale mei kene kuguokou^u nalai^u
 dala,

A^u ni^u hiye o Devitkou^u midihou^u bolofei^u hegileyodei
 keme^u a^u nimokou^u ne hehegile. Damaledo,
 nige^u mayo^uu^u tobou sagai^u kenou^u tefele
 tama^u degeiba dugulo ile. *Aisaia 55:3*

³⁵ Haba Godiha^u kuguokou^u ta^u ta kou^u gue nalai^u
 dala,

Na^u no^uu^u ne^u biyodema makai o bolodo keme^u
 widaimikou^u be ta tabale mei. *Buk Song*
16:10

³⁶ Di tewe, hiye o Devit eme sa sibige kuokou^u
 Godiha^u ta^u sesele iligi tolo i. Tolo imou^u, o ilo kelege
 yo^uu^u e^u kou^u guai o wida idi kokou^u nou^u wida imou^u
 tabale fiyei.

³⁷ Kenou^u si Godiha^u haguagimou^u, gehe^u degei o
 eme ta tabali mei.

³⁸ Mogo diama, kegei kaha^u ele ni^u tawayadomou^u
 tobolou^u be, Yesuha^u hagua, midihou^u kasagai^u, ni^u
 milou^u ga idi keme gebe meiyodelamou^u haguei ke
 tobolou^u kuhe.

³⁹ Nime Mosesha^u kuolou^u ta^u seselebe tefei mei
 kaha^u, Godihage^u nime dou^udo o sasai^uyode to-
 bolou^u mei. O sasai^u koyoha^u Yesukou^u nou^u
 damaleyodeibasi, eme Godiha^u dihile kokou^u
 dou^udo o degele.

40 Kegei kaha degemou, niou tawaibou, habage-degele-duguo-tobou di-o kedia tobou ke nimokou tama degeiye. Kou gue nalai dala,

41 Susuga tobou di o nime makouba niou duguo kesigile ile. Ni dalagua kile a degele keme ni ta damaleyodele ile mei. Haba o taha nimokou tobou bane, ni ta damaleyodele ile mei. *Habakuk 1:5*

42 Polha ta ke tobou mamou, Barnabas dilie egei moso tou fogou fogou yala degeimou, o kedia tobou, nele misiholo duwodi sawisie ta kamaha haba haguasieba, ta kegei ke hehegiemabeedele i.

43 Dia olou fei egei moso tou fogou youmou, Juda obou, die egei dudi obou sudo kedia dilie sesele yai. Sesele youmou, dilie o sasai kediamokou egei tobou mou yolugi, kou gue tobolou i, Godiha habaguguei keme nibou de dalabanou suluguamabeedei.

44 Kegemou, misiholo duwodi sawisie ta kahage sa ke tie o sasai sudo Hiye Oha ta du yai.

45 Juda o kedia o sasai sudo kefegulo i ke duguomou, kona degemou, Polha tobolou ke huyafei degelamou susuga tobolou i.

46 Kenou si Pol dilie Barnabas dilie gue degele ili mei, die ta simamou tobou, ele Godiha ta Juda o sasai nimokou bukou tobolou sagaiye, kenou si ni dafamamou, niou degeiye, fi gehe ke moloube ta tefei mei kaha, ele ni tou fogou ileba, sa ta o sasai kediamokou hehegielamou.

47 Yobe, Hiye Ohā elemokōu kōu gue tobou,
 Age nāme sa ta o sasai kediamokōu hohō sagai
 degeyadomōu makamai.

Kegeiba, nā sa sa olōu fei mā dabai degemōu
 suba, sa sa o sasai kediamē mayoꝑu
 mamoloꝑuyode tobou. *Aisaia 49:6*

48 Kegemōu, sa ta o sasai kedia Polhā kege
 tobōu mōu dulomōu hohōbolōu i. Hohōbolōu
 mōu, Hiye Ohā tā kēme bolofeidoyodele i.
 Kegeimōu, o sasai olōu fei, Godihā tofousogo
 tofousogo tofolōu yodema makamai kediamē
 damaleyodele i.

49 Hiye Ohā tā kēme sa kokōu olōu fei tefei.

50 Kenōu si Juda o kedia degeiye, hūbōu sasai,
 Juda kedia egei dulo idibōu, sa kē dia dalaguadi
 obōu kedia Polbōu Barnabasbōu diliemokōu
 gofoꝑu degeimōu, sa kē tie o sasai olōu fei
 kediane gofoꝑu degemōu dilie hele mugulo i.

51 Hele mugumōu, dilie fogōu yalamōu be, dilie
 abogoꝑukōu duotele dala kē igile filei, sa kē
 tie o sasai kedia dioꝑu die midihō kasagai kē
 tawamabadomōu. Duotele kē igile filāmōu, dilie
 sa Antiok tōu fogōu mōu, sa Aikoniamkōu fogōu
 yai.

52 Kenōu si Yesuhā dabai degele idi o sasai,
 sa Antiok tie kediamē Duo Bolofeiḥā tōu mōu,
 hohōbolōu idi.

Barnabasbōu Polbōu dilie sa Aikoniamkōu egei tobolōu i

¹ Sa Aikoniamkōu fologamōu, Polbōu Barnabasbōu dilie nebe dilōu degei sagai kenōu tefele, Juda o sasai kedia egei mosōdu fologa, egei tobolōu i. Dilie ta bolodo ke tobolōu imōu Juda o sasibōu, Grik o sasibōu sudo kedia dulomōu damaleyodele i.

² Kenōu si Juda o ilo kediage egei ke dulomōu be, ta damaleyodele ili mei, gofoꝑunōu degele i. Dia degeiye, sa ta o kediame Yesukōu damaleyodele i o sasai kediāmokōu gofoꝑu degele i.

³ Polbōu Barnabasbōu dilie sa Aikoniamkōu hiyedo dalaguali, damaleyodele i o sasai kediāmokōu egei tobolōu ta guꝑ degele ili mei. Hiye Ohā habaguguei kaha ta ke hehegiemōu iligi, Hiye Ohā neleya ke midihꝑ gehe gehe o sasai kedia dihile kokōu milōu gōumōu duguomōu kesigile i. Kegei kaha degemōu, Hiye Ohage ta dilie tobolōu ili keme damaledo kuhe hehegiedi.

⁴ Kenōu si sa ke tie o kedia dioꝑusie filemōu, ilo kediame Juda o kediabōu de fi tanōu degele i. Haba ilo kediame Pol dilie Barnabas diliebōu de fi tanōu degele i.

⁵ Fi tanōu degele ili mei, Juda o ilobōu, sa ta o ilobōu, haba die hiye obōu diage diliebe makoma, igiye wouba tofigileyodele i.

Barnabasbōu Polbōu dilie sa Likonia duo kodu egei tobōu mōu suluguei

⁶ Dilie walamou degele ili ta uwo ke dulomou, dilie kama fosige ya, sa Likoniakou fologai. Fologamou, sa kaha duo kile suluguali, sa Listrabou, sa Derbebou, sa huyadefeibou kileya ke suluguei.

⁷ Dilie sa kileya ta uwo bolofei ke tobou mou suluguei.

⁸ Sa Listra kelege o ta delei. O keme ibigidio tofigiei. E adiou ha kegei kuhe mala felei, ta siadiyo mei.

⁹ E Polha hehegili ke dulo duwomou, Polha emokou masele dugube, eme yoi e damaleyodei kaha bolofei degele sagai dugu.

¹⁰ Polha ke duguomou, hiligedo tobou, na haguayedemou, o kaha foguo folo tofougou mou tofou tofou siei.

¹¹ Kegemou, o sagai sudo kedia Polha ke degeli ke duguomou, sa Likonia tae kou gue tobolou i, godi bolou kedilie o bagamamou, dimokou migiyodele i.

¹² O sagai kedia Barnabasha hube Susyodele i. Haba Polha hube Hermesyodele i,* Pol eme ta tobou di o kaha degemou.

¹³ Ogou gai godi Suskou gali sidi mosobe sa hiye kaha figikou duwei. Moso ke dia daladi hiye o kaha wai bulumakou oye boloubou, haba hebe fibou guobou tigiye fagai kebou mouma, sa hiye kaha kekai adikou haguei. Hagumou,

* **14:12 14:12** *Susbou Hermesbou* diliebe Likonia kedia kou guai o kedia ogou gai godi bolou.

o sasai kefeguomou, diliemokou wai bulumakou sima nelamou degele i.

¹⁴ Kegemou, ta-bolofei-mala-suluguadi-o Polbou Barnabasbou diliege o kedia kege degele iladi ke dulo kesigiemou, dilou dilie yukuei kai ke dulagile i. Dilie foukua yamou, o sasai kefei sudo kodu fologamou kou gue tobolou i,

¹⁵ mogo diama, ni kageimou kege degele iya? Elebe o nebe ni sagai degei. Ele hagua, ta uwo bolofei kouu nimokou tobolou be, ni ogou gai godi, sibige ta dala mei ke tou fogou ba, youu kegenou daladi Godikou haguam-abadomou. Damaledo Godi eme agudiobou, sa sibigebou, to dawalabou, bi olou fei kodu dalagua kebou de milou gai Godi.

¹⁶ Damaledo, afudo, kou guai o kedia deleigui kelegebe, obiyei olou fei kedia dioou tagai sagai degele imou, e mou duguo fogou di.

¹⁷ Kenou si Godibe ni duguye domou, mogogou daladiyo mei. Sawisiei olou feibe Godiha nimokou midihou bolofeinou milou di. E degeiye, agudiletou ge huei toumou be, segei mouudi a kelege ni segei mouudi. Damaledo, Godiha nimokou nale hiyedo neimou, ni hohou hiyedo degele idiyode tobolou i.

¹⁸ Dilie kege tobolou iye, kenou si o sasai kedia diliemokou wai sile neleyodema nele degele i. Nele degele imou, diliene neledo dege akogulamou degele i.

19 Kegemōu, Juda o Antiokbōu Aikoniambōu kile dalagua kediā haguasiemōu, sa Listra o sasai kediā fimai ke bohōu mōu, o kediane dilie dafamōu, Pol igiye wala i. Walamōu, diage eme teiyademōu, e tōu ke gisigama ya, sa hiye kaha figikōu mamōu fogōu yai.

20 Kenōu si Yesuha dabai degele idi kediā haguasie, e silema tafalaguamōu, e haguamōu, sa hiye kodu felei. E folo tiei sabiyomōu, Barnabas dilie sa Derbekōu yai.

Barnabasbōu Polbōu dilie Yesukōu damaleyodele i o sasai kediamokōu dedei sasagiei

21 Dilie ta uwo bolofei ke sa Derbekōu tobōu mōu, o sasai sudo Yesukōu damaleyodele i. Kegemōu, dilie haba boholōu ma sa Listrabōu, sa Aikoniambōu keleya ke titiamōu yolugi, sa Antiokkōu fologai.

22 Dilie yolugi, Yesuha dabai degedi o sasai kediā dedei sasagiemōu, kōu gue tobōu mōu yai, ni Yesukōu damaleyodeibe nelēdo dege dalama. Godiha e sa di wolōu dalale kokōu fologalababe, di hagi hiyedo kebukōu dugumōu iligi kuhe fologaleyode tobolōu i.

23 Dilie yolugi, sosi tanōu tanōu, damaleyodele i o sasai wolōu dalale o maka degegāmōu yai. Maka degegāmōu, nale nali mei diho бага tobōu mōu yolugi, o damaleyodele i kediane Hiye Oha dobogo u tagetōu dogoguemōu yai.

Barnabasbōu Polbōu dilie sa Siria duo kodu sa hiye Antiokkōu bohōlou mā ya fologai

²⁴ Barnabasbōu Polbōu dilie sa Pisidia duo kileya yolugi, haba sa Pamfiliakōu fologai.

²⁵ Fologamōu, sa kileya suluguali, sa hiye Perga tie o sasai kediamokōu egei hehegiemamōu fogōu yolugi, sa hiye Ataliakōu muguai.

²⁶ Dilie sa Atalia tōu fogōu mōu, mosoleye sa Antiokkōu bohōlou mā yai. Afu, sa kelegebe damaleyodei o kediage diliebe Godihā dobogoū tagetōu kōu dogogumōu, Godihā habagugueiya ke dabai degemabeede tobolōu i. Dabai ke mei degeimōu, kelege dilie sa Antiokkōu bohōlou mā ya fologai.

²⁷ Dilie fologamōu, damaleyodei o sasai haguasiemabeede tobōu mōu, haguasie kefegulo imōu, midihō Godihā degei olōu fei dilie dugulo i ke susulo tobolōu i. Godihāge sa ta o sasai kedia Yesukōu damaleyodele ile abe soloūmaj dalayode tobolōu i.

²⁸ Ke olōu fei susulo tobōu mamōu, dilie Yesuhā dabai degedi o kediabōu de sa Antiokkōu hiyedo deleigui.

15

Sosikōu dabai degele idi o kedia sa Jerusalemkōu kefegulo i

¹ Kegemōu, sa Judia tie o ilo kedia sa Antiokkōu ya fologamōu, damaleyodei o kediamokōu kōu

gue hehegie tobolou i, ni Mosesha kuolou ta ke seseleba, kolo diafigi ho fogou babe, nime Godihage ta mamoloou meiyodele i.

² Pol dilie Barnabas dilie ta ke dulomou, o kediabou de tae biya imou, damaleyodele i o kedia diliebou, o ilo kelebou de maka degegamamou, ni sa Jerusalemkou ya, tabolofei-mala-suluguadi-o kediabou, damaleyodei o sasai wolou daladi o kediabou de hagi kou dousumabeede tobolou i.

³ Kegemou, damaleyodei o kedia Polbou dia tobou mou, sa Jerusalemkou yai. Dia sa Fonisabou sa Samariabou duoya ke yolugi, sa ta o sasai kedia fi bohoulou i ke totobou mou yai. Sa sa ke tie o sasai, Yesukou damaleyodele i kedia ta ke dulomou, hoho hiyedo degele i.

⁴ Polbou dia yolugi, sa Jerusalemkou fologoumou, damaleyodei o sasai bou, die wolou daladi obou, tabolofei-mala-suluguadi-obou olou fei kedia diamokou agali bolofeyodele i. Kegemou, dilie diamokou midihogodiha degei olou fei dilie dugulo i ke tobolou i.

⁵ Kenou si Farisi* o ilo kelebe Yesukou damaleyodele i o. O kedia haguamou kou gue tobolou i, sa ta damaleyodele i o kediame kolo diafigimaba, Mosesha kuolou ta kene defeido sesele imabeede tobolou i.

* **15:5 15:5** *Farisi* o kedia Mosesha kuolou ta ke hiligedo tolou dalaguadi.

6 Kegemōu, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedīabōu, damaleyodei o sasai wolōu daladi o kedīabōu olōu fei kefeguomōu, hagi ke doususulo i.

7 Hagi kaha ta ke hiyedo tugulo tobolōu imamōu, Pitaha haguamōu kōu gue tobou, mogo diama, afu, Godiha dimokōu dabai nemōu ibe, ame sa ta tie o kediamokōu ta uwo bolofei tobolōu ke makamai,* o sasai kedia ke duloba, damaleyodemabodomōu.

8 Godihage o sasai di duo olōu fei kōu tewe, e Duo Bolofeibe sa ta o sasai kediamokōu nei, afu dimokōu nei sagai kenōu tefele nei. Godiha ke degei kahage dimokōu hegilibē, e sa ta o kediamē ta tobekōu muguyo mei, diamokōu ne hohō degeli ke hegili kuhe.

9 Godihage dimokōu midihō esofei ta degema, haba sa ta o kediamokōu midihō esofei ta degema dediyo mei. Sa ta o sasai diane damaleyodei kaha degemōu, Godihage die midihō kasagai milōu gadi kaha hebe ke togule muguomōu, you e dihile kokōu sibigibōu mei dalagua.

10 Kegei degemōu, ni kageimōu Godi tefele dugulo iya? Damaleyodele i o sasai kediamokōu be hagi nedamabeedei. Afu di kōu guai o kedīabōu, ifi dine hagi keme ta tolōu sagai mei.

11 Di Hiye O Yesuha habaguguei kahanōu si Godiha di mamoudadele i. Nebe, Godiha di

* 15:7 15:7 Na Dabai 10 dugu.

mamou sagai kenou tefele, sa ta o sasai kediane kegenou mamouyode tobou.

¹² Pitaha ta ke tobou mou, o kefei dala kedia ta ta tobou li mei. Barnabasbou Polbou dilie Godiha neleya ke sa ta o sasai kedia dihile kokou midihogehē gehe gehe milou goumou dia duguo kesigile i ke tobolou imou dusua duweguei.

¹³ Dilie ta ke tobou ma mei degeimou, Jemsha kou gue tobou, mogo diama, ni a tobolou kouuma.

¹⁴ Saimonha* Godiha sa ta o sasai kediamokou dagado solou do degemou, ilo kele mamouuma, yoku e biyodema makai ke kou susulo tobou.

¹⁵ Ta e tobou keme habage-degele-duguo-tobou di-o kedia tobolou i sagai kenou tefei, Godiha kuguokou be kou gue nalai dala,

¹⁶ Devitha huti o kediamē moso bilama i sagai dala. Hiye O a habage bohoulou ma muloba, moso gehe ta togolo.

Moso kasagai bilama i keme a haba togouba, gehe dege duwolo.

¹⁷ Kegeba, o ilo kediage Hiye O ame ka suluguale. Sa ta o sasai olou fei mayoku ma biyode kou makamai kedia a ka sulugualeyode tobou.

Ta, Hiye Oha kou tobou, keme habage damaledo tama degele. *Amos 9:11-12*

¹⁸ Afudo, Hiye Oha tobou keme o sasai kedia dumou hagulugi, ifine kegenou dulo ili kuhe.

* **15:14 15:14** O Saimon e hu tabe Pita.

19 Kegei kaha, ma fimaibe kou gue, sa ta o kedame die fi Godikou bohous degemou, dige hagi ta nedame.

20 Di kuguo ta diamokou nalama neibasi de. Di nalalebe, kou gue nalame, nime ogou gai godikou wai si kasagai keme nadama, sasai hiyoubou, o hiyoubou de siadama, gali oe gabagidu tigamamou wei keme nadama,* haba kafeine nadamabeede tobolou ba nalame.

21 Di tewe, sa sa kiliya olou feibe obe Mosesha ta ke hehegiemou hagulugi ifine kuhe. Misiholo duwodi sawisie olou fei kelege, e ta ke obe husolou tobolou idiyode tobou.

O kedia sa ta o sasai damaleyodele i kediamokou kuguo nalama nele i

22 Kegemou, ta-bolofei-mala-suluguadi-obou, damaleyodele o sasai wolou dalaguadi obou, damaleyodele i obou olou fei kedia hagi ke doususumamou, dioou die o bolou ta makamai. O tabe Judas, e hu tabe Barsabas. Haba o tabe Sailas. O kediliebe damaleyodele i kedia wolou dalaguadi o. Kegei degemou, dia Judasbou Sailasbou diliebe Polbou Barnabasbou de sa Antiokkou imabeede tobolou i.

23 Dia kuguokou ta kou gue nalai ke, diliemokou neimou mala yai.

Ta-bolofei-mala-suluguadi-o eibou, haba damaleyodele o sasai wolou dalaguadi

* 15:20 15:20 Kafei du dala kaha degemou.

o eibōu, eibe nī mogodo. Ei kuguo koŋu sa ta o sasai nīmokōu nalolube, ei sa Antiok tie o sasai bōu, haba sa Siriabōu sa Silisiabōu duo kile sa sa tie o sasai bōu olōu fei nīmokōu agali bolofejyodili kuhe.

24 Ei o ilo kedia nīmokōu ya fologamōu, ta dia tobou keme nī dulomōu hagi degele iyodeimōu du. Kenōu si diame ei imabeedeimōu yali mei.

25 Kegei kaha degemōu, ei tugulo tobolōu ima, fi tanōu degemōu, o bolou ta makamai, nīmokōu yamabadomōu. O kediliege ei mogodo Barn-abashōu Polbōu dilie sesele yale.

26 Diliebe oe kōu wala ile sagaiye, kenōu si dilie ta gue degele ili mei, di Hiye O Yesu Kelesuha huya ke egei tobōu mōu suluguadi.

27 Kegei kaha degemōu, ei Judas dilie Sailas dilie tobōu ba, nīmokōu ile foloba, ta ei nalai sagai kenōu dilie mogouye tobōu ba, nī duma.

28 Duo Bolofeibe eibōu dala kaha ei fi tanōu dege, nīmokōu hagi ta nele sagai mei. Kegei kaha degemōu, eige nīmokōu kuolōu malebe, dosōu yosi kege male kenōu do sesemabeedili kuhe.

29 Ogōu gai godikōu gali si keme nadama, kafei nadama, gali oe gabagidu tigamamōu wei kene nadama, haba sasai hiyoubōu, o hiyoubōu dene siadamabeedei. Nī midihō kasagai olōu fei koŋu dege ho fogōu babe, keme bolofeido. Ei ta kenōu fei. Nī defei dalama.

30 Dia kuguo nalama mei degemōu, Polbōu

diāmokōu tobōu mōu, sa Antiokkōu mala ya fologamōu, damaleyodele i o sasai kedia haguasie kefegumabeede tobōu mōu, ke-fegumōu, kuguo nalai ke nei.

³¹ Damaleyodele i o sasai kedia husoꞑumamōu, hohō degele i, dedei sasagiei tā bolofei ke mōu kaha degemōu.

³² Judas dilie Sailas diliebe habage-degele-duguo-tobōu di-o kaha degemōu, dilie damaleyodei o kediāmokōu dedei sasagiemōu, egei hiyedo tobolōu i.

³³⁻³⁴ Sa Antiokkōu dalaguali, damaleyodele i o kedia diliemokōu, nele tobōu mōu haguasiei o kediāmokōu bologuado bohōlōu mā imabeedeimōu, dilie fogōu yai.

³⁵ Kenōu si, Pol dilie Barnabas diliebe yali mei, sa Antiokkōu kege dalaguali, sa ke tie o sudo kediabōu de Hiye Ohā tā uwo bolofei ke tobolōu deleigui.

Pol dilie Barnabas dilie fi tanōu degeli mei

³⁶ Sawisiei ilo kele mei degeimōu, Polhā Barnabaskōu tobou, sa sa, da Hiye Ohā tā hehegiemōu i kokōu be, da haba bohōlōu mā ya, da mogo diame bologua dalagua, haba bōu basia dalagua deba duguo tawamebeede tobou.

³⁷ Kege tobōu mōu, Barnabashage o Jon, e hu tabe Makbōu de wolōu ilamōu degei.

³⁸ Kenōu si Polhā dafamōu kōu gue tobou, afu, o keme sa Pamfiliakōu ge da tōu fogōu

mōu, dabōu de dabai degemōu sialebe tagali mei. Dage o kēme wolōu idamebeedei.

³⁹ Dilie dilōu sie t̄ae biya imamōu, yogo ēsofēi imōu, yogone ēsofēi imōu dele i. Barn-abashā Mak wolōu ilemōu, mosoleye t̄o tibi sa Saipruskōu yai.

⁴⁰ Haba Polhā Sailas wolōu ilamōu degeimōu, damalēyodei o kediagē Hiye Oh̄a habagugueibe nelēbōu de dalayodema dihō bagā tobōu ma fogōu mōu, dilie fogōu yai.

⁴¹ Yolugi, sa Siriabōu sa Silisiabōu duoya kē o sas̄ai damalēyodele i kediamokōu dedēi sasagiēmōu yai.

16

Polhā o Timoti wolōu i

¹ Pol dilie Sailas dilie ya, sa Derbekōu folog-amōu, haba sa Listrakōu ya fologai. Sa kele Yesuhā dabai degedi o ta delei, ē hūbe Timoti. Ē adiōu be Juda sas̄ai, Yesukōu damalēyodei. Haba ē ayebe sa Grik o.

² Sa Listra damalēyodei o sas̄ai bōu, sa Aikoniam damalēyodei o sas̄ai bōu kediagē Timoti eme o bolofēidoyodele idi.

³ Polhā Timoti ē wolōu ilamōu, ē kolo diafou. Yobe, Juda o, sa kē tie kediagē Timotihā ē ayebe sa Grik odade tawale i kahā.*

* **16:3 16:3** Sa Grik o kediā die o sisigō kolo diafigidiyo mei.

⁴ Kolo diafolou mou ya, sa sa keleya ke kuolou ta, hiye o kedja* sa Jerusalemkou ge ma i ke o sasaj kedjamokou hehegiemou, ni ta ke sesemabeede tobou mou suluguei.

⁵ Egei tobou mou suluguamou, sa sa o sasaj damaleyodele i kedja ke dulomou, neledo dege damaleyodele i. Haba sawisie i olou feido o sasaj ilo kedjane damaleyodemamou, ebukou damaleyodei kedjabou de geleguomou olou fei sudo degemou i.

Polha sa Masedonia o ta dugu

⁶ Polbou dia sa Esia duo kileya ke Godiha ta hehegiemou sulugualamou degeimou, Duo Bolofeha dia akogu. Akogumou, dia haba sa Frigiabou, sa Galesiabou duo kileya suluguali,

⁷ sa Misiahā figikou fologai. Fologamou, haba sa Bitinhā duo kodu fologalamou degei, kenou si Yesuhā Duo Bolofehā haba akogu.

⁸ Kegeimou, dia sa Misia duoya ke mou yo[u]wa yolugi, sa hiye Troaskou muguamou kele tiasigei.

⁹ Huliame Polha diho bohoulou mamou dugube, sa Masedonia tie o ta tafalali, emokou kou gue tobou, na mosole saba, sa Masedoniakou hagua, ei dogou guyedeimou du.

* **16:4 16:4** Hiye o kedjame ta-bolofej-mala-suluguadi-obou, damaleyodei o sasaj wolou dalaguadi obou kedja.

10 Polhā ẹ dugu kẹ toboū mōu, ei* toto sa Masedoniakoū yalamoū a ka i. Godihā tā uwo bolofei kẹ ei o sasaī kediamokoū toboū yadomoū hegilidadede tawale i.

Sasaī Lidia, ẹ Kristen degei

11 Kegemoū, ei sa Troas toū fogoū mōu, mosol-eye sa Samotreskoū ya fologai. Kele tiei sawisie, ei haba mosole sama, sa Neapoliskoū ya fologai.

12 Ei sa Neapolis toū fogoū ile, sa Filipaikoū fologai. Keme sa hiyedo, Rom o kediā afu ya kokoū fologa deleigui sa, sa Masedonia duo tie o sasaī die sa hiyedo. Ei sa hiye kokoū sawisie ilo kelenoū deleigui.

13 Misiholo duwodi sawisie kelege, ei sa hiye kahā kekai aya kẹ telemā ya, tọ ko kokoū muguai. Ei tọ ko kokoū be, obe dihō bagā toboloū idi sa daladadema yamoū dugube, sasaī ilo kediā kele kefeguo duwoguamoū dugulo i. Ei geleguo duwoguali, sasaī kediaboū de tā kolo i.

14 Kẹ tā kolo duweguei kilebe, sasaī ta, ẹ hube Lidia, ene kile dusuā duwei. Eme yukuei weī degei kahā sele tiga mōudi sasaī. E sadobe sa Taiataira. Eme Godikoū hohoboū di sasaī. Polhā tā toboū mōu, Hiye Ohā degeiye, ẹ fī bohouloū mōu, tā kẹ defeido dulo duwei.

15 Defeido dulo duwo dema, eboū ẹ sosoū boū diā fafeleya tofoū mamoū, ẹ eimokoū, nige ame

* **16:10 16:10-17** Kuguo kōu nalaī o Lukhage ẹ Polboū de sulu kelegebe eiyode naladi.

Hiye Okōu damaleyodei sasaidade tawaibabe, ni ma mosokōu ile dalamabeede tobou. Ege eibe e mosokōu doudo dege imabeede tobou mou, ei ebou de yai.

Polbou Sailasbou dilie sa Filipaikou didio degei

¹⁶ Sawisiei ta, ei diho бага tobou di sa kokou yolugi, fisimou dabai degedi sasai ta alikou gelegu. Sasai keme duo kasagaiye tou mou, habage tama degele ke duguo tobou di. Sasai kaha dabai ke degedi kaha, e bose diame sele hiyedo mala idi.

¹⁷ Sasai ke geleguomou, e Polbou ei seselemou, neledo dege, o koudiame Damaledo Godiha dabai degedi o, Godiha ni mamolouu kaha ta ke hehegile idiyode tobou mou i.

¹⁸ Sawisiei sudo kege degeimou, kelege Polha dafamou boholou mou, duo kasagai kokou, a Yesu Kelesuha huya ke namokou tobolou kuhe, na sasai kouu tou fogou fogou iyede tobou. E kege tobou mou, duo kasagai kaha sasai ke tou fogou fogou i.

¹⁹ Kegemou, fisimou dabai degedi sasai kaha e bose diage sele mouudi ke mei degei ke tawalemou, Polbou Sailasbou dilie tolou dufolou yamou, gamani o, sa kefegudi sa kokou duwogua kediamokou fologai.

²⁰ Dilie ta sai fidi o kedia dihile kokou tefegiemou kou gue tobolou i, o koudiliebe Juda

o. Dilie di sa kuokou hagi hiyedo mouma felegai.

²¹ Felegamou, sa Rom o di degediyo mei midihō keme diliege di degemabeedele iliyode tobolou i.

²² O sasai ilo kediane dogou guomou, ta keme damaleyodemou, diliemokou tae biya ibe demou, ta sai fidi o kedia dilie yukuei tegisema, o ilo kediāmokou tobou mou, tigiye wala i.

²³ Dilie bou basiado wala imamou, didio masa i. Masamamou, didio moso dia daladi o kokou defeido dia dalayede tobolou i.

²⁴ O kahage ta ke dulomou, dilie didio moso duledudo wou ma folomou bibigei. Dilie abogou hebe kou bolouye hiligedo timogu kaha, tele sagai mei degema fogou.

²⁵ Kegemou, huliame duodo kelege, Polbou Sailashou dilie Godikou diho бага tobou de, die fei de dega duwoguamou, didio o olou fei dusua duweguei.

²⁶ Dusua duwoguamou, gigima hiyedo toto haguamou, moso mouti ke olou fei biligiselumou degeligi a olou fei sousei. Didio o olou fei kedia tigigi ti kene olou fei kusigise hobogou.

²⁷ Didio moso dia daladi o kaha tiei kesigiemou dugube, a olou fei sousei ke duguomou, didio o olou fei kama fosigeyade tawalemou, e aweki me bolou ke telemou, yousie walamou degei.

²⁸ Kenou si Polha haguaisama, nelede dege tobou, na nousie woda. Eibe olou fei dalayode

tobou.

²⁹ E ƚa ke dulomou, o ta tobou mou, disio mile tolou hagumou, e malamou, moso Pol dilie Sailas dilie duwogua kodu foukua felei. Folomou, e gue hiyedo degemou, dio koulugi, yubu sugulo fiyei.

³⁰ E haguamou, dilie wou ma, mihikou mulomou yodu, hiye o bolou dilie, ame kageibasi, Godiha a mamolou?

³¹ Kegemou, dilie kou gue tobolou i, na Hiye O Yesukou damaleyodeibasi, Godiha nabou ne sosou bou olou fei mamolouuyodele i.

³² Kege tobou mamou, dilie Hiye Oha ta didio moso dia daladi obou, e sosou bou olou fei kediamokou hehegile i.

³³ Huliame kilegenou, o kaha dilie wou ma ile, hebe kouyue timogu do ke hueye bigimamou, kelegenou ebou e sosou bou olou fei fafeleya tofolou i.

³⁴ Fafeleya tofou mamou, e dilie wou ma ile, e mosokou fologamou, nale neimou nala i. Ebou e sosou bou dia olou fei Godikou damaleyodele i kaha degemou hoho hiyedo degele i.

³⁵ Tiei sabiyomou, ta sai fidi o kediage kasamane o kedia tobou mou ya, didio moso dia daladi o kokou tobolou i, ta sai fidi o kediage o bolou ke tou fogou ba yaleyodele i.

³⁶ O kaha e ta ke dulomou, Polkou ta sai fidi o kediage nelebe tou fogou ba imabeedei.

Kegemōu, nele bologuado imabeedema egele tobou.

³⁷ Kenōu si Polhā kasamane o kediamokōu tobou, elebe sa hiye Rom o. Kageimōu tā sai fidi o kediage ele tā ke defei duli mei fogolou? O sasai dihile kokōu diā ele wala imamōu, didiō degei. Haba kageimōu diā ele amafeido tele filouba fogou ile? Diā kege degedama. Dioūunōu haguaba, ele kuhe telemamabeede tobou.

³⁸ Kegemōu, kasamane o kediā Polhā tobou ke dulomōu, bohoulōu mā ya, tā sai fidi o kediamokōu, o koūdiliebe Rom oyode tobolōu i. Diā ke dulomōu, guē hiyedo degele i.

³⁹ Guē degemōu, diā didiō mosokōu ya fologamōu, diliemokōu solōu do tā tobōu mamōu, mihikōu wōu ma muguamōu, nele ei sa tōu fogōu fogōu imabeede tobolōu i.

⁴⁰ Dilie didiō mosō tōu fogōu muguamōu, sasai Lidiahā mosokōu yai. Ya fologamōu dugube, damaleyodele i o kediā duwoguamōu duguomōu, diamokōu dedei sasagiedi tā tobōu mamōu fogōu yai.

17

Sa Tesalonaika o kediā Polbōu Sailasbōu dilie walamōu degele i

¹ Polbōu diā sa Amfipolisbōu sa Apoloniabōu keleya ke titiamōu yolugi, sa Tesalonaikakōu fologai. Sa kokōu be Juda o kediā egei mosō ta duwei.

² Pol e yoŋu degedi sagai kege egei mosokou folo, misiholo duwodi sawisieŋ kamadia kege, Godiha ta, kuguokou nalai dala ke o kediabou de doususuga tobolou deleigui.

³ E Godiha ta kaha sibige ke tobou mamou, haba diamokou kou gue tobou, Godiha makai o Kelesube do hiyedo duguoba, tolo ile, haba hagua gehe degele kaha ta kene kuguokou nalai dala. A nimokou Yesu eme Godiha makai o Kelesuyode tobolou kuhe.

⁴ Polha ta ke doudo dege tobou mou, Juda o sasai ilo kele ta ke dulomou damaleyodema, Polbou Sailasbou dilie sesega suluguei. Sa Grik o sasai, Godikou hohobolou idi o ilo kediabou, haba hubou sasai sudo kediaŋe damaleyodema, dilie yolu ke sesega yai.

⁵ Kenou si Juda o kedia dugube, o sasai kedia dilie sesele youmou duguomou, kona dege dafa i. Dafamou, midihou kasagai degedi o, aliya mou suluguadi ilo kediabou de kefeguomou, sa ke tie o sasai sudo kedia fufuguemamou, dioŋufeŋ gofoŋu dege biyalamou, foukua ya, o Jesonha moso adi ke bafolou mugulo i, Polbou Sailasbou duguoba, tolou ma o sasai kedia mokou sesegulamou degele i.

⁶ Kenou si diliebe moso kodube mei degemou, dia Jesonbou, damaleyodele i o ilo kelebou denou tou ma dufolou ma yai. Dufolou ma yolugi, sa ke dia daladi hiye o kedia mokou fologamou,

hiligedo tobolou i, o koudiame sa sa olou fei hagi nemou suluguadi o. Ifi kou lene haguasie dalagua kuhe.

⁷ Diame Jesonha e mosokou wou ma delei. Di hiye o Sisarha kuolou tabe dia ta dulo idiyo mei, hiye o ta dala, e huibe Yesuyode tobolou idi.

⁸ Juda o kedia kege tobolou imou, sa ke tie o sasabou, sa kaha hiye obou dia dulo kesigiemou, gofou hiyedo degele i.

⁹ Kegemou, sa kaha hiye o kedia tobou mou, Jesonbou, damaleyodele i obou dia ta sai fidi o kokou sibimou, dia ni fogou yamabeede tobolou i.

Pol dilie Sailas dilie sa Beriakou ya dabai degele i

¹⁰ Hulia degeimou, damaleyodele i o kedia Pol dilie Sailas dilie tobou mou, sa Beriakou yai. Dilie ya fologamou, Juda o kedia egei mosokou yai.

¹¹ Juda o sasai, sa Beria tie kediame bolodo. Die midihobe Juda o, sa Tesalonaika tie kedia midihog sagai kegei mei. Yobe, Polha egei tobou mou dulomou, hohog hiyedo degele i kaha. Sawisiei olou fei Godiha kuguo husouma, Polha ta keme gulokou, haba de damaledo domou file idi.

¹² Juda o sasai sudo Yesukou damaleyodele i. Sa Grik sasai hu dala kediabou, sa Grik o sudo kediabou de damaleyodele i.

13 Kenōu si, Juda o, sa Tesalonaika tie kediā Polhā Godihā tā sa Beriakōu hehegie dalayo-deimōu dulomōu, ya fologamōu, sa Beria tie o sasaj̄ fufugue tobōu mōu, o kediāne diliemokōu gofoŋu degele i.

14 Gofōŋu degele imōu, kelegenōu, damaleyodei o kediā Pol tobōu mōu, tō hiye kahā ko kokōu i. Sailas dilie Timoti dilienōu si yali mei, sa Beriakōu kege deleigui.

15 Damaleyodele i o ilo kediā Pol wolōu mōu, sa Atenskōu ya fologai. Fologamōu, Pol kele dalamōu, diā boholōu mā yala degeimōu, Polhā Sailasbōu Timotibōu diliebe toto haguam-abeedema tā dogogu.

Polhā sa Atenskōu egei tobou

16 Polhā sa Atenskōu Sailasbōu Timotibōu dilie haguba dugulamōu dia dalali dugube, ogōu gai godi milōu gai sūdo dalaguamōu duguomōu, ę hagi hiyedo degei.

17 Kegei kahā degemōu, ę ilemōu, Juda o kediā egei mosokōu folomōu, Juda o kediābōu, sa ta o, Godikōu hohōbōu di kediābōu de doususuga tobolōu deleigui. Haba ę kefegudi sa kokōu ne ile folomōu, o sasaj̄ kefeguo dala kediābōu de doususuga tobolōu deleigui.

18 Kefegudi sa kokōu be, Epikurian tewe obōu, Stoik tewe obōu kediāne deleigui. Dalaguali, diā Polbōu tae biya i. Ilo kediā kōu gue tobolōu i, tā sebe degega siadi o kamahage eimokōu be kei

tā tobou lamou? Haba ilo kediage e sa ta godi kedia tā tobou lamou degeliyode tobolou i. Yobe, Pol ege Yesubou, e hagua gehe degeibou kaha tā uwo bolofei kenou hehegie tobou di kaha.

19 Doususuga tobolou mou, tewe o kedia Pol wolou ya, die kansole o kedia sa bitou Areopaguskou kefeguomou, Polkou kou gue tobolou i, tā gehe, na o kediakou hehegie tobou di keme eine tawale sagai degeli.

20 Ei dumou be, ne tā keme esofei kaha, eige tā kaha sibige ke tawalamou degeliyode tobolou i.

21 Sa Atens tie o kediabou, sa ta o, sa Atenskou dalaguadi kediabou olou fei dabai ta degele idiyo mei. Tā uwo gehe kenou dulo sagai degele idi. Tā gehe ta dulomou be, dio unou doususuga tobolou idi.

22 Kegemou, kansole kedia bitou Areopaguskou kefeguomou, Polha die dihile kokou ge haguamou tobou, sa Atens o diama, age nime godi sudo kokou nou hohobolou imou dugulu.

23 A ni sa kuokou sulugi, ni godi milou gai dalaguamou dugu. Igi milou gai ta kokou be kou gue nalai dala, Koume godi ei ta tewe mei kaha igiyodei dugu. Godi ni ta tewe mei, mou yuwa hohobolou idi keme a ifi nimokou hehegie tobou ladi kuhe.

24 Godi sa sibige kou milou, enou si damaledo Godi. Eme bimai agudiletou dalaguabou, mihikou dalaguabou olou fei kaha Hiye O. Eme

egei moso obe tegeikou be daladiyo mei.

²⁵ Godi e bi ta mei degele mei. O di dobogo uye bi ta milou maba, emokou nele sagai mei. Yo unou si fibou hohobou, bi olou fei ke o sasai dimokou nedi.

²⁶ Godiha o tanou ta milou ma dogogumou kaha hutigamou hagueibe, ifi dine sa sa olou fei dalagua kuhe. E o di dalale aso diho ke maka degema, haba sa di suluguale kene maka degega i.

²⁷ Yobe, Godihage o sasai e kolugi duguomou emokou haguasili ke tagadi. Kenou si eme ahudo dala mei, eme di tanou tanou hafei dege dala.

²⁸ Godiha degeiye, dibe fibou dalali, e neleyenou di sulugua kuhe. Damaledo, afu, niou ni tewe o kediage dine yo u e sisigoye dalaguayodele i.

²⁹ Dibe Godiha sisigo kaha degemou, di Godibe sele igi golye milouyode tawadame. Eme sele igi silvaye milou li mei. Igido igiye milou li mei. Eme o taha fimama dobogo uye milouyode tawadamebeede tobou.

³⁰ Afu o kediage Godibe ta tewe mei kelegebe, Godihage dia midihog kasagai milou ga imou be, e mou duguo fogou di. Kenou si ifibe e neledo dege, sa sa olou fei o sasai dibe fi bohou mabeede tobolou.

³¹ Yobe, e sa sibige o sasai di ta sale sawisieie keme kou makamaj kaha degemou. Sawisieie kelegebe, yo u e midihog doudo keleyanou, ta

sai file o, e kōu makai kaha di midihō ke file. Ta sai file o keme tolo imōu kōu widaiye, haba haguagimōu gehe degei kaha, dige Godiha ta sai file dabai keme o kokou nou neidade tawamebeede tobou.

³² Polha o tabe tolomōu haguaiyode tobolou ke dulomōu, o ilo kedia emokou susuga tobolou i. O ilo kedianou si na ta ke haba tobou ba ei dulo sagai degeliyode tobolou i.

³³ Kege tobolou imōu, Pol e tewe o kedia tou fogou fogou i.

³⁴ Kenou si o ilo kele e ta dulomōu damaleyodele i. O ta, e hube Dionisius, o keme kansole o, bitou Areopaguskou e yogo diabou de kefema dabai degedi. Sasai ta, e hu Damaris, ene damaleyodei. O sasai ilo kediane damaleyodele i.

18

Polha sa Korinkou egei tobou

¹ Kegemou, Pol e sa Atens tou fogou, sa Korinkou i.

² Folomou, Juda o ta gelegu, e hube Akwila, e sadobe sa Pontus duo kile delei. E sasai Prisila diliebe sa Itali tou fogou ya, sa Korinkou be ebelenou fei fologai. Yobe, Hiye o Sisar Klodiusha Juda o sasai olou feibe sa Rom tou fogou fogou yamabeedeimou. Kegemou, dilie sa Korinkou dalaguamou, Polha dilie dugulamou i.

³ Pol ẹ sele dabai degedibe falai moso togogadi, dilie dabai degedi sagaj kenou degedi. Kegei kaha degemou, ẹ diliebou de dalali, dabai ke degele deleigui.

⁴ Misiholo duwodi sawisie olou fei kelegebe, ẹ Juda o kedia egei mosokou folomou be, o kediabou de ta kolo duwodi. Ta kolo duwoli, Juda obou Grik obou kediamokou dou do dege, ni Yesukou damaleyodemabeede tobou di.

⁵ Kegemou, Sailasbou Timotibou dilie sa Masedonia tou fogou, sa Polha dala kokou ya fologai. Fologoumou be, Pol eme sele dabai degedi fogou mou, egeinou tobolou delei. E Juda o kediamokou Yesu eme Godiha makai o Kelesube a kou teweyode tobou di.

⁶ Kenou si Juda o kedia ẹ ta ke dafamou susuga tobolou imou, Pol ene dafamou, ẹ yukueikou kofai ke figimamou, kou gue tobou, nime tou fogou babe, a mei, yobe niou degeiyenou. Ifi a ni tou fogou ili, sa ta o sasaj kediamokou egei tobou lamou.

⁷ Polha kege tobou mamou, egei moso ke tou fogou ilemou, o ta ẹ hu be Titius Jastusha mosokou felei. O keme Godikou hohobou di o. E mosobe Juda o kedia egei moso ke hafei dege delei.

⁸ Kenou si egei moso ke dia daladi o, ẹ hu Krispusbou ẹ sosou bou olou fei diame Hiye O Yesukou damaleyodei. Sa Korin o sasaj sudo kedia Polha tobolou ke dulomou,

damaleyodemamōu, fafeleya tofolōu i.

⁹ Kegemōu, hulia ta kelege, Polha diho boholōu mamōu dugube, Hiye Oha tama degemōu, emokōu tobou, na gue degeda. Na egei kegenōu tobōu mōu iyedei.

¹⁰ Ame nabōu de dala. O taha ta na makolo mei, yobe, sa koŋu tie o sasai be ma bi degele i sudo dalagua kaha degemōu yode tobou.

¹¹ Pol e ta ke dulomōu, sadebe tanōu o guo walajiyosi kege kele dalali, o sasai kediamokōu Godiha ta hehegie delei.

¹² Kenōu si, gamani o Galioha sa Akaia duo kile sa sa olōu fei wolōu delei kelegebe, Juda o kedia gofoŋu degemōu, fimaj tanōu dege kefema, Pol tolōu, ta saikōu yamōu, kōu gue tobolōu i,

¹³ o koŋumahage o sasai kediamokōu be di kuolōu be sesedamabeedema, haba egei ta, e hehegedi kenōu dumabeede tobōu diyode tobolōu i.

¹⁴ Polha die ta sima tobōu lamōu degeiye, kenōu si Galioha Juda o kediamokōu tobou, Juda o diama, o koŋumaha kuolōu, gamani o ei maj ke gobolōu ba, midihō kasagai milou debasi, a ni ta dulo.

¹⁵ Kenōu si kegele mei, ni tobolōu ili keme sibige ta dala mei. Niou sie tae biya idi. Hu gehe gehebōu, niou ni kuolōu maj kebōu keme ma bi mei. Niou nou doususuga tobōu ma. Age ta sai filebe dafayode tobou.

16 Hiye oħa kege tobou ma, Juda o kediamē igiseimou, fogou muguai.

17 Dia olou fei muguamou, o Sostenes tolou i. O keme egei moso dia daladi o. Dia o ke ta sai fidi moso midou kokou tolou ma wala imou, Galioha mou duguo fogou.

Pol e sa Siria duo kodu sa hiye Antiokkou boholou ma i

18 Polha sa Korinkou hiyedo dala dema, damaleyodele i o kediamokou egema fogou ile, sa Senkriakou felei. Kelege, haba mosole foudu folomou, sa Siriakou i. Sasai Prisila dilie o Akwila diliene Polbou de yai. Pol e sa Senkria tou fogou li mei kelegebe, e widio towe wai, Godiha dihile kokou ta degeleyodema kou makai kaha degemou.*

19 Mosoleye yolugi, sa Efesuskou fologamou, Polha dilie tou fogou mou, younou ile, Juda o, sa kele tie kedia egei mosodu folomou, diabou de ta kolo duwei.

20 Duwomou, dia emokou tobolou i, name eibou de kou le dalayedele imou, e sima tobou, kegele mei, ame kou le dalale meiyodei.

21 Egema fogou ilamou, e haba tobou, Godiha boloyodeibabe, ame haba boholou ma hagua-

* **18:18 18:18** Juda o kedia midihobe kou gue, dia Godiha dihile kokou ta degeleyodema makama dalali, degeleyodema makai ke degemamou be, die widio towe wa idi.

leyodema, mosole foudu folomōu, sa Efesus tōu fogōu fogōu i.

²² Ile, sa Sisariakōu folomōu, Pol ẹ mosole tōu fogōu mōu, sa Jerusalemkōu ilemōu, damaleyodele i o kediamokōu folomōu, agali bolofeyode tobōu ma fogōu mōu, sa Antiokkōu kuhe ile felei.

²³ Sa Antiokkōu folomōu, Pol ẹ sawisie i sū sagai dala demamōu, ẹ ile, sa Galesiabōu sa Frigiabōu duo keleya ke sulugi, o sasai Yesuhā dabai degele idi kediamokōu dedei sasagiemōu siei.

O Apoloshā sa Efesuskōu egei tobou

²⁴ Kelegebe, Juda o ta, ẹ hube Apolos, ẹ sadobe Aleksandria, ẹ ilemōu, sa Efesuskōu delei. Eme ta bologuado tobōu di o. Haba, Godihā ta kuguokōu nalaḡai dala keṅe ẹ tewedo.

²⁵ O ilo kelege emokōu Hiye Ohā midihō doṅdo ke kōu hehegiedi kaha degemōu, ẹ egei neḡedo dege tobōu di. Yesuhā degei ke defejido hehegiediye, keṅōu si ẹme Jonhā fafeleya degedi midihō keṅōu tewe.

²⁶ E ta guḡ degeli mei, Juda o kedia egei mosokōu folomōu, Godihā ta yomogōu hehegiei. Prisilabōu Akwilabōu dilie ẹ ta ke dulomōu, ẹ wolōu yamōu, dilie mosokōu ge emokōu Godihā midihō ke defejido tawayadomōu hehegile i.

²⁷ Hehegile imōu, ẹ sa Akaia duo kodu ilamōu degeimōu, damaleyodei o kedia ẹ dedei sagiemōu, kuguo ta, Yesuhā dabai degedi o

sasai, sa ke tie kedia e wolou dalamabeedema nalai. Apoloha kuguo ke mala ile, sa Akaia duo kodu folomou, e o sasai, Godiha habagugueimou, damaleyodele i kedia hiyedo dogou guo delei.

²⁸ Yobe, sa ke tie o sasai dihile kokou e Juda o kedia ta tobolou idi ke doususulomou, o kediamokou tamado kou gue hehegie tobou di, Godiha kuguoyege Yesu eme Godiha makai o Kelesuyodei ke hehegie delei.

19

Polha sa Efesuskou egei tobou

¹ Apolos e sa Korinkou dalamou, Polha bitou saya ke iligi, sa Efesuskou felei. Folomou, e Yesuha dabai degedi o ilo kele geleguomou,

² e o kediamokou yodu, ni ebelenou fei damaleyodeimou be, Duo Bolofehage nime de tolou i? Kegeli mei, eige Duo Bolofebe ta dalayodeimou dulo idiyo meiyode tobolou i.

³ E haba yodu, nime kagega fafeleya tofolou ilou? Eibe Jonha fafeleya degedi sagai kenou tefele tofolou iyode tobolou i.

⁴ Kegemou, Polha tobou, Jonha o sasai fafeleya degeligibe, ni fi boholou ba, hobou fafeleya tofou mabeedei. O ta ma habage haguale dala kokou damaleyodemabeede tobou. Jonha o ta e habage hagualeyodei keme Yesu.

⁵ O kediage ta ke dulomou, Hiye O Yesuha huya ke fafeleya tofolou i.

6 Polha e dobogo□u diamokou dogogumou, Duo Bolofeiha diamokou migimou, ta gehe gehe tae tobolou i. Haba habage tama degele kene tobolou i.

7 O kediamе olou feibe 12 sagai kege.

8 Kegemou, Polha Juda o kedia egei mosokou folomou, egei yomogou tobou. E ta gue degeli mei, oguo olou feibe kamadia kege, e sa ke tie o sasai kediabou de dalali, neledo dege Godiha di wolou dalayode tobolou delei.

9 Kenou si Juda o ilo kelebe, die fimaiya kenou suluguei, damaleyodele dafa i. O sasai dihile kokou midihō gehe keme bou basiado tobolou i. Bou basiado tobolou imou, Polha o kedia tou fogou mou, Yesuha dabai degedi o sasai wou ma fogou ilemou, sawisiei olou fei o Tiranusha sokou lou mosokou fologamou be, o kediabou de ta kolo idi.

10 E egei hehegie dalali, sadebe bolou kege mei degei. Kegemou, sa Esia duo kile, Juda o sasibou Grik o sasibou olou fei Hiye Oha ta dulo hobogou.

O Skevaha sisigo diage o duo kasagaiye tolou i ke igiselmou degele i

11 Godiha degeiyege, Polha midihō gehe gehe milou gadi.

12 Haba, yukuei kai, Polha kou mala siadi ke, obe mo□uma yamou, do o sasai kediamokou

dogogule imōu be, bolō degele idi. Haba duo kasagaiye tolōu i o sasai kediane bolō degele idi.

¹³ Juda o ilo kediane duo kasagaiye tolōu i ke igisemōu suluguadi. Ilo kelebe Hiye O Yesuha huya ke igisemōu, kou gue tobolōu idi, Yesu, Polha hehgedi kaha huya ke, a duo kasagai nime fogou imabeedele idi.

¹⁴ Juda o ta, mogou du daladi hiye o, e hube Skeva, e o dihi olou feibe dioyosi kege. Diane Yesuha huya ke duo kasagaiye tolōu i ke igisemōu suluguadi.

¹⁵ Sawisie i ta kelege, dia Yesuha huya ke dabai degemōu suluguamōu, duo kasagai taha tobou, Yesubou Polbou diliebe a kou tewe. Kenou si nime koyo?

¹⁶ Kege tobou mou, duo kasagaiye tou o kaha woulugi, die yukuei dulagisema, kolo kagiseimōu, dia moso ke tou fogou mou, bese kama fosigei.

¹⁷ Juda obou Grik obou, sa Efesuskou dalaguadi kedia ke degei ke dulomōu, gue degemōu, Hiye O Yesuha hu hebele fogulo i.

¹⁸ Damaleyodele i o sudo kedia haguasiemōu, o sasai dihle kokou ge midihō kasagai, dio[u] afu milou ga idi ke kusigile tobolou i.

¹⁹ Hagai wodi obou, hou milou gadi obou sudo kediane die midihō milou gadi ke nalagai kuguo olou fei ke dou tolou ibe, o sasai die dihle kokou ge dou tolou i. Afu kuguo olou fei ke mamoube, sele 50,000 kegeye mamala i.

²⁰ Hiye Ohā neḷ kahage e tā keme sa kilebe olōu fei tefeimōu, one sūdo damaleyodema neḷedo dege deleigui.

Sa Efesus o kedia Polkou gofoū degele i

²¹ Olōu fei ke degegāmōu, Duo Bolofeiha degeiye, Pol e sa Jerusalemkōu ileyodema, sa Masedoniabōu sa Akaiabōu duo keleya ke iligi, sa Jerusalemkōu kuhe foloyodei. Kele dala demababe, haba sa hiye Romkōu ne ileyode tobou.

²² Kegeleyodemāmōu, yoū e dabai degedi o bolou, Timoti dilie Erastus dilie sa Masedoniakōu imabeede tobou mōu, diliebukōu yai. Pol yoūge sa Esiakōu huyadefei delei.

²³ Kelegebe, o ilo kedia Hiye Ohā midihō gehe ke dafāmōu, gofoū dege, tae biya i.

²⁴ O ta, e hube Demitrius, eme sele igi silvaye bi milōu gadi o. Sele dabai ke degedibe, e sele igi silvaye ogōu gai sasai godi, e hu Artemisha egei moso sagai kegei fisigofei dege togogadi. O ilo, ebōu de dabai tanōu degele idi kedia ne sele hiyedo malā idi.

²⁵ Kegemōu, Demitriusha e yogo diabōu, haba o bi gehe milōu gadi o ilo kedia bōu olōu fei hagnosisomōu, emokōu haguasieimōu tobou, dabai tanōu degedi o diama, di dabai kahage di sele hiyedo moūdi keme ni kōu tewe.

²⁶ Ni dulomōu dugube, tā o Polha tobou mōu, o sasai sūdo dulo kesigiemōu, midihō doūdo mei

sesele imoū dugu. Ē ke degedibe, sa Efesuskoū noū degediyo mei, sa Esia duo oloū fei kileya kene tā ē toboū di kaha tefelesiama mei degeladi. Di dobogō uye miloū gama damaledo godiyodele idi keme ege damaledo meiyode toboū di.

²⁷ Ta, ē toboloū kahage di sele dabai kaha hu ke huyafei degeiba, haba di sasai godi Artemisha egei moso kene oe damaledo meiyode toboloū iye. Ifibe sa Esia tie o sasiboū, sa sibige o sasiboū oloū fei kediane sasai godi kokou damaleyodema, ē hu hebele foguomoū hiye degele idi. Kenoū si o Polha tā kahage di sasai godi kaha hu keme huyafei degele sagaiyode tobou.

²⁸ Kegemoū, o kedia ta ke dulomoū, gofōu degemoū, hiligedo koū gue toboloū i, di godi Efesus sasai Artemis, eme bolodo.

²⁹ Kege toboloū moū, uwo hiyedo degemoū, fimai tanoū dege foukua yolugi, o bolou ta tolou dufolou ya, sa kefegudi sa kokou fologai. O kediliebe sa Masedonia o, Polbou de suluguadi. Dilie hube Gaiusbou Aristarkusbou.

³⁰ Polha biyolu kodu ilamou degeiye, kenou si Yesuha dabai degedi o kedia idayedema sima tobolou i.

³¹ Sa Esia duo kodu gamani o ilo kediage, Polbe die mogodo kaha degemoū, kefegudi sa kokou be hobou idayedema ta dogogulo i.

³² O sasai kele kefema deleguei kedia fi totou degemoū, ta daga daga hiligedo tobolou i. Ke

kefele i kaha yobe o sudo kediyage ta tawale ili mei.

³³ Juda o kediyā o Aleksander tolō fugumō, e ile, o sasai kediyā dihile kokō tefelei. Tafalamō, o ilo kelege duguomō be, e me hagi kaha yobe eyade tawale i. E die ta ke sima tobō lamō, dobogo uye tadamabdomō akogu.

³⁴ Kenō si o sasai kediyā e me Juda oyode tawalemō, ta hiligedo tobolō i, di godi Efesus sasai Artemis, e me bolodo. Kegenō tobolō iligi, aso diho bolou kege mei degei.

³⁵ Kegemō, sa Efesuskō, die kuguo nalagadi gamani o kaha tadamabeede tobō mamō, e haba kō gue tobou, sa Efesus o diama, ni duma. Sa Efesus o di sasai godi Artemisha egei moso ke dia daladibe sa sa o sasai olō fei kediyā kō tewe. Haba igi agudiletō ge migi ke di dia daladi kene o sasai olō fei tawale i.

³⁶ Di ke degedi keme o tae ta gulokouyode tobolō sagai mei. Kegemō, ni tādama, toto hobō gofo u degeba kage ta degedama.

³⁷ Ni o bolou kō u kuokō kō wō ma haguasieye, kenō si dilie ta kasagai degeli mei. Dilie egei mosodu bi ta hiyouye mō li mei. Haba sasai godi kō umaha hune ta huyafei dege tobolō ili mei.

³⁸ Demitriusbō, dabai tanō degele idi o kediyābō de hagi ta dalababe, ta sai fidi mosobe a tefeli mei dala. Hiye o ta sai filamō dia dalagua kedyanō doususuloyodei.

³⁹ Haba n̄i hagi ilo kele dala debabe, gamani o ei toboū ba, kelegenoū di oloū feī kefemaba doususume.

⁴⁰ Kegeiye, gamani hiye o kediā di ifi degeli kooū duloba, ta sa iye. Ta soubabe, dige ta ta sima toboloū ile sagaī mei. Gofoū dege biya ili kahā yobe ta dala meiyode tobou.

⁴¹ Sa Efesus gamani o kahā ta ke toboū ma mei degemoū, n̄i imabeede tobou.

20

*Polhā sa Masedoniaboū sa Grikboū * kele i*

¹ Gofoū dege biya i oloū feī ke mei degeimoū, Pol ē Yesuhā dabai degedi o sasaī kediā haguasieyede toboū moū, haguasie kefegumoū, ē o sasaī kediāmokoū dedeī sasagiemamoū, egema fogoū, sa Masedonia duo kodu fogoū i.

² Iligi, sa sa keleya ke damaleyodele i o sasaī kediāmokoū dedeī sasagiemoū, egei toboū moū i. Kege iligi, sa Grikkoū kuhe felei.

³ Folomoū dalali, oگو kamadia kege mei degeimoū, ē sa Siriakoū bohouloū mā ilamoū fimaī. Mosoleye ilamoū degeligi dube, Juda o kediā ē woloyodei ke du. Kegemoū, ē abogoū a sa Masedonia duo keleya ke bohouloū mā fogoū i.

⁴ Bohouloū mā fogoū imoū, o sudo eboū de yai. O ta, ē hūbe Sopater, o keme Pirushā dihi, ē sadobe Beria. O boloū tabe sa Tesalonaika tie o,

* **20: 20:0** Sa kahā hū tabe 'Akaia'.

dilie hūbe Aristarkusboū Sekundusboū. O tabe Gaius, ẹ sadobe Derbe. Tabe Timoti. O boloū tabe sa Esia tie o, dilie hūbe Tikikusboū Trofimbusboū.

⁵ O kediā diabukoū yamoū, sa Troaskoū fologamoū, ei haguasieiba dugulamoū dia deleigui.

⁶ Ōū mola mei sidi sawisieie ke mei degeimoū, ei sa Filipai toū fogoū yamoū, mosoleye yolugi, sawisieie houyosi kege mei degeimoū, sa Troaskoū fologai. Fologamoū, ei mogo dia geleguomoū dalaguai, sawisieie dioyosi kege mei degei.

Polhā sa Troaskoū ge o gisiai Yutikus tei ke haguagimoū gehē degei

⁷ Dalaguai, misiholo duwodi sawisieie kelege, ei ya kefeguomoū, nalē nalē imamoū, Polhā damaleyodei o sasaī kediamokoū egei sasado toboloū gi, huliā duo degei, ẹ idiba kege fogoū ileyodei kahā degemoū.

⁸ Foū gou moso, ei kefegu kotoū be, kamaī mimigieie sudo delei.

⁹ Foū gou moso sugutoū kahā akai kotoū be, o gisiai ta duwei, ẹ hūbe Yutikus. Pol ẹ ta sasado toboū moū imoū, Yutikushā egei ke dulo duwoli yogoū gua tieiye wiloū mā fiyei. Fiyoumoū, ei mugua foguomoū dugube, koū tolo i dugu.

¹⁰ Pol ene mulo, o gisiai kahā tagetoū fiya tilali toloū moū, o sasaī kediamokoū nī hagi degedama, ẹ teli mei, sosou dalayode tobou.

11 Kege tobou mamou, haba bohoulou ma fologa, nale nala imamou, e egei tobolou gi, sabiyomou, e fogou i.

12 O gisiai keme sosou dalamou, o ilo kedia e mosokou wolou yamou, hoho hiyedo degele i.

Polha sa Troas tou fogou mou, sa Miletuskou i

13 Ei Pol tou fogou, eibukou mosoleye sa Asoskou ya fologamou, Pol abogou a hagulu ke dia deleigui. Yobe, Polhage eibe eibukou mosoleye kou imabeedema, eme abogou a ileyodei kaha degemou.

14 Kegemou, Pol sa Asoskou felejimou, ei e wolou, mosole sama yolugi, sa Mitilinkou fologai.

15 Ei sa Mitilini tou fogou mou, mosoleye yolugi, sabiyomou to tibi sa Kios dohou gou yolugi, haba sabiyomou yolugi, sa Samoskou fologai. Haba sabiyomou yolugi, sa Miletuskou fologai.

16 Yobe, Polha sa hiye Efesus dohou golou yodei kaha, ei sa Miletuskou toto ya fologai. E sa Esia duo kodu hiye sialebe dafai. Sa Jerusalemkou totodo ilamou degei, misiholo duwodi sawisie Pentikos* kelegebe, eme sa Jerusalemkou kou folo duwobasi boloyodei kaha degemou.

Polha sa Efesus damaleyodei o sasai wolou daladi hiye o kediakou egele tobou

* 20:16 20:16 Pentikos - Dabai 2:1 kokou tawale ta dala. Na dugu.

17 Ei sa Miletuskou fologamou, Polha sa Efesus damaleyodei o sasai wolou daladi o kedia haguasiemabeedema ta dogogu.

18 O kedia haguasieimou, e kou gue tobou, a afu sa Esia duo kodu dagado felemou, midihobolonou degemou hagulugi, ifine kegenou degeli keme ni kou tewe.

19 Juda o kedia a makoloyodele imou be, a hagi hiyedo duguomou gosodi. Kenou si a Hiye Oha dabai degele dafadiyo mei, kegenou degedi. A mayotu ma hu hebele fogudiyo mei kene olou fei ni kou tewe.

20 A ni dogou gulamou egei olou fei tobou mou i keme ni kou tewe. A ta gue degediyo mei, o sasai kedia dihile nimokou hehegedi, haba ni moso tanou tanou yane hehegiemou siadi.

21 A egei neledo dege hehegedibe, Juda o sasibou Grik o sasibou olou fei kediamokou hehegedi. Age dibe Godikou fi boholou ba, di Hiye O Yesukou damaleyodemebeede tobou di.

22 Mogo diama, ifine ni дума. Duo Bolofeihanou degeiye, a sa Jerusalemkou ile. A iba, amokou midihokageiye tama degele keme a ta tewe mei.

23 Kounou si a kou tewe, sa sa keleya a idibe, Duo Bolofeiha ame didiobou, hagibou hiyedo duguloyode tobou di.

24 Kenou si o tae a wouba tolo keme a gue degeiyo mei. Ma fimai tanou feibe kou gue, a ma

dabai degema mei degelamōu. Damalēdo, Hiye O Yesuhā a e dabai degeyede tobou kaha degemōu, a Godihā di habaguguei kaha tā uwo bolofei ke kuhe hehegielamōu yode tobou.

²⁵ Mogo diama, nī duma. A nībōu de dalali, Godihā di wolōu daladi ke hehegiemōu siadi. Kenōu si ifi a tawalibe, a fogōu ibabe, nī a haba ta dugulo mei.

²⁶ Kegei kaha degemōu, ifi a tamādo nīmokōu kōu gue tobolōu, nī mā tā, a afu tobōu di ke sese ho fogōu dalali toubabe, yobe a mei, nīōu nōu.

²⁷ Yobe, a nīmokōu Godihā fimaj olōu fei kōu hehegiedi kelegebe, a ta gue degediyo mei.

²⁸ Nīōu tawaibōu, nīōu sie defeido dia dalama. Yesukōu damaleyodei o sasai kediane defeido dia dalama. O sasai kediane Godihā bi, e Dihihā kafeiyenōu mamou. Duo Bolofejhage nī Godihā wai sipsip ke dia dalamabadomōu makamaj.

²⁹ A nī tōu fogōu iba, si so gofoūdoye nīmokōu haguasieba, wai sipsip wala idi kenōu tefele nīne wala ile ke a kōu tewe.

³⁰ O ilo nīōu dalagua kilegene tā gulokou tobolōu ba, Yesuhā dabai degedi o sasai sosogōu yaba, dioū degeli sagaj kenōu sesele imabeedema degele iba dugulo ile.

³¹ Kegei degemōu, nīōu tawaibōu. Sadebe olōu fei kamadia kege mei degei kaha duo kilegebe, agalibōu huliamebōu de, a solōu do degemōu geseibōu, nī tanōu tanōu nīmokōu egei tobōu di. Nī ke totōu degedamabeede tobou.

32 Ifi age n̄ime Godihā dobogōu tagetoū do-
gogulu, ege n̄ime koū soloū do degeleyode tobou
kahā degemoū. Godihā habaguguei kahanoū, n̄i
fī neledō dege dalaguabasi, ē yōū ē biyodema
makai o sasaī kediamokoū neleyodei bi bolodō
keme n̄imokoū ne neleyode tobou.

33 Age seleboū yukueiboū o tahā bi keme ta
tagadiyo mei.

34 Age mayoūū mā dobogōūye sele dabai
degedi kahanoū nalē mamoūudi. Aboū de
dalaguadi o kediāne mayoūunoū dogoū guo
woloū daladi keme n̄ioū koū tewe.

35 Midihō oloū feī ā miloū gadi kahā n̄imokoū
hegabe, dabai hiyedo kegei kokoū gebe, dige
o sasaī diōusie dogoū gulo sagaī mei kediā
dogoū gumebadomoū miloū gadi. Hiye O Yesuhā
toubube, o bi mōudi o keme hohō huyadefeī.
O bi n̄edi o kenoū si hohō hiyedo folodo. Yōū
tobou keme di totoū degedamebeede tobou.

36 Polhā kege toboū ma, yubu sugulo fiyamoū,
o kediāboū de dihō бага̄ tobou.

37 Dihō бага̄ toboū mamoū, o oloū feī kediā
gosolomoū, ē toloū mā nogoū loū i.

38 O kediā soloū do hiyedo degele i, n̄i mā
midihō haba ta dugulo meiyode tobou kahā
degemoū. Kegemoū, o kediā ē mosole dalakoū
woloū yamoū, ē mosole foudu felei.

Polḡa mosoleye sa Jerusalemkōu i

¹ Ei sa Efesus o kediḡ tōu fogōu mōu, mosole foudu fologamōu yolugi, tō tibi sa Kosbōu, tō tibi sa ta Rodesbōu keleya ke titiamōu yolugi, sa Patarakōu fologai.

² Sa kelege ei mosole ta, sa Fonisiakōu ilamōu degeimōu duguomōu, ei mosole kokōu fologamōu yolugi,

³ tō tibi sa Saiprus dobogoḡu fofogōukōu dalamōu duguo fogōu yolugi, sa Siria duo kodu sa hiye Tairkōu fologai. Yobe, dabai degedi o kediḡ mosole kodu bisai keme kele talama dogogulo ile kaḡa degemōu.

⁴ O kediḡ bisai tala dalaguamōu, ei ya, Yesuḡa dabai degedi o sasai ilo kele duguomōu diabōu de dalaguali, sawisie dioyosi kege mei degei. Duo Bolofejḡa degeiye, diḡ Pol e sa Jerusalemkōu idayede tobolōu i.

⁵ Sawisie dioyosi kege mei degeimōu, ei sa ke tōu fogōu fogōu yala degeimōu, diḡ Polbōu ei tō biyakōu wōu ma yai. Die sasai bōu, die sisigobōu olōu fej kediḡ ei sesele ya, tō biyakōu muguamōu, yubu sugulo fiya duwoguali, diḡo baḡa tobolōu i.

⁶ Ei yogokōu egeimōu egeimōu demamōu, ei mosole foudu fologomōu, o kediḡ die mosokōu boholōu ma yai.

Sa Sisariakōu ge habage-degele-duguo-tobōu di-o Agabushḡa Polkōu egei tobou

7 Kegemōu, ei sa Tair tōu fogōu mōu, fogōu yolugi, sa Toleskōu fologai. Fologamōu, ei damaleyodei o sasai kediamokōu agali bolofejyode tobōu mamōu, die mosokōu tiasigei.

8 Sabiyomōu, ei fogōu yolugi, sa Sisariakōu fologai. Fologamōu, ei o Filipha mosokōu deleigui. O keme ta uwo bolofei ke hehegiedi o, ta-bolofei-mala-suluguadi-o kedia dogōu gudi, o dioyosi kege kaha duo kile daladi o.*

9 O kaha e sasai dihi gisiai olou feibe bolou bolou kege delei. Sasai gisiai kedia egei tobolou idibe, habage tama degele ke tobolou idi.

10 Kegemōu, ei sa Sisariakōu be sawisie i ilo kele dalaguamōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o ta, e hube Agabus, e sa Judia tōu fogōu hagua felei.

11 E eimokōu fele, Polha fiyati ke malamōu, yoū e dobogoūbōu abogoūbōu de tigamamōu kōu gue tobou, Duo Bolofeiha tobolou be, Juda o, sa Jerusalemkōu dalaguadi kedia fiyati koūmahā e obōu be koūnōu tefele tigamaba, sa ta o kediamokōu sesegulo ileyode tobou.

12 Kegemōu, ei ta ke dulomōu, eibōu sa ke tie o sasaibōu ei Pol e sa Jerusalemkōu idayedema neledō dege tobolou i.

13 Kenōu si Polha sima tobou, ni kageimōu gosolo iya? Ni gosolo ili kaha ame hagi hiyedo degeli. Ame Hiye O Yesukōu damaleyodei kaha

* 21:8 21:8 Na Dabai 6:5-6 kokou dugu.

degemōu, sa Jerusalemkōu ile folouba, oe a didio degeibane, wouba tolone tabōu mei.

¹⁴ E kege tobōu mōu be, eige haba ta ta tobolōu ili mei. Yobe, ege ei tabe ta dulo sagai mei kaha. Eige Hiye Ohā tagai sagai ke yoŋu emokōu tama degeleyodele i.

**Sa Judiakōu ge, o kedia Pol e
didio degemamōu, ta sa i**
(Tq Hiye 21:15-26:32)

Polha sa Jerusalemkōu ile felei

¹⁵ Sawisiei ilo kele mei degeimōu, ei bi kefe-mamōu, sa Jerusalemkōu kuhe yai.

¹⁶ Sa Sisaria tie o ilo, Yesuha dabai degedi kedia eibōu de yai. Fologamōu be, o kedia ei wōu ma, o Nasonha mosokōu yamōu, ei kele deleigui. O keme to tibi sa Saiprus tie o, Yesuha dabaibe afudo degemōu haguei.

¹⁷ Ei sa Jerusalemkōu fologomōu be, damaleyodele i o kedia eimokōu bolofeyode tobōu ma, hohobolōu i.

¹⁸ Sabiyomōu, Polbōu ei Jems dugulamōu ya fologai. Damaleyodei o sasai wolōu daladi o kediane haguasie kefele i.

¹⁹ Kefegumōu, Polha gusugu bolofeyode tobōu ma, dabai yoŋu degedi kaha ta olōu fei ke susulo tobou. Godiha degeiye, e dabai degeimōu, sa ta o sasai kediane fi bohōlōu mōu, Yesukōu damaleyodele i ke susulo tobou.

*Damaleyodei o sasai wolou daladi hiye o kedia
Pol tobou mou Godiha mosokou i*

²⁰ Damaleyodei o sasai wolou daladi hiye o kedia Polha tobou ke dulomou, Godiha hu hebele fogulo i. Kegemou, dia Polkou kou gue tobolou i, mogo, sa Jerusalem kuokou Juda o sudo Yesukou damaleyodei keme na de dugulu? Damaleyodemamou, Mosesha kuolou ta kene dulo, defeido sesele ili.

²¹ Sesele iligi, gulokou ta uwo ta, Juda o, asou saya dalaguadi kediamokou nage Mosesha kuolou ta keme sesedamabeede tobou diyodele i ke dulo i. Kolo diafigidi midihobou, haba ei kou guai o kedia midihou olou fei kebou debe nage sesedamabeede tobou diyodele i ke dulomou gofou hiyedo degele i.

²² Dia na hagueiyode tobou ba dulo ile. Kegei kaha degemou, di kagele?

²³ Na ei tobou ladi kou du. Ei kou lebe o bolou bolou kege kedia Godiha dihile kokou ta degeleyodema makama dalagua.

²⁴ Na o bolou bolou kedia wou ma ileba, Godiha dihile kokou sibigi igile mugudi midihou, di kou guai o kedia degedi ke degemaba, nou ne seleye wai sipsip ta mamalaba, Godikou sile neleba, ni widio towe wama.* Ni kege degeiba, o sasai kedia duguo tawalebe, ta uwo keme

* **21:24 21:24** *Widio towe wadi* kaha sibigebe, na Dabai 18:18 kaha tawale ta kokou dugu.

damaledo mei, gulokoudade tawale ile. Nane Mosesha kuolou ta kou sesedi odade tawale ile.

²⁵ Kenou si sa ta o sasai, Yesukou damaleyodele i kediamokou be, di kou doususuma kou gue nalai, nime ogou gai godikou gali si keme nadama, kafei nadama, gali oe gabagidu tigamamou wei kene nadama, haba sasai hiyoubou, o hiyoubou dene siadamabeedema nalaiyode tobolou i.

²⁶ Polha die ta ke dulomou tiei sabiyomou ile, o bolou bolou kedia sosogou ilemou, Godiha dihile kokou sibigi igile mugudi midihou ke milolou i. Milolou imamou, Pol e ile, Godiha mosokou folomou, mogou du daladi o takou kou gue tobou, ei Godiha dihile kokou sibigibe mei degemaba,* ise, ei tanou tanou gali kuhe sima, Godikou nemou ileyode tobou.

Juda o kedia Pol Godiha mosoduge tolou ma i

²⁷ Sawisiei dioyosi kege mei degela degeimou, Juda o, sa Esia duo kile tie kedia haguasie, Pol e Godiha moso kekaimidu tafalamou dugulo i. Kodu tafalamou duguomou, dia o sasai fufugue-mamou, dio[ufe]i Pol tolou maj.

²⁸ Dia hiligedo kou gue tobolou i, Israel o diama, ni ei dogou guma. O ko[umah]age sa sa olou fei sulugi, ta gehe hehegiemou be,

* **21:26 21:26** Sawisiei dioyosi kege mei degeimou be, diame Godiha dihile kokou sibigi ta dala meiyode tawale i. Na Dabai 21:27 dugu.

Juda o sasai di huyafei degedi. Haba e Mose-sha kuolou tabou, Godiha moso kojubou dene huyafei degedi. Haba tabe, e Grik o ilo kedia wou ma haguamou, Godiha moso kekaimidu felegai. Kegei kaha, Godiha moso kome kasagai degei dala kuheyode tobolou i.

²⁹ Kege tobolou i kaha yobe kou gue, dia sa Efesus o Trofimusbē, Polbou de sa Jerusalem kodu kou sumou dugulo i kaha degemou, diage o keme Polha wolou, Godiha moso kekaimidu feleiyade tawalemou kuhe tobolou i.

³⁰ Kegemou, sa ke tie o sasai olou fei kedia kesigie gofou hiyedo degemou, foukua haguasie kefeguomou, Pol tolou ma gisigama muguomou, o ilo kedia Godiha moso kekai a olou fei totonou tefega i.

Sa Rom ami o kedia Pol tolou ma i

³¹ Sa ke tie o kedia Pol walamou degele imou, ami kedia hiye oha sa Jerusalem o olou fei kediamē gofou dege biya iliyodeimou du.

³² E ke dulomou, e ami o kedia bou, ami dia daladi o kedia bou de totodo muguamou foukua yamou, o sasai kefema dalagua kele fologai. O sasai kedia ami o kedia haguasieimou duguomou, gue degemou, Pol wala ili ke fogou le i.

³³ Ami kedia hiye oha ile hafei degemou, Pol tolou mamou, ami o kediamokou, o kou tigi

neledo bolou kaha tigamabeede tobou mamou yodu, o kofume koyo? E kei degelou?

³⁴ O sasai sudo dalagua kedia hiligedo tamou, ta gehe gehe tobolou i. Uwo hiyedo degele i kaha ami kedia hiye oha ta kaha sibigebe ta tawali mei. Ami o kediakou be, ni o kou tolu ile, di mosokou wolou folomebeede tobou.

³⁵ Ami o kedia Pol tou yamou, die moso kaha boba yokou fologamou dugube, o sasai kedia biyei hiyedo degeimou duguomou, dia Pol hebema fologai.

³⁶ O sasai sudo kedia habage haguasiligi, hiligedo o keme wouba toloyode tobou mou haguasiei.

Polha Juda o kediakou yofu damaleyodei kaha sibige ke tobou

³⁷ Ami o kedia Pol wolou, die mosokou falamou degele imou, Polha ami kedia hiye okou Grik ta, a namokou ta ta de tobolou de yodu? Kege yodumou be, haba hiye o kaha simamou be, name Grik tabe kou tewe de yodu?

³⁸ Age name wa sa Isip o, gamani kediakou biyalamou, we awekiye biyadi o olou fei 4,000 kege wou ma, hebe mei mihinou sa kokou i obe nayade tawai.

³⁹ Kenou si, Polhage ame Juda oyodei. Ame sa Silisia duo kodu sa hiye Tarsus tie o. Ma sa keme hu hiyedo dala. A o sasai kediakou ta ta de tobolou?

40 Kegemōu, ami kediā hiye oḥa boloyode tobōu mōu, Polḥa bobagekōu tafalali, dobogoḥu ye taḍamabadomōu akogu. Die ta olōu fei mei degeimōu, e o sasai kediāmokōu Hibru tae tobou.

22

1 Mogo diāma, aye diāma, ni duma. Ame midihō kasagai ta milōu li meiyode tobou.

2 O sasai kediāge Polḥa dioḥu die ta Hibru tae tobōu mōu dulomōu, ta mei degema, amafeido duweguei.

Kegemōu, Polḥa haba kōu gue tobou,

3 ame Juda o. Ma adioḥa ḥa ame sa Silisia duo kodu sa hiye Tarsuskōu mala felei. Kenōu si ei sa ke tōu fogōu haguamōu, sa Jerusalem kuokōu dalali, a kuhe hiye degei. A dihifei delei kelegebe, Farisi hiye o Gamalielbe ma tisa dalali, amokōu di kōu guai o kediā kuolōu yo ke bologuado hehegiedi. Hehegieimōu, a kuolōu Mosesḥa dogogu ke olōu fei hiligedo tōu lamōu degei. A Godiḥa tagai sagai ke seselamōu dabai hiyedo degedi, ifi ni degeli sagai kenōu tefele degedi.

4 Midihō geḥe ke sesele ili o sasai kediāme age makolamōu degedi. Damaledo, age woloyodema, tigiye tigingimamōu, didiō mosokōu moḥuma idi.

5 A ke degegadibe, mogōu du daladi hiye obōu, kansole o kediābōu de kōu tewe kaḥa degemōu, diāge nimokōu tobolōu nōu. Haba

afune, o kedia kuguo nalagama amokou neimou, a di mogo Juda o, sa Damaskus tie kediamokou nelamou mala i. Kuguo kokou be, age Yesukou damaleyodei o sasai, sa ke tie kedia didio tou ma, sa Jerusalemkou wou ma haguaba, ta sama, hebe kasagai ke nelamou degei ke nalaga i.

*Polha e Kristen degei ke susu
(Dabai 9:3-19, 26:12-18)*

⁶ Polha haba tobou, a titiamou iligi, sawisie i ta agali duodo kelege, sa Damaskus hafei degeimou, hoho hiyedo ta agudiletou ge toto migilemou, a silemai.

⁷ Silemoumou, a mihikou fiamou tilali, ta uwo ta kou gue tobou mou du, Sol, Sol, na kageimou a makouya?

⁸ A yodu, Hiye O, name koyo? Kege yodumou, Hiye Oha, ame sa Nasaret o Yesu, na anou makodiyode tobou.

⁹ O abou yolu kedige hohobe kou dugulo i, kenou si ta uwo amokou tobou keme ta dulo ili mei.

¹⁰ Kegemou a haba yodu, Hiye O, ame kagele? Hiye Oha amokou kou gue tobou, na haguaba, sa Damaskuskou folouba, o taha namokou haguaba, dabai olou fei a namokou makai ke tobolou yode tobou mou du.

¹¹ Hoho hiyedo kaha ma diho du degeimou, o abou yolu kedia a dobogo[u] tolou, sa Damaskuskou fologai.

12 Kegemōu, o ta e hu Ananaiasha a dugu haguei. Eme egei dudi o, Mosesha kuolou ta sesedi. Juda o sa Damaskus tie o olou fei kediage eme o bolodoyodele idi.

13 E hagua felemou, amokou hafei dege tafalali tobou, mogo Sol, ne dihoye duguyedeimou, kelegenou do ma diho bolodegeimou, a e dugu.

14 E haba tobou, di kou guai o kedia die Godihage name yo'u tagali sagai ke tawayadomou makai. Kegemou, na Midiho Doudo kenou Degedi O ke duguoba, yo'u tobou ba dulo.

15 Nage na kou dugubou, na kou dubou, haba na habage dugulobou dulobou keme olou fei o sasai kediamokou hehegiemou siayedei.

16 Na kageimou kegenou duwo? Na hagua, fafeleya tofou yedei. Na Hiye Oha hu so'uba, ege ne midiho kasagai ke bigima mei degeleyode tobou.

Godiha Pol e sa ta o kediamokou egei tobou mou siayede tobou

17 Polha haba tobou, a sa Jerusalemkou bohoulou ma hagua felemou, a Godiha mosokou ile folomou, diho baga tobolou duwoli, diho bohoulou mamou,

18 Hiye O dugu. Hiye Oha amokou kou gue tobou, na totodo haguaba, sa Jerusalem tou fogou fogou iyedei. Nage ma ta keme sa kuokou

hehegieibabe, o sasai kediage ta dulo ile mei, dia dafa ileyode tobou mou duyodei.

¹⁹ A tobou, Hiye O, o kediage a egei moso tanou tanou ya damaleyodele i o sasai didio degegamaou, tigi dofou ye womou siadi keme diage defeido kou tewe.

²⁰ Dia ne ta mala siadi o Stiven wala i kelegebe, ame hafei dege tafalamou, ma dihile keke degeibe bolofeido dugu. A dia Stiven wala ili ke maselemou, die yukuei mai ke dia tefelei.

²¹ Kenou si Hiye Oha amokou be na iyedei. Name a tobou ba, o gehe sa sa ahudo dalagua kediamokou fogou ileyode tobou.

Polha ami o kediamokou eme sa hiye Rom oyode tobou

²² Juda o kedia Pol eme sa ta o sasai kediamokou fogou ileyode tobou mou dulomou, dafa i. Dafamou, hiligedo o keme wouba toloyodele i. O kegei keme eibou de dalale sagai mei.

²³ Gofou degemou hiligedo kege tobolou mou, yukuei digimamou, mihibou de hebesele i.

²⁴ Ami kedia hiye oha gofou ta uwo hiyedo ke dulomou, e ami o ilo kediamokou, Pol tolou ya, di mosokou fologaba, tigi dofou ye woulugi, e midihog kasagai kage degei ke yodugamabeede tobou. E o sasai kedia Polkou gofou degemou, hiligedo tobolou ili kaha sibige ke tawalamou.

²⁵ Ami o kedia Pol wolou fologamou, e dobogouubou e abogouubou tigiye tigamamou,

dofou ye walamou degele imou, Polha ami o kedia dia daladi o ta hafei dege tafalamou duguomou, o kokou tobou, nige ame ta sali mei keme kageimou dofou ye walamou degele iya? Ame sa Rom o. Niou ni kuolou mai kokou gebe Rom o dofou ye wolobe de bolo, haba kasagai?

²⁶ Kegemou, ami o kedia dia daladi o kaha ke dulomou ilemou, e hiye okou tobou, na o kome kagele? Eme sa Rom oyode tobou.

²⁷ Ami kedia hiye oha ta ke dulomou, Polkou ile folomou kou gue yodu, name sa Rom oyodeibe damale? Polha damaleyode tobou.

²⁸ Kegemou, hiye o kaha tobou, ma sele hiye-doye kou tiga mamou kaha degemou, ame sa Rom o degeiyode tobou. Haba Pol e tobou, ame ma adiou ha kele mala felei kaha degemou, ame sa Rom o degeiyode tobou.

²⁹ Ami o kedia ta ke dulo kesigiemou, Polkou yodugama tobeye toto fogou yai. Ami kedia hiye oha Polbe sa Rom oyode tawalemou, ene gue degei, e Pol kou tigamabeede tobou kaha degemou.

Polha Juda kansole o kediakokou ta tobou

³⁰ Ami kedia hiye oha Juda o kedia Polkou ta biya ili kaha sibige ke tawalamou, sabiy-oumou, e Pol tiga i tigi ke kusia filei. Kusia filamou, e mogou du dalaguadi hiye obou, kansole obou olou fei kedia haguasiemabeede tobou

mōu, haguasie kefeguo dalaguamōu, e Pol wolōu migilemōu, die dihi̇le kokōu tefegi.

23

¹ Kegemōu, Polhā kansole kediamokōu maselemōu tobou, mogo diama, ame Godihā diho tageyanōu sulugi, ifine kegenōu sulu kuhe. Ma duledube bolonōu dalayode tobou.

² Mogōu du daladi hiye o Ananaiashā ke dulomōu, Polkōu hafei dege tafalagua kediamokōu tobou, ni̇ge e mogoudu famabeedei.

³ Kege tobou mōu, Polhā hiye o kokōu tobou, Godihage noŋu nanōu wolo. Name tōu bōu midihobou kōu boloye, kenōu si ne duledube kasagai ta mogogou dala. Na Mosesha kuolōu ta kokōu tofogou mōu, a ta sai filamōu kōu hagua duwoye, kenōu si na o kediamokōu ma mogoudu famabeede tobolou kahage kuolōu ta keme na gobolou kuheyode tobou.

⁴ Kegemōu, o hafei dege tafalagua kedia ta ke dulomōu, Polkōu, Godihā mogōu du daladi hiye o kokōu be na ta bōu basia kege tobou dayede tobolou i.

⁵ Polhā sima tobou, mogo diama, age o koŋume mogōu du daladi hiye odade tawali mei. A kōu tewe debabe, kege ta tobou li mei. Yobe, Godihā kuguokōu be kōu gue nalai dala,

Ni wolōu daladi hiye o kokōu be ta bōu basia ta tobou damabeedei. *Kisim Bek 22:28*

6 Kegemōu, Polhā tafalali dugube, kansole o ilo kelebe Sadyusi o, ha ilo kelebe Farisi o dalaguamōu, e kansole o kediamokōu neledo dege tobou, mogo diama, ame Farisi o taha dihi. Ane Farisi o. A o sasai tofigile i kediamē haba haguā, gehe degele iledade tawadi kaha degeiyenōu, a kōu le tafalaba, ni a ta saladu kuhe.

7 Kegemōu, Farisi obōu, Sadyusi obōu kedia Polhā ta ke tobōu mōu dulomōu, tae biya iligi, duoya filemōu, ilo kefegumōu ilo kefegumōu dei.

8 Yobe, Sadyusi o kediage o tofigiei kediamē ta haguā ile meiyodele idi. Haba tabe, esol obōu duo kasagai bōu kene ta dalagua meiyodele idi. Kenōu si Farisi o kedia olōu fei kokōu damaleyodele idi.

9 Kegemōu, o olōu fei kedia hiligedo ta i. Mosesha kuolōu yo dulo i o ilo kelebe Farisi o. O kedia tafalaguali, ta hiligedo kōu gue tobolōu i, eige o koꞑumahage midihō kasagai ta milōu li mei dugulu. Ta e tobōu dibe damaledo sa degei. Esol o tae sagai, ha duo bolofei tae sagai kaha emokōu kōu migile tobou sa degeiyode tobolōu i.

10 Tae hiyedo biya imōu, ami kedia hiye oha gue degei, Juda o kedia Pol wala iba teiye domōu, e ami o kediamokōu, ni Pol o kedia dobogoꞑu tagetōu dala ke ka muguoba, wolōu ile, mosokōu folomabeede tobou.

11 Mosokōu foloumōu, huliame, Hiye O Yesuha hagua, Pol hafei dege tafalali, kōu gue tobou, na

gue degeda. Sa Jerusalem kuokou ge na a degei kaha ta ke hehegedi sagaibe, haba sa Romkou ne kenou tefele hehegie tobou yede tobou.

Juda o kedia Pol wouba toloyodema doususulo i

¹² Sabiyomou, Juda o kedia mogogou kefema, Pol wouba toloyodema, neledo dege kou gue maka dege tobolou i, di nalebou hueibou ta nale meido dalali, o Polbe wouba toloyodele i.

¹³ O ke degeleyodema mogogou doususulo i kediamе olou fei 40 gabama folo kege.

¹⁴ Doususulo imamou ya, mogou du dalaguadi hiye obou, odo odobou kediamokou fologamou, ei nale ta nale mei dalali, Polbe wouba tolo ileyodema doususulo iyode tobolou i.

¹⁵ Kegei kaha degemou, nibou kansole obou, ni olou fei ami kedia hiye o tobou ba, e Pol wolou, nimokou haguayede tobou ma. Nige emokou ou ga kou gue tobou ma, ei Pol ta sai kaha sibige ke tugulo tobou ma tawalamou yode tobou ma. Kegeiba, e Pol wolou haguba, ei alikou ama duwoguali, Pol tolou ma wouba tolo ileyode tobolou i.

¹⁶ Kenou si Polha e bobou sieha o kedia ama duwogualeyode tobolou ili ke dulomou, e ile, ami o kedia mosokou folomou, ta e du ke Polkou tobou.

¹⁷ Polha ta ke dulomou, ami o kedia dia daladi o ta hagnosisomou hagumou tobou, na o gisiai

kou wolou, ami kedia hiye okou folouba, e ta ta tobolou yode tobou.

¹⁸ Ami o kaha e wolou ile, ami kedia hiye okou folomou tobou, didio o Polha a haguisa toboube, o gisiai kou wolou iyedeimou, a kuhe wolou hagulu. E namokou ta ta tobou lamou yode tobou.

¹⁹ Kegemou, ami kedia hiye oha o gisiai ke do bogou tolu tafei ilemou kou gue yodu, na amokou kei ta tobou lamou?

²⁰ O gisiai kaha tobou, Juda o kedia e na idiba ma babou wolou, kansole o kedia mosokou muba, dia ta sai kaha sibige kenou tawalamou yode tobolou ile. Kenou si ta keme gulokou.

²¹ Na die ta ke dulo seseda. Die o olou feibe 40 dohou gou folo kege alikou ama duwogualey-odele i. Dia nalebou hueibou nale mei dalali, ma babou wouba tolo ileyodema maka degei. Na boloyode tobou ba, ma babou aba wolou haguba dugulamou ama duwoguyode tobou.

²² Ami kedia hiye oha ta ke dulomou, e o gisiai kokou tobou, na i. Na ta amokou tobolou koume, o takou hobou kege tobou dayede tobou.

Ami o kedia Pol gamani hiye o Feliskou wolou yai

²³ Kegemou, ami kedia hiye oha e ami o dia daladi o bolou ta haguismou, haguasieimou,

diliemokou kou gue tobou, nele ami o kediamokou yale ama dalamabeede tobou ma. Ami o olou fei 200 kegebou, haba ami o, wai hos tagetou duwodi olou fei 70 kegebou, haba ami o mala tou di olou fei 200 kegebou olou fei kedia tobou ba, ifi huliame 9 klok kelege sa Sisariakou imabeedei.

²⁴ Pol ene wai hos tagetou bigeba, gamani hiye o Feliskou kuhe defeido wolou ima. Haba wai hos ilo kelene mo umaba, mou yo uwa wou ma imabeedei.

²⁵ Ami kedia hiye oha diliemokou kege tobou ma, kuguo ta kou gue nalai,

²⁶ Ame Klodius Lisias, a kuguo kou gamani hiye o Feliks namokou nalama neli. Agali bolofeyode tobolou kuhe.

²⁷ Juda o kedia o kou tolou mou walamou degele iye, kenou si a ma ami o kediabou de yamou, ka muguomou wolou haguasiei. Yobe, eme sa Rom oyode tobou mou du kaha degemou.

²⁸ Age o kedia e ta sai kaha sibige ke tawalamou, a e wolou ile, Juda kansole o kediamokou folomou, die dihile kokou tefegi.

²⁹ O kedia tobolou ibe, a o kou umaha dio die kuolou mai kenou gobou giyode tobolou imou du. Dia ta sa iye, kenou si age file dugube, eme wouba tolo ile sagai midihobou, didiq degele sagai midihobou de milou gaibe ta duguli mei.

³⁰ Ifi a o taha tobou mou dube, o ilo kedia

ē wouba tolo ileyodeimōu du kaha degemōu, a ma ami o kediamokōu, e wolōu, namokōu totodo yamabeede tobou. E ta sale o kediane, a namokōu imabeede tobou. Kegeba, nage ta sa ile kaha sibige ke duloba tawayadomōu.

³¹ Kegemōu, ami kedia hiye oha kuguo ke nalama, o takōu neimōu, e ami o kedia e ta ke dulo seselemōu, huliame kelege, Pol wolōu ya, sa Antipatriskōu fologai.

³² Tiasigei sabiyomōu, ami o, hos tagetōu duwoguadi kedia Pol wolōu, sa Sisariakōu youmōu, haba ami o ilo kedia boholōu ma, sa Jerusalemkōu yamōu, die mosokōu fologai.

³³ Wai hos tagetōu duwoguadi kedia yamōu, sa Sisariakōu fologai. Fologamōu, kuguo nalai ke gamani hiye o kokōu nelemōu, haba Polne e dobogoꝑu tagetōu dogogulo i.

³⁴ Gamani hiye o kaha kuguo nalai ke husoꝑumamōu, Polkōu yodu, name sa kilija tie o? Polhage ame sa Silisia tie oyode tobou.

³⁵ Gamani hiye o kaha tobou, o na ta sa i o kedia haguasieiba, a ne ta kuhe duloyode tobou. Kegemōu, e ami o kediamokōu, ni o koꝑume gamani o Herotha mosokōu wolōu ya, didio degemabeede tobou.

24

Juda hiye o kedia Pol ta sa i

¹ Sawisiei houyosi kege mei degeimōu, mogōu du daladi hiye o Ananiasbōu, odo odo ilo

kediabou de sa Sisariakou muguai. O ta, sa Rom o kedia kuolou yo du o, e hube Tertulus, ene diabou de mu. Dia gamani hiye o kaha dihile kokou ge Pol ta salamou muguai.

² Muguoumou, gamani hiye o kaha Pol haguismou hagua feleimou, Tertulusha Pol ta salamou, yomogou kou gue tobou, hiye o Feliks, na ei dogou gumou, ei bologuado deleibe, biyei ta duguli mei. Ne fimai bolodo kaha degemou, midihou ei afu milou gadi keme nage doussugai.

³ Hiye o Feliks, na ei olou fei dogou gudi ke duguomou, ei namokou bolofeidoyode tobolou ili kuhe.

⁴ Kegeligi, a ta sasado dege tobouye. Na eimokou solou do degeba, ei ta tou degeifei kou du.

⁵ Ei dugudibe, o koumahage omokou hagi nemou sulugi, Juda o, sa sa olou fei kile tie kediamokou biyamabeedema fufugue tobou mou sumou dugudi. O sasai ilo kelebe ei tou fogou mou, ebou de geleguomou, midihou gehe ta sesele yadi. Diame obege Nasaret o sasaiyodele idi. Eme die widio hiye o.

⁶⁻⁷ E Godiha mosodune midihou kasagai dege lamou kou degeiye, kenou si ei e tolou mamou didiq degei.

⁸ Kegei kaha degemou, nage emokou yoduba, yoku e mogouya tobolou ke duloba ise, ei e ta sa i kaha sibige ke olou fei kuhe tawaleyode tobou.

⁹ Tertulusha ta ke tobou mou, Juda o kediane

tā keme damaleḏo-yodemōu dogōu guo tobolōu i.

Polḥa o Feliskōu egei tobou

¹⁰ Kegemōu, gamani hiye o kaḥa Polkōu ise tā tobōu yadomōu dobogoḥiye hegimōu, Polḥa kōu gue tobou, aḡe naḡe sa koḥu tie o sasai kedia tā sai fidi o degemōu hagueibe sadebe sūdo mei degei keme kōu tewe. Kegei kaḥa degemōu, a Juda o kedia tā sima tobolōu be ta gue degeiyo mei, hohodo degeli.

¹¹ Sawisieḡ 12 kege you mei degele dalamōu kelege, a sa Jerusalemkōu ilemōu, Godiḥa mosokōu diḡo baḡa tobōu lamōu felei. Na o koḥudiamokōu yodubabe, a koḥu tobolōu koḥume naḡe defeḡido tawale.

¹² Juda o kediaḡe a Godiḥa mosoduge taḡe ta biyoumōu dugulo ili mei. Haba egei moso tanōu tanōu yabōu, sa hiye kodubōu debe a ta fufuguemōu sumōu dugulo ili mei.

¹³ Ifi o koḥudia a tā sa ili koḥume damale mei kaḥa, tā sai koḥumaha sibigeḡe naḡmokōu be doḡodo ta hegile meiyode tobou.

¹⁴ A midihḡo geḡe, obege ebele midihḡo kasagaiyodele idi keḡ sesele ili keme a kusigile tobolōu kuḡe. Kenōu si ei kōu guai o kedia Godine a ta tōu fogōu li mei, a e dabai kegenōu degedi. Haba Mosesḥa kuolōu taḡbōu, habage-degele-duguo-tobōu di-o kedia kuguokōu nalagai taḡbōu olōu feḡi kokōu ne a damaleḡyodei dala.

15 A Godiha o sasai, douodobou, doudo meibou olou fei tofigiei ke haguagiba gehe degele ile ke dia dala. Nebe kenou tefei, Juda o kou le dalagua kediane Godiha ke degele kenou dia dalagua.

16 Kegei kaha degemou, a ma duledube bolonou degelamou degeli, Godibou o sasai olou fei kediabou die diho tageya amokou kasagai ta deleiyede domou.

17 A sa sa olou fei sulugi, sadebe ilo kele mei degeimou, boholou ma ile, ma obiyeikou felei. A sele, sa ta o ilo kedia kefei ke mala ilemou, bi mei o sasai kediamokou filamou degei. Haba tabe, a Godiha mosodu gali silamou degei.

18 A Godiha moso kekaimidu feleibe, a mou feli mei. A ei kou guai o kedia sibigi igile mugudi midihou ke milou mamou, Godiha dihile kokou o bolodo degemamou kuhe foloumou dugulo i. A tafalamou be, o sasai sudo ta kefeguomou, amokou ta gofo[u] dege biya ili mei.

19 Kenou si, a kele tafalamou, Juda o, sa Esia tie ilo kedia fologamou, a tolou ma i. O kedia a ta salababe, dio[unou] kou le hagua felegaba, hiye o Feliks ne dihile kou le ta samabeedei.

20 Haguasie ho fogou babe, Juda hiye o, kou haguasie dalagua kediametobou mabeedei. Die kansole dihile kokou ge dia a kou ta sai file imamou, midihou kasagai a kage degei ke dugu kemehaba namokou tobou mabeedei.

21 Kenou si a die dihile kele tafalali, hiligedo

kōu gue tobou, o sasai tofigile i kediame haba haguama gehe degele ile kokou a damaleyodeiyode tobou. A tawalibe, a kokou damaleyodei kaha ta ke tobou kahanou, a kuhe ta sa iliyode tobou.

²² Kegemou, Polha ta tobou ma mei degeimou, gamani o Feliks, e midihō gehe ke kou tawalemou, sabiyei ta kelege kuhe ta sama mei degeleyodei. Ami kedia hiye o Lisias migiba, a kuhe ta doususuloyode tobou.

²³ E ami o kedia dia daladi o kokou Pol didio degeyede tobouye, kenou si didio hiyedo degedayedei. Polha e mogo dia emokou nale dogou gulo ke hobou akogudayede tobou.

Feliksha Polbe didio mugumou dalali, sadebe olou fei bolou kege mei degei

²⁴ Sawisiei ilo kele mei degeimou, Feliksbou, e sasai Drusila, Juda sasai kebou dilie haguasie felegamou, Pol hagnosisomou haguei. E Polha Yesu Kelesukou damaleyodei kaha ta ke tobou ba dulamou.

²⁵ Polha midihō doudo degedi kebou, haba tou e tagadi midihō kasagai ke akogudi kebou, Godiha habage di ta sale kebou de tobou mou dulomou, e gue hiyedo degemou, Polkou na iyedei. Habage a dabai ta mei deba hobou, na haba kuhe haguayede tobolou.

²⁶ E ta fimabe, Polha emokou sele ta neiba, e didio degei ke telemouba fogou ileyode

tawai. Kege tawalemōu, ę sawisiei sũdo Pol haguismōu hagumōu, dilie ę kolo idi.

²⁷ Kegemōu, sadebe bolou mei degeimōu, gamani o ta, Porsius Festusha Feliks ę timōu moũ. Feliksha Juda o kedia hohobōu mabadamōu, ę Pol telemali mei, didio mosodu yoũu kegenōu delei.

25

Polha sa Rom hiye o Sisarhage ę ę sai fiyede tobou

¹ O Festus ęme sa Judia o kedia gamani hiye o degei. ę sawisiei kamadia kege kele dala dema, sa Sisaria tou fogou, sa Jerusalemkou ile felei.

² Foloumōu, mogou du dalaguadi hiye obou, Juda hiye obou olou fei kedia emokou haguasiemōu, Pol ę sale ę neledo dege kou gue tobolou i,

³ nage ei dogou guo, o ta tobou ba ile, Pol sa Jerusalemkou bohoulou ma wolou haguale ke tobou yede tobolou i. ę ke tobolou i kaha yobe, Juda o kedia alikou ama duwoguali, Pol haguba, wouba tolo ile ke fimamou kuhe tobolou i.

⁴ Festusha die ę ke dulomou sima tobou, Polbe sa Sisariakou didio degei dala. Huyadefei dala dema, mayounou sa kokou ile.

⁵ Kelege, ni hiye o ilo kediane abou de sa Sisariakou muguaba dugu, ę midihog kasagai ta kou milou debasi, dia ę ę sale boloyode tobou.

⁶ Festusha kege tobou mamou, e o kediabou de sawisiei olou fei 8 sagai, haba 10 sagai kege dala dema, sa Sisariakou mulo felei. Folomou, tiei sabiyomou, e ta sai fidi mosodu folo duwoli, Pol wolou haguamabeede tobou.

⁷ Pol e hagua feleimou, Juda o, sa Jerusalemkou ge migigai kedia e silema tafalaguali, e degeli mei ta tobolou mou, hiyedo ta sa i. Kenou si ta sai kaha sibigebe Festuskou be doudo ta hegili mei.

⁸ Dia ta sa ima mei degeimou, Polha die ta simamou kou gue tobou, age Juda o ei kuolou ta kebou, sa Rom hiye o Sisarha ta kebou debe, a ta gobou li mei. Haba Godiha moso kene ta huyafei degeli mei.

⁹ Kenou si Festusha Polha ta ke tobolou ke dulomou, e Juda o kediabou de mogo degelamou, e Polkou kou gue yodu, da sa Jerusalemkou ileba, a na kelege ta sai filebe de tagali?

¹⁰ Polha sima tobou, moso a ifi tafala kouume hiye o Sisarha ta sai fidi moso. Moso kuokou genou Sisarha dabai degedi o taha a ta sai fiyedei. A Juda o kedia mokou midihou kasagai ta degeli mei keme na kou tewe.

¹¹ Age midihou kasagai, a wouba tolo sagai ta milou debasi, a tolo ile keme tabou mei. Kenou si Juda o kouudia a ta sa ili keme damaledo mei kaha degemou, o tae ta ame o koudiamokou sesegulo sagai mei. A tagalibe, sa Rom hiye o Sisarhanou a ta sai file sagaiyode tobou.

¹² Festusha ta ke dulomou, e kansole o ke-

diabou de tugulo tobolou imamou, e Polkou kou gue tobou, na Sisarhanou na ta sai fileyode tobolou kaha degemou, o tae na Sisarkou wolou ileyode tobou.

Festusha hiye o Agripakou Polbe kagele de yodu

¹³ Sawisieie ilo kele mei degeimou, hiye o Agripabou e bobasi Bernaisibou dilie sa Sisariakou hagua felegamou, Festuskou agali bolofeyodemamou ebou de deleigui.

¹⁴ Dilie sawisieie ilo kele kile dalaguamou, Festusha Pol didio degei kaha ta ke hiye okou kou gue tobou, o ta, Feliksha didio degei dalali, ifine yo[u] kegenou dala.

¹⁵ A sa Jerusalemkou imou, Juda o kedia die mogou du dalaguadi hiye obou, die odo odobou olou fei kedia didio o ke ta sa imamou, amokou be, na ta sai ke fimaba, hebe kasagai o kokou neyede tobolou i.

¹⁶ Kenou si a die ta simamou kou gue tobou, sa Rom o eige hebe kasagabe mou yo[u]wa nediyomei. Ei o ta ta sai fimamou be, emokou yodugama, e tobolou keme ei defeido dulo idiyode tobou.

¹⁷ Kegemou, a sa Sisariakou boholou ma hagueibe, Juda o kediae abou de haguasiei. Felegamou, a mou yo[u]wa duweli mei, tiei sabiyomou, a ta sai fidi mosokou ile duwoli, didio o Pol amokou haguayede tobou.

18 Hagumōu, Juda o kedia hagua imōu, a tawaibe, midihō kasagai, Polha milou ta tobou lamōu degele ileyade tawai. Kenōu si kegei ta tobolōu ili mei.

19 Dia dioŋu die egei dudi midihō kenōu tobolōu mōu, emokōu tae biya i. Haba o ta tolo i kaha e hube Yesu, o keme Polhage hagua gehe degeiyode tobou di kaha degemōu, dia emokōu tae biyamōu kuhe tobolōu i.

20 A ta kaha sibige ke tawalamōu degeiye, kenōu si ta tawali mei. Kegemōu, a Polkōu yodu, na sa Jerusalemkōu iba, sa ke tie hiye o kedia na ta sai filebe de tagali?

21 Kenōu si Polhage eme didio degei kege duwoba, hiye o Sisarhanōu ta sai fiyede tobou. Kegemōu, age eme didio mosokōu kege duwoba, a ami o tae Sisarkōu kuhe wolou iyede tobolou yode tobou.

22 Hiye o Agripaha ta ke dulomōu tobou, a mayoŋunōu o kaha ta ke dulo sagai degeli. Kege tobou mōu, Festusha, name idiba duyede tobou.

23 Tiei sabiyomōu, hiye o Agripabōu, e bobasi Bernaisibōu dilie bologuado momomamōu, kefegudi mosokōu yai. Yamōu, ami kedia hiye obou, sa kaha hiye obou olou fei kefegudi mosodu fologa duweguei. Duwoguali, Festusha o ta tobou mōu, Pol wolou haguei.

24 Wolou hagumōu, Festusha kōu gue tobou, hiye o Agripabōu, o eibōu de kōu le dalagua

obōu, nī olōu fei o koŋu duguma. Juda o olōu fei, sa Jerusalembōu, sa koŋu tie obōu kedia amokou o koŋu woyedema, eige eme sosou dalalebe dafayodele idi.

²⁵ Anōu si e wouba tolo ile sagai midihobe ege ta milou duguli mei. Ege di hiye o Sisarhanou e ta sai fiyede tobou kaha degemou, age eme Sisarkou ile keme kou doususu dala.

²⁶ Kenou si a ta sai kaha sibigebe di hiye o Sisarkou kage nalama nele, keme a defeido ta tawaiyo mei. Hiye o Agripa, kegei kaha degemou, a o koŋume nabou, o ilobou nimokou wolou haguei. Di e ta tobou ladi kaha sibige defeido dulo tawaleba, a kuguokou kuhe nalalamou.

²⁷ A didio o ta tobou ba mou yoŋuwa ibabe, midihō keme doŋdo mei. E ta sai kaha sibige ke tawaleba ta ke tolou ibasi bolō.

26

Polha hiye o Agripakou egei tobou

¹ Kegemou, hiye o Agripaha Polkou na noŋu ne ta ke tobou yedeimou, Polha dobogoŋu foguomou, kou gue tobou,

² hiye o Agripa, age Juda o kedia a ta sai ke bohoulou tobou ba, na filebe a hohō degeli.

³ Damaledo, a hohō degelibe, nage midihō, Juda o ei milou ga idibou, ei tae biya idibou olou fei keme na kou tewe kaha a hohō degeli. Kegei

kaha degemou, na duwoli, ma ta kofu defeido du.

⁴ Juda o olou fei kediate a tofou mou haguei keme kou tewe. Damaledo, a dihifei kelegebe, ma obiyeibou de dala demamou, haba ile, sa Jerusalemkou delei keme dia kou tewe.

⁵ Ame gisiaifei kelege, Farisi o degeibe kegenou dalali, ifine kegenou dala kuhe. Ame Juda o ilo kediate egei dudiyo mei, Farisi o kediate egeinou dulomou, die kuolou ta olou feibe a defeido sesele haguei keme diage kou tawale hobogou kaha degemou, diofu tobolou be bolou.

⁶ Juda o kediate a ta sai ke ifi na file kaha yobe, a Godiha ei kou guai o kediamokou tobou sagai ke degeiba dugulamou dia dala kuhe.

⁷ Juda o eibe huti olou fei 12 kege, ei Godikou damaleyodema, agalibou huliamebou e dabai degeligi, yofu tobou ke damaledo degeiba dugulamou dia dalagua. Hiye o Agripa, na du. Ane kenou dia dala kaha degeimou, Juda o kediate a kuhe ta sa ili.

⁸ Kageimou, ni o ilo kediate Godiha o tofigiei ke haguagiba gehe degele kokou damaleyodele iyo mei?

⁹ Afudo, ane sa Nasaret o Yesuha hube huyafei degeleyode tawai.

¹⁰ Kegemou, a sa Jerusalemkou gene midihou kenou degedi. Mogou du dalaguadi hiye o kediate tobou mou, age Hiye O Yesuha o sasai sudo didio masadi. Haba o ilo kelege damaleyodei o sasai

womabeede tobolou imou be, ane bolofeyode tobou di.

¹¹ Haba tabe, a egei moso tanou tanou yane sulugibe, o sasai tou ma ilemou, ta sama hebe kasagai nedi. A Yesu huyafei degemabeede-mamou ne fufuguedi. Damaledo, a gofoou hiyedo degemou ile, sa sa ahudo o sasai kediane kamou sulugi duguomou makodi.

*Polha yoou Kristen degei ke susu
(Dabai 9:3-19, 22:6-16)*

¹² Polha haba kou gue tobou, kegega sulugi, mogou du dalaguadi hiye o kedia tobou mou, a die huya ke sa Damaskou i.

¹³ Hiye o Agripa, a agali duodo kelege, aba iligi dugube, hoho hiyedo ta agudiletou ge migimou dugu. Hoho keme hiyedo folodo, aso hohobe gabai. Hoho kahage abou, o abou yolu kebou olou fei silemai.

¹⁴ Silemoumou, ei olou feido mihikou fiyasigemou, a tilali, ta uwo ta amokou Hibu ta kou gue tobou mou du, Sol, Sol, na kageimou a makouya? Na hebe tou do kokou abogoouye woulu keme na nouusienou do nelj.

¹⁵ Kegemou, a yodu, Hiye O, name koyo? Kege yodumou, Hiye Oha, ame Yesu, na anou makodiyode tobou.

¹⁶ Kenou si na hagua tofou . A ifi namokou hagua, na ma dabai tolou ba degeyadomou maka degeli kuhe. Kegeiba, na ifi dugulu kebou, a

habage namokou hehegile kebou olou feido na o sasai kediamokou hehegie tobou mou sia.

¹⁷ Kegeiba, nou obiyeibou, sa ta o sasai bou olou fei kedia namokou midihog kasagai milou babe, a na dogou guba, na makolo ile mei. A na tobou ba, o sasai kediamokou ileba,

¹⁸ dihog bagai dalagua ke kusigiba, die fi bohoulou ba, huliga ke tou fogou ba, tamakou felegale. Damaledo, dia Tamaha nele ke tou fogou ba, Godikou haguasie felegouba, Godiha die midihog kasagai milou gadi ke gebe meiyodeiba, diame Godiha you makai o sasai, amokou damaleyodei kedibou de geleguo dalagualeyode tobou.

Polha hiye o Agripakou e dabai degega siei ke susu

¹⁹ Polha haba kou gue tobou, hiye o Agripa, a hebenitou ge tobou ke dulomou, a e ta ta gobou li meido.

²⁰ A egei ke sa Damaskus o sasai kediamokou hehegiemamou, haba sa Jerusalemkou ile, sa ke tie o sasai kediamokou hehegiei. Hehegiema fogou mou, sa Judia duo kileya ke hehegiemou siei. Sa ta o sasai kediamokou ne a egei tobou mou siei. A egei tobou mou sieibe, kou guenou hehegiedi, ni fi bohoulou ba, Godikou damaleyodema, midihog doudo, oe nime fi bohoulou o sasaidade tawale sagai kenou milou mabeede tobou di.

21 A egei kegei ke hehegiedi kaha degemou, Juda o kedia a Godiha moso kekaimiduge tolou ma walamou degele i.

22 Kenou si Godiha a dogou guo haguabe demou ifine kuhe. Kegei kaha degemou, a kou le tafalali, o hubou bou, o hubou meibou kediamokou ta damaledo kenou hehegiedi. A ta gehe ta tobou yo mei, Mosesbou, habage-degele-duguo-tobou di-obou kedia kou tobolou idi sagai kenou tefele tobolou kuhe.

23 Dia kou gue kou tobolou deleigui, Godiha makai o Kelesu eme do hiyedo duguoba, tolo ile, haba ebukou hagua gehe dege dalali, Godiha hohoya ke Israel obou, sa ta obou kediamokou egei tobolou.

Polha hiye o Agripa, name Yesukou damaleyodeyede tobou

24 Polha tolo ile, hagua gehe degele kaha ta ke tobou mou, Festusha hiligedo tobou, Pol, name fi totou degei. Name sokou lou hiyedo duwoli tewe kahanou degeiye, fi totou degeiyode tobou.

25 Polha tobou, hiye o Festus, ame fi totou degei mei. Age damaledo kou tawagamou tobolou.

26 Ta a kouu tobolou be, hiye o Agripahane kou tewe. Kegei kaha degemou, a ta gue degeiyo mei, a di hiye okou doudo kuhe tobolou. A tewe, olou fei ke degegai keme e kou tewe, ta mogogou degeli mei.

27 Hiye o Agripa, nage habage-degele-duguo-tobolou-idi-o kedia tobolou idi keme de damaleyodei? Age na kou damaleyodei dalayode tawali.

28 Polha kege tobou mou, hiye o Agripaha yodu, nage aso diho tou degeifei kou bou gebe, ne ta ko[umahanou degeiye, ame de Kristen degele sagai tawali?

29 Polha kou gue tobou, aso diho sasa debane, tou debane tabou mei. Age nabou, o sasai ma ta dulo ili olou feibou, nine a sagai degele imabadomou a Godikou diho baga tobolou. Kenou si ni didio degele ile keme, age ta tagaiyo meiyode tobou.

30 Kegemou, Polha kege tobou ma mei degeimou, hiye o Agripabou, sasai Bernaisibou, gamani hiye o Festusbou, haba o ilo kele, diabou de dalaguabou dia olou fei haguamamou,

31 moso ke tou fogou mou, dio[unou kou gue tobou mou yai, o ko[ume wouba tolo ile sagai midihobou, didio degele sagai midihobou debe ta milou diyo meiyode tobolou i.

32 Hiye o Agripaha Festuskou kou gue tobou, o kahage di hiye o Sisarhanou e ta sai fiyedili mei debabe, nage eme didio degei ke tou fogou ba fogou ilebe boloyode tobou.

Ami o kedia Pol sa Romkou tolou yai

(Ta Hiye 27-28)

27

Ami o kedia Pol mosole foudu sagiemou sa Romkou yai

¹ Gamani o kedia doususumamou, ei* mosol-eye sa Italikou imabeedema, Polbou didiq o ilo kelebou de ami o kedia dia daladi o kaha dobogou tagetou dogogulo i. O kaha e hube Julius. Eme hiye o Sisarha ami dabai degedi o.

² Ei sa Adramitium o kedia mosole sama yai. Mosole keme sa Esia duo kodu sa sa, to dawala kaha ko kokou dalagua keleya ke sialamou. O ta, e hube Aristarkus, e sabe Masedonia duo kodu sa hiye Tesalonaika, o kene eibou de i.

³ Yolugi sabiyomou, ei sa Saidonkou fologai. Fologamou, Juliusha midihq bolofejido ke Polkou hegiemou, na ile, ne mogo dia duguba, dia namokou nale neibabe boloyode tobou.

⁴ E ile, bohoulou ma hagumou, eiyou fei mosole foudu fologamou, sa Saidon ke tou fogou yolugi, wi kaha doudo ile sagai mei degeimou, ei to tibi sa Saiprusha figiya ke yai. Keleyabe wi kasagai keme ta hagueli mei.

⁵ Ei to dawala duoya ke dama, sa Silisiabou sa Pamfiliabou hafei dege dohou gou mou yolugi, sa Lisia duo kodu sa hiye Mairakou fologamou, mosole ke kele tou fogou.

⁶ Kelege, ami o kedia dia daladi o kaha sa Aleksandria o kedia mosole ta, sa Italikou ilamou

* 27:1 27:1-28:16 Kuguo kou nale o Lukhage e Polbou de sulu kelegebeeiyode nale.

degeimōu dugu. Duguomōu, ę ei mosole kodu sagimōu yai.

⁷ Ei amafei amafeinōu yai, wi kasagaiye akogudi kaha degemōu. Mosole foudu dabai degedi o kedia dabai hiyedo degele iligi, sa Nidus kuhe hafei degei. Kenōu si wi kaha haba akogumōu, ei ile sagai mei degeimōu, ei huyadefei bohōlou mōu, to tibi sa Krit a taya ke yai. Yolugi, to tibi kaha bitou Salmone buguli dalamōu duguomōu yolugi, to tibi kaha figiya ke yai. Kelebe wi kasagai keme ta haguyo mei.

⁸ Mosole foudu dabai degedi o kedia dabai hiyedo degele iligi, to tibi sa Kritha figiya ke yolugi, sa ta kaha hube Mosole Gabou Bolofeyodele idi kokou fologai. Sa keme sa hiyedo Lasea hafei dege dala.

⁹ Ei sawisie i sudo kele dalaguamōu, Juda o kedia nale nala idiyo mei sawisie hiye kene mei degei. Kelegebe, wi kasagai hiyedo haguadi kahanou, mosoleye ile sagai mei. Kegei kaha degemōu, Polha kou gue tobou,

¹⁰ o diama, ni duma. A tawalibe, di ifi ibabe, di ta bologua yale mei. Mosole makouba, bisai olou fei mei degele. Haba, diyou dine makoloyode tobou.

¹¹ Kenou si ami o kedia dia daladi o kahage Polha tabe ta duli mei. Mosole tolou siadi o kebou, mosole kaha obou kebou dilie tanou dulo seselemōu, di imebeede tobou.

¹² Wi kasagai haguadi kelegebe, mosole gabou

ei delei keme bolofei mei, wiye mosole makolo sagaj kaha degemou. O sudo kedia, di mosole gabou ta Finiskou ileba, wi hiyedo hagulu ke mei degele ke dia dalaguamebeedei. Mosole gabou Finiksbe to tibi sa Krit kaha mosole gabou ta. Mosole gabou kokou ge tafalali dugube, to hiyedo aso mulu kokou tilamou dugu. Haba dugube, figi iloya iloya olou feibe toyenou dalamou dugu.

Wi gofoudobou to boboubou kaha mosole mouma hebeseimou siei

¹³ Ei baha duwoguamou, wi aso mudi kokou ge figi ilo fofouya ke hagamou dugulo i, kenou si wi hiyefei mei. Kegemou, hiye o kedia mosole gabou Finiskou sasale iledade tawale i. Kege tawalemou, mosole ti gisigama fologamou, ei to tibi sa Krit hafeiya ke dohou gou yai.

¹⁴ Kenou si youmou, wi kahage totonou boholou mou, to tibi sa Krit kokou ge neledo dege haguei. Wi gofoou kaha hube aso haguadi kokou ge figi ilo fofou wi. Wi neledo kaha haguamou,

¹⁵ mosole kokou tilemou mala iligi, to tibi sa ke ahudo degei. Mosole foudu dabai degele idi o kedia boholou ma ilamou degeiye, kenou si ile sagaj mei, hagi hiyedo degeimou dia sesegumou, wi kaha mosole mala, to duokou do i.

¹⁶ Wi kaha mosole tolou iligi, to tibi huyadefei ta kaha e hube Kaudayodele idi ke dohou gou mou, to tibi sa kaha wi ke akogumou, ei dabai

hiyedo degele iligi, diou dalaguo mala hagua, mosole foudu folo dogogu.

17 Mosole foudu dabai degedi o kedia diou ke mosole foudu dogoguomou bagagiemou, mosole hayeya tigiye silema, hiligedo gomogulo i, mosole gagiye domou. Yolugi, sa Afrika hafej dege to duo kele welikou folo dogoguye domou gue degemou, dia falai sugutou diou golou i* ke tulo dogogumou, wi kaha mosolekou nou timou amafej kuhe i.

18 Wibou to boboubou kaha mosole ke mouma hebeseimou sulugi, sabiyomou, dia bisai ilo kele talama, talekou hebese i.

19 Haba sabiyomou, dia fi hiyedo ma iligi, mosole falaibou, falai diou gou di hebebou ilo kele mouma, talekou hebese i.

20 Ei sawisie sudo yolugi, aso hohobou kuidihobou ta dugulo ili mei. Wi kasagai kaha mosole timou, eibe kama folo mei, ei olou feido toye wolodade tawale i.

21 Ei nale nala ili mei hiyedo dalaguali, Polha hagua tofolou mou kou gue tobou, o diama, ni ma ta dulo seseleba, di to tibi sa Krit tou fogou li mei debabe, hagi kou ta dugulo iyo mei, di bisaibe ta mei degeli mei.

22 Kenou si a ifi nimokou gue degedamabeede tobolou kuhe. Dibe tanou ta tolo mei. Mosolenou si makolo.

* 27:17 27:17 Falai sugutou diou golou i kokou wiye timou, mosole kuhe totonou idi.

23 Ame Godiha bi, e dabai degedi o. I huliame Godiha esol o kaha hagua, a hafei dege tafalali, kou gue tobou mou du,

24 Pol, na hobou gue degeda. Na hiye o Sisarha dihile kokou tafalayedei. Na du, Godiha solou do degeiba, o olou fei nabou de mosole kodu dalagua keme ta tofigile meiyode tobou.

25 O diama, esol o kaha kege tobou kaha degeimou, ni gue degedama. Age Godiha amokou tobou sagai keme damaledo kege degeledade tawali.

26 Kenou si, wi koumahaga di mosole mala ileba, to tibi sa ta kokou tolou maleyode tobou.

27 Fula bolou mei degeimou, wi kaha timou, mosolebe dawala Mediterenianya ke iligi, huliame duo kelege, mosole foudu dabai degedi o kediage mosolebe ise to biya ta hafei degelidade tawale i.

28 Kegemou, dia to ai tefedi bi ke to dulemou hebele muguomou dugube, to ai makabe 40 mita dalamou dugulo i. Ke duguomou, mosole tafei teguo ilemou, to ai tefedi bi ke haba hebele muguomou dugube, to ai makabe 30 mita dalamou dugulo i.

29 Dia kegeligi, mosole kaha ileba, bogo, to dulemou dala tagetou foloba gagiye domou gue degele i. Gue degemou, dia dio bimai hagido

mosole tolōu mā duwodi* dosōu yosi kege kē mosole siowo□ukōu ge tō dulemōu hebesa i, wiye mosole malā iye domōu. Hebesamamōu, toto sabiyayedema diho bagā tobolōu duweguei.

³⁰ Sabiyoumōu, mosole foudu dabai degedi o kedia mosole tōu fogōu kama fosigelamōu degele i. Diā diou, mosole foudu tila kē ti kokōu tolōu amafei tōu fofōu gue mulō, talekōu dogogumōu, ogōu ga kōu gue tobolōu i, ei dio bimāi hagido mosole tolōu mā duwodi ilo kele mosole widiokōu ge tō dulemōu hebesalamōu yode tobolōu i.

³¹ Kenōu si Polhā ami o kedia dia daladi obōu, ẹ ami obōu olōu fei diamokōu kōu gue tobou, mosole foudu dabai degedi o ko□udia di tōu fogōu fogōu ibabe, nī olōu feibe makolo sagaiyode tobou.

³² Polhā kege tobōu mōu, ami o kedia diou ti kē diafigimōu, diou kē tōye malā i.

³³ Sabiyala degeimōu, Polhā, nī olōu fei nale namabeedei. Nī fula bolōu kegebe hagi hiyedo kē duguomōu nale nalā ili mei deleigui kaha.

³⁴ Kegei kaha degemōu, nī nale nama. Duma, nīme tafēi makolo mei. Nī olōu feibe bolonōu dalagualeyode tobou.

³⁵ Ẹ kege tobōu mamōu, ōu si ta malā tolōu,

* **27:29 27:29** Dio bimāi hagido mosole tolōu mā duwodibe Tok Pisin taege 'anka'. Dio bimāi hagi hiyedo tigikōu bagagi daladi kē tō dulemōu hebele mugumōu mosole tolōu mā duwodi.

die dih̄ile kokōu ge Godikōu bolofej̄yode tobōu ma kagimamōu, ta malā naj̄.

³⁶ Nōumōu, o olōu fēj̄ kediane hoh̄o degemōu nalē nalā i.

³⁷ Mosole foudu dala o eibe olōu fēj̄ 276 kege.

³⁸ Nalē nalā ima mei degeimōu, alasi sagai* makisi degelamōu sai kē talama, tālekōu hebesomōu, mosole howo degei.

Mosole makei

³⁹ Sabiyomōu, tō dawalakōu ge, mosole foudu dabai degedi o kediate tō biyā ta duguomōu, sa kēdade ta tawale ili mei. Kenōu si diā dawala ko kēme we bolōdo dalamōu duguo, mosole kaha keleya ile bolofej̄nōu dade tawale i.

⁴⁰ Diā dio bimaj̄ hagido mosole tolōu mā duwodi ti kē tō dulemōu diafigisai. Diafigisamamōu, mosole malā siadi bala tigei kē kusiei. Kusiamōu, haba falai wiye timōu mosole kuhe idi kē tigikōu bagagemōu dalagumōu tōu gule foloumōu, wi kaha mosole tō biyākōu malā i.

⁴¹ Ilemōu, mosole widio kaha tō duo kele welikōu folo dogogumōu, tō bobou kaha mosole siowōu kē hebele fofogueligi gagi.

⁴² Mosole yomogōu gagimōu be, ami o kediate didiō o olōu fēj̄ wouba tofigileyodele i, kegeligi tō ilobōu suwa fologaba kama fosigeiye domōu.

* **27:38 27:38** *Alasi sagai* - kēme wit, di ōu sagai milōu ga idi kē.

⁴³ Kēnōu si ami o kediā dia daladi o kahage Pol dogōu gulo fimāmōu, didiō o wouba tofigileyo-dele ili kē akogu. E o tō suwadi tewe kē nīme nībukōu fogu fiyasigeba, tō suwa dasigemabeede tobou.

⁴⁴ O ilo nīme hebe tofoūubōu, mosole bafigi-seibōu kē moūmaba kaha tō suwa damabeede tobou. Ei olou fei tā kē dulomōu, tō biyākōu dama fologai, ei ta makeli mei.

28

Pol e tō tibi sa Maltakōu folo delei

¹ Ei tō biyāya kē dama fologāmōu, tō tibi sa kaha hūbe Maltayodele imōu dulo i.

² O sa kē tie kediage midihō bolofejnōu eimokōu hehegile i. Huei tōu mōu, kulio degeimōu be, diā ei wōu ma yamōu, dou tōu ma fogōu mōu, ei dou kē ha duweguei.

³ Polhā dou kefema tōu lamōu degeimōu, bei tahā dou kefei kodu duwoli, dou ne degeimōu, telema folomōu, Polhā dobogoūukōu gala homogōu delei.

⁴ Sa kē tie o kediā bei kaha Polhā dobogoūukōu gala homogōu dalamōu duguomōu, diā dioūunōu, o koūume o woumōu tofigiedi oyodele i. Eme tōye wala teli meiye, kēnōu si sasai godi kaha hebe kasagai neimōu, beiye gololu kuhe, kegeligi e sosou dege tofouye domōu.

⁵ Kenōu si Polhā e dobogoꝑū ffigiligi bei ke ka mugu, doulukōu fiyei, e do ta duguli meido.

⁶ O sasai ilo kediate e dobogoꝑube fofaleyadele i. Haba ilo kediate e me kelegenōu tolo ileyade tawale i. Dia baha deleiguiye, kenōu si emokōu hagi ta tama degeimōu dugulo ili mei. Kegeimōu, diate e me godi tayade tawale i.

⁷ Sa ei folo deleigui kaha hafei kelebe, to tibi sa ke dia daladi o e hu Publiusha asou kolo. O kaha e mosokōu ei wou ma ile folomōu, sawisie kamadia kege ei bologuado wou ma delei.

⁸ Publiusha e aye suguaibou, guadobou de do tilamou, Polha folomou, diho бага tobou mamou, dobogoꝑu dogoguomou, do ke bologuoumou, boloh degei.

⁹ O ke boloh degeimou duguomou, do o sasai ilo, kile tie kediane Polkou youmou, bologuoumou, boloh degele i.

¹⁰ O sasai kediate eimokou midihoh bolofeido kenou hehegile i. Ei tou fogou yalamou degeimou ne, dia bi ei dala mei ke eimokou nele i.

Polha sa Romkou ile felei

¹¹ Ei to tibi sa Maltakou dalaguali, ogo kama-dia kege mei degeimou, ei mosole ta kokou fologai. Mosole keme wi hiyedo haguadi kelegebe to tibi sa kokou tiladi. Mosole keme sa Aleksandria o kediate mosole. Mosole kaha widio kokou

be, ogoū gai godi Sushā o sisigō boloū kedilie figisaboū. Ei mosole kahā yai.

¹² Yolugi, sa Sirakyuskoū fologamoū, sawisiei kamadia kege kele delei.

¹³ Sa Sirakyus toū fogoū moū, mosoleye yolugi, sa Regiumkoū fologai. Kele tiei sabiyoumoū, wi asō mudī kokoū ge figi ilo fofoūyuā ke hagamoū duguomoū, ei sa kē toū fogoū moū mosoleye yai. Yolugi, sawisiei boloū mei degeimoū, ei sa Puteolikoū fologai.

¹⁴ Sa kokoū be ei damaleyodele i o ilo kele gegelegule i. O kediā eimokoū diaboū de dalamabeedema yodulo imoū, ei sawisiei oloū fei dioyosi kege diaboū de deleigui. Dalagua dema, ei sa hiye Romkoū abogoū a fogoū yai.

¹⁵ Sa Rom tie o, damaleyodele i kediā ei haguasiliyodei kē dulomoū a kaga haguasieimoū, ilo kelebe makisi sa Apiuskoū ge gelegulo i. Haba ilo kelebe habage haguasieimoū, Gabale Tiadi Mosō Kamadia duwo kele gelegulo i. Polhā o kediā duguo geleguomoū, Godikoū bolofejyodei. Kegei kahā ē fībe nelēdo degei.

¹⁶ Kegemoū, ei sa Romkoū ile fologoumoū, gamani o kahā Polbe esofej̄ mosō takoū dalalebe boloyodei. Ami o tae ē kama fouye domoū dia delei.

Polhā tā uwo bolofej̄ kē sa Rom tie o sasai kediāmoū hehegiei

17 Sawisiei kamadia kege mei degeimōu, Polḥa Juda hiye o kediā haguasiemabeede tobou. Hagua kefeguo dalaguamōu, e o kediāmokōu kōu gue tobou, mogo diāma, aḡe di Juda o sasai ta huyafei degeli mei. A di kōu guai o kediā degedi midihō keṇe ta huyafei degeli mei. Keṇōu si sa Jerusalem o kediā a tolōu mōu didiō degemamōu, sa Rom o kediāmokōu sesegulo iyodei.

18 Rom o kediā a ta samamōu dugube, ame wouba tolo ile sagai midihō miloube ta dugulo ili mei kaha, ame telemalamōu kōu degele iye,

19 keṇōu si Juda o kediā ta ke gobolōu mugulo imōu, a hiye o Sisarḥanōu a ta sai fiyede tobou. Yoḡu a ta sai fiyede tobouye, keṇōu si a ma obiyei ke ta ta salamōu degeli mei.

20 Kaha yoyenōu, a ni duguoba, nimokōu ta tobōu lamōu haguismōu haguasiei kuḡe. Ame Israel o di dia dalagua ke damaledo degeiba dugulamōu dia dala kaha degemōu, a ifi didiō degei dala kuheyode tobou.

21 Kegemōu, Juda o, sa ke tie o kediage kōu gue tobolōu i, Judia o tae na degei ta ke kuguokōu nalama, eimokōu ta mala hagueli mei. Ei mogo diane haguamōu, na midihō kasagai ta milou kaha ta susumōu, ei ta dulo ili meiyodele i.

22 Keṇōu si ei tagalibe, nage noḡu ne fimai ke susuyedele i. Yobe, sa sa o sasai olōu fei kediā midihō geḡe keme kasagaiyodele ili keme ei dulo tawale ili kaha degemōu.

²³ Kegemōu, sawisie i ta maka degemamōu kelege, o sudo haguasie, moso, Pol e duwo kokou kefegulo i. Kefeguo dalaguamou, e Godiha wolou dalale ta ke gusugu yomogou hehegiemou iligi habi degei. E Moseshā kuolou ta kebou, habage-degele-duguo-tobou di-o kedia tabou de hehegiemou dou do dege, ni Yesukou damaleyodemabeede tobou.

²⁴ O ilo kediage e ta ke tobolou be damaleyodele i. Haba o ilo kediage ta damaleyodele ili mei.

²⁵ Dio unou tae biya i. Yalamou degele imou, Polha haba tobou, Duo Bolofeiha habage-degele-duguo-tobou di-o Aisaiaha mogouya ke di kou guai o kediakou damaledo kou gue tobou,

²⁶ Na ileba, ne Juda o kediakou kou gue tobou, Ni kou duloye, kenou si sibige ta tawale ile mei. Ni kou duguloye, kenou si sibige ta dugulo ile mei.

²⁷ O sasai kedia die fi be hiligido dalagua.

Die kihiyoye dulobe dafa idi.

Die dihone baga idi.

Kegeligi, die dihoeye duguo, kihiyoye duloba, sibige tawaleba, fi boholou amokou haguasieiba, a bologouba, bolu degele iye domou. *Aisaia 6:9-10*

²⁸⁻²⁹ Kegemou, Polha haba kou gue tobou, kegei kaha degemou, Godiha tobou mou, ei youtu di mamolou kaha ta ke sa sa o sasai olou

fēi kediamokōū hehegiemōū sulugua. O sasai kediage dulo ileyode tobou.

³⁰ Kegemōū, Polha moso kodu dalali, sadebe olōū fēi bolōū kege mei degei. Moso kokōū be e heliofēi dalali, moso obōū kokōū sele nēdi. O e mosokōū haguasieimōū duguomōū be, e hoho dege wōū ma folodi.

³¹ E o sasai kediamokōū be Godiha wolōū dalale ta kebōū, Hiye O Yesu Kelesuha degei kaha ta kebōū de hehegiedi. E ta guē degediyo mei. O tae e ta akogudiyo mei.

Konai

Konai: Godiha Ta Bolofei New Testament Nupela Testamen long tokples Konai long Niugini

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Konai

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 May 2025 from source files
dated 8 May 2025

8c47cab8-fc6e-524e-936f-c52eba70db94